

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์
ของ
ทาริกา สมพงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มีนาคม 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์
ของ
ทาริกา สมพงษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มีนาคม 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

THE DEVELOPMENT OF LEARNING ACTIVITY PACKAGES BASED
ON SELF-REGULATION ON THE TOPIC OF WORD TYPES
AND FUNCTIONS OF THAI LEARNING AREA
FOR MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS

BY
TARIKA SOMPONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Curriculum and Instruction
at Sakon Nakhon Rajabhat University

March 2020

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ทาริกา สมพงษ์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย)

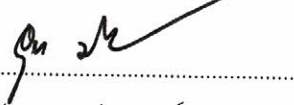

..... กรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนานันต์ กุลไพบุตร) แต่งตั้งเพิ่มเติม

..... กรรมการสอบและ
(ดร.อุษา ปราบหงษ์) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ
(ว่าที่ร้อยตรี ดร.นิพนธ์ บรรพสาร) ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(ดร.อุษา ปราบหงษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 27 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.อุษา ปราบหงษ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำ เสนอแนะ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมาตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และกราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาวิจัยหลักสูตร และการสอนทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัยและให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย รองศาสตราจารย์ ดร.ธนาวัฒน์ กุลไพบุตร ดร.พจมาน ชำนาญกิจ ดร.จิราพร ราชสิงโห และ ดร.ญาณิ ไชยวงศา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณว่าที่ร้อยโทศุภวัฒน์ พิมพ์มีลาย ผู้อำนวยการ และคณะครูโรงเรียน บ้านดงหลวง ที่ให้กำลังใจและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบใจนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ทดลองใช้เครื่องมือและจัดกิจกรรม การเรียนการสอนด้วยดี

ขอขอบพระคุณนายจักรพันธ์ สมพงษ์ นางมณฑุ ตูพิลา นายประติม ลามคำ ลูก ๆ ญาติพี่น้อง และเพื่อนทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจช่วยเหลือในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ

คุณค่าและประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณ บิดามารดา ผู้มีพระคุณ ครูอาจารย์ทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้วิทยาการต่าง ๆ และสนับสนุนส่งเสริมให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนให้กำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

ทาริกา สมพงษ์

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ผู้วิจัย	ทาริกา สมพงษ์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์ ดร.อุษา ปราบหงษ์
ปริญญา	ค.ม. (หลักสูตรและการสอน)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ที่พัฒนาขึ้น 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง ที่พัฒนาขึ้น และ 4) ศึกษาความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test for Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

- ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 75.76/76.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง ที่พัฒนาขึ้น หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง ที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.72)
- ความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง ที่พัฒนาขึ้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.65)

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำกับตนเอง

TITLE	The Development of Learning Activity Packages Based on Self-Regulation on the Topic of Word Types and Functions of Thai Learning Area for Mathayomsuksa 1 Students
AUTHOR	Tarika Sompong
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Vijitra Vonganusith Dr. Usa Prabhong
DEGREE	M.Ed. (Curriculum and Instruction)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to develop and determine the efficiency of learning activity packages based on self-regulation on the topic of word types and functions of Thai learning area for Mathayomsuksa 1 students to meet the criteria of 75/75, 2) to compare the students' learning achievement before and after the intervention, 3) to explore the students' satisfaction toward learning through the developed learning activity packages, and 4) to examine the students' self-regulation abilities after learning through the developed learning activity packages. The samples, obtained through cluster random sampling, were 30 students enrolled in Mathayomsuksa 1 at Ban Dong Luang School, Tao Ngoi District, Sakon Nakhon Province in the second semester of the academic year 2019. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and t-test for Dependent Samples.

The finding revealed that:

1. The developed learning activity packages based on self-regulation on the topic of word types and functions of Thai learning area for Mathayomsuksa 1 students achieved the efficiency of 75.76/76.67, which was higher than that of the set criteria of 75/75.
2. The students' learning achievement after the intervention was higher than that of before the intervention at the .01 statistical significance level.
3. The students' satisfaction toward learning through the developed learning activity packages was at a high level ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.72).
4. The students' self-regulation abilities after the intervention was at a high level ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.65).

Keywords: Learning Activity Packages, Self-Regulation

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	1
บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	3
ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	11
วิสัยทัศน์	11
จุดหมาย	11
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	12
คุณภาพผู้เรียน	13
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	13
หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงหลวง พุทธศักราช 2562	
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	17
บทนำ	17
วิสัยทัศน์	17
หลักการ	18
จุดหมาย	18
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	19
คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์	19
ความสำคัญของการเรียนภาษาไทย	20

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การประเมินผลการเรียนรู้ตามสาระและมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	20
คำอธิบายรายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	26
ชนิดและหน้าที่ของคำ	27
คำนาม	28
คำสรรพนาม	29
คำกริยา	30
คำวิเศษณ์	30
คำบุพบท	31
คำสันธาน	31
คำอุทาน	32
ชุดกิจกรรมการเรียนรู้	33
ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้	33
แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาสู่การผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้	35
หลักทฤษฎีที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้	37
ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้	39
องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้	42
ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้	45
ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้	47
การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง	50
แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการกำกับตนเอง	50
ความหมายของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง	54
พัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง	55
กระบวนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง	57
แผนการจัดการเรียนรู้	64
ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้	64
ลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้	65
ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้	69
หลักในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้	71
ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้	72
การประเมินผลตามสภาพจริง	73
ความหมายของการประเมินผลตามสภาพจริง	73
หลักการประเมินผลตามสภาพจริง	74
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริง	75
เกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง	76
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	79
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	79
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	80
ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	81
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น	81
การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	82
หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test)	84
ความพึงพอใจ	86
ความหมายของความพึงพอใจ	86
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ	86
ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ	89
เครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ	90
คุณลักษณะของเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ	93
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	93
งานวิจัยในประเทศ	93
งานวิจัยต่างประเทศ	95

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 99
	การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 99
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 99
	การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 100
	การเก็บรวบรวมข้อมูล 103
	การวิเคราะห์ข้อมูล 104
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 105
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 109
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 109
	ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 109
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 110
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 119
	ความมุ่งหมายของการวิจัย 119
	สรุปผล 120
	อภิปรายผล 120
	ข้อเสนอแนะ 123
	บรรณานุกรม 125
	ภาคผนวก 137
	ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย 139
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 143
	ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 199
	ภาคผนวก ง คะแนนจากการทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 211
	ภาคผนวก จ ตัวอย่างผลงานนักเรียน 225
	ประวัติย่อของผู้วิจัย 233

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่าน	21
2 การประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 2 การเขียน	22
3 การประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด	24
4 การประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย	25
5 การประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม	26
6 หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	27
7 การวิเคราะห์อิทธิพลที่มีต่อพัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง	56
8 กลยุทธ์ของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง	58
9 การเปรียบเทียบกระบวนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง	63
10 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินผลทักษะการเขียน	77
11 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินผล 4 ระดับ	78
12 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนของแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้	110
13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (E_2)	111
14 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและ หน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1	111
15 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับ ตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	112
16 ความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	113
17 ค่าความสอดคล้องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	201

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
18 ค่าความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	204
19 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	206
20 ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ	207
21 ค่าความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ	209
22 วิเคราะห์คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	213
23 วิเคราะห์คะแนนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	215
24 คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบระหว่างเรียน ชุดที่ 1 คำนาม และชุดที่ 2 คำสรรพนาม	217
25 คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบระหว่างเรียน ชุดที่ 3 คำกริยา และชุดที่ 4 คำวิเศษณ์	219
26 คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบระหว่างเรียน ชุดที่ 5 คำบุพบท และชุดที่ 6 คำสันธาน	221
27 คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบระหว่างเรียน ชุดที่ 7 คำอุทาน	223

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
2 อิทธิพลซึ่งกันและกันระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรม	50
3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการกำกับตนเอง	57
4 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ	89
5 นักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	116
6 นักเรียนที่ทำชิ้นงานผ่านเกณฑ์จะได้รับคำชมเชยและรางวัล	117
7 นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	118

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญยิ่งของสังคมมนุษย์ ก่อให้เกิดวิวัฒนาการต่าง ๆ ที่หลากหลายต่อการดำเนินชีวิต เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของสังคม ในขณะที่เดียวกันภาษายังกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า ซึ่งทำให้เกิดการศึกษาและสืบค้น เพื่อให้ทราบถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปะ วิทยาการ และอารยธรรมในอดีต ภาษาเป็นเครื่องหมายที่แสดงออกในด้านภูมิธรรมและภูมิปัญญา นอกจากนี้ภาษายังมีความสำคัญในฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นเอกลักษณ์ประจำชาตินั้น ๆ ดังจะเห็นได้ว่า ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 1)

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดวิชาภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นวิชาที่สำคัญเพราะเป็นวิชาพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ เรียกว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย เป็นสาระหนึ่งที่มีบทบาทความสำคัญที่จะส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้ไปถึงคุณภาพของผู้เรียนที่กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกำหนดไว้ เพราะหลักภาษาเป็นสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ ซึ่งผู้เรียนต้องเรียนรู้ให้เกิดความแตกฉานเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำกล่าวของ นารธนาрі อินณะสอน (2550, หน้า 3) ที่กล่าวถึงความสำคัญของหลักภาษาว่า ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจทางหลักภาษามากเท่าใด ก็จะใช้ภาษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งการสอนหลักภาษาจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในภาษาดีขึ้น แล้วนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และที่สำคัญที่สุดสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ในอนาคตได้อีกด้วย สอดคล้องกับคำกล่าวของ พิมพา โปธิปัสสา (2550, หน้า 2) กล่าวว่า การที่ผู้เรียนใช้คำได้ถูกต้องตามหลักภาษานั้น ผู้เรียนต้องรู้จักจำแนกหรือวิเคราะห์คำโดยอาศัยบริบทจึงจะสามารถใช้

ในการสื่อสารได้ตรงวัตถุประสงค์ ดังนั้นจำเป็นต้องเรียนหลักภาษาไทย โดยเฉพาะ เรื่อง ชนิด และหน้าที่ของคำ ซึ่งมีความสำคัญในการนำไปสร้างประโยคข้อความ เพื่อใช้ในการสื่อความหมาย ผู้ที่มีความรู้ทางหลักภาษาดีย่อมสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยความสำคัญดังกล่าวข้างต้นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงให้ความสำคัญ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ และได้ กำหนดให้ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ เป็นเนื้อหาหนึ่งในสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 1 ในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ ความหมายของคำ การจำแนกชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค โดยใช้ทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ ในการเรียนรู้คำแต่ละชนิดได้อย่างถูกต้อง เพื่อการเรียนรู้ และการศึกษาในหลักวิชาภาษาไทยอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการสื่อสารในชีวิตประจำวัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 50)

แม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย จะให้ความสำคัญเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ แต่จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการทดสอบ แห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) ปีการศึกษา 2561 พบว่าในระดับภาพรวมคะแนน กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับประเทศมีผลคะแนนเฉลี่ย 39.93 คะแนน ระดับจังหวัดสกลนคร มีคะแนนเฉลี่ย 38.31 คะแนน และเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียนบ้านดงหลวง มีคะแนนเฉลี่ย 33.03 คะแนนซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือต้องมีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 (โรงเรียนบ้านดงหลวง, 2562, หน้า 8) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียน การสอนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดงหลวง จากครูผู้สอน พบว่า เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ ยังเป็นเรื่องที่ผู้เรียนมีปัญหามากที่สุด ซึ่งการเรียนการสอน ในเรื่องนี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องชนิดของคำ ไม่รู้จักชนิด ของคำ ไม่สามารถบอกได้ว่าคำนั้นเป็นคำชนิดใด เมื่อนำมาประกอบให้เป็นประโยคจึงทำให้เกิด ความผิดพลาด ผู้เรียนขาดทักษะในการเลือกใช้คำหรือนำคำต่าง ๆ มาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ รัตนา บุตรอุดม (2559, หน้า 46-58)

และกัลยวรรณ ฉันทจิตปรีชา (2561, หน้า 899-905) พบว่า การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ทำให้การเรียนประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ซึ่ง ชุดกิจกรรม เป็นสื่อนวัตกรรมที่ได้พัฒนามาจากวิธีการเรียนการสอนหลาย ๆ วิธี เข้ามาประสมประสาน ให้กลมกลืนกันได้อย่างพอเหมาะ นับตั้งแต่การเรียนรู้ด้วยตนเอง การร่วมกิจกรรมกลุ่ม การใช้สื่อ ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีเป้าหมายให้ผู้เรียนไปทีละน้อยมีโอกาสคิดใคร่ครวญ มีส่วนร่วมกิจกรรม อย่างกระฉับกระเฉง ได้ลงมือปฏิบัติจริง และผู้เรียนมีโอกาสภาคภูมิใจในความสำเร็จ โดยการทราบผลย้อนกลับทันทีหลังประกอบกิจกรรมนั้น ๆ

นอกจากนี้นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ระบุว่าจะนอกจากชุดกิจกรรม ที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จแล้วยังมีเทคนิควิธีการสอนที่ดีจะทำให้การเรียน ประสบผลสำเร็จได้เช่นกัน จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การกำกับตนเองในการเรียนรู้ (Self-regulated learning) เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้

ทั้งนี้ เพราะการกำกับตนเองในการเรียนรู้ คือ พฤติกรรมการควบคุมความคิด ความรู้สึกและการกระทำของตนเองด้วยความตั้งใจและฝึกฝนกระบวนการกำกับตนเอง ซึ่งการกำกับตนเองประกอบด้วย 3 กระบวนการย่อย คือ การสังเกตตนเอง (Self-observation) การตัดสินตนเอง (Self-Judgment) และการแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง (Self-reaction) การดำเนินการของกระบวนการย่อยดังกล่าวเป็นปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Bandura, 1986) การกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะช่วยกำกับ ควบคุมให้นักเรียนได้ศึกษาเรียนรู้นอกเวลาเรียนปกติของโรงเรียน ได้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นต่าง ๆ รวมทั้งศักยภาพและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของตนในยุคของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกรวดเร็วและใช้สื่อเทคโนโลยีโดยไร้ข้อมูลข่าวสารได้สะดวกรวดเร็วและใช้สื่อเทคโนโลยีโดยไร้ข้อจำกัดของเวลาและสถานที่ (สาลินี จงใจสุธรรม, 2559, หน้า 17) และจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การกำกับตนเองในการเรียนรู้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้น เช่น งานวิจัยที่ศึกษาการใช้กลวิธีการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของนักเรียนที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ วารณี แต่งพันธ์ (2550, บทคัดย่อ) และการศึกษาของ ปิ่นแก้ว ทรัพย์สนอง (2550, บทคัดย่อ) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนโดยใช้การกำกับตนเองและการตั้งเป้าหมาย เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ความสามารถในการกำกับตนเองในการเรียนรู้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต จึงควรส่งเสริมการกำกับตนเองในการเรียนรู้ที่เน้นการกำกับตนเองและควบคุมภายในบุคคล

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ชุดกิจกรรมนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถเรียนด้วยชุดกิจกรรมตามความสามารถ ความสนใจของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประกอบกิจกรรม แก้ปัญหา ค้นคว้าคำตอบ สรุปความคิดรวบยอด และประเมินผล การเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งจะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น และเกิดความเชื่อมั่นในการเรียน อันจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เพื่อที่จะนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำถามของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 หรือไม่ อย่างไร

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน หรือไม่ อย่างไร

3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับใด

4. ความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. เพื่อศึกษาความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน

3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

4. ความสามารถในการกำกับตัวเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากขึ้นไป

ความสำคัญของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนได้

2. ใช้เป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ ตามแนวคิดการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายต่างอย จำนวน 5 โรงเรียน 5 ห้องเรียน ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนบ้านดงหลวง โรงเรียนบ้านนาอ่างม่วงคำ โรงเรียนบ้านนาตาลคำซ่า โรงเรียนบ้านจันทร์เพ็ญ และโรงเรียนบ้านโคกกลาง รวมจำนวนทั้งหมด 150 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling)

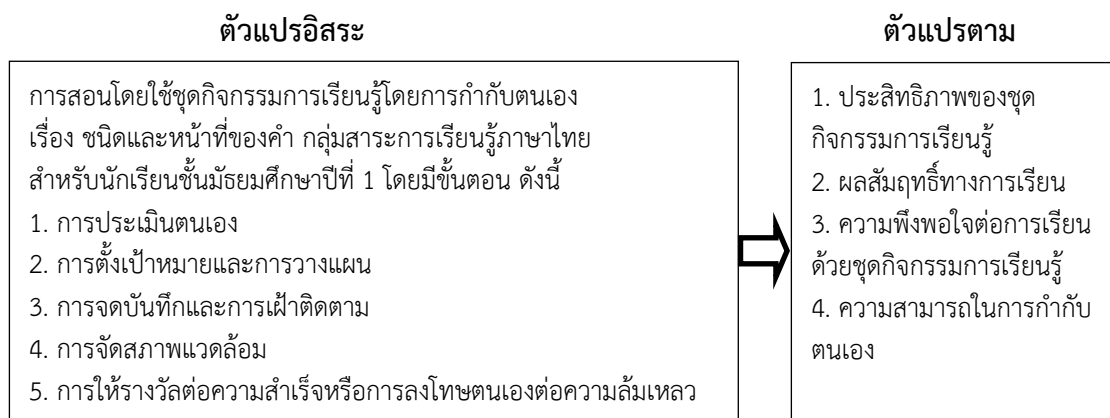
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ ซึ่งเป็นหน่วยการเรียนรู้หนึ่งในรายวิชาภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย หัวข้อเนื้อหาย่อย ดังนี้

- 2.1 คำนาม
- 2.2 คำสรรพนาม
- 2.3 คำกริยา
- 2.4 คำวิเศษณ์
- 2.5 คำบุพบท
- 2.6 คำสันธาน
- 2.7 คำอุทาน
- 3. ขอบเขตด้านตัวแปร
  - 3.1 ตัวแปรอิสระ คือ การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ
  - 3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
    - 3.2.1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ
    - 3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
    - 3.2.3 ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้
    - 3.2.4 ความสามารถในการกำกับตนเอง
- 4. ขอบเขตด้านเวลา
  - ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 16 ชั่วโมง ไม่นับรวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิตยสารศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดนิตยสารศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง สื่อการสอนสำเร็จรูปเฉพาะหน่วยหรือเรื่องที่มีหลักเกณฑ์กำหนดและรูปแบบการสื่อสาร ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนที่กำหนดไว้อย่างมีระบบ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 7 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่

ชุดที่ 1 คำนาม 2 ชั่วโมง

ชุดที่ 2 คำสรรพนาม 3 ชั่วโมง

ชุดที่ 3 คำกริยา 2 ชั่วโมง

ชุดที่ 4 คำวิเศษณ์ 3 ชั่วโมง

ชุดที่ 5 คำบุพบท 2 ชั่วโมง

ชุดที่ 6 คำสันธาน 2 ชั่วโมง

ชุดที่ 7 คำอุทาน 2 ชั่วโมง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะมีส่วนประกอบดังนี้ คือ ชื่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คำนำ สารบัญ คำชี้แจงสำหรับครูและนักเรียน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จุดประสงค์ของกิจกรรม ใบความรู้ ใบกิจกรรม เฉลยคำตอบ บรรณานุกรม

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นแผนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ที่นักเรียนต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองที่อยู่ในแผนการจัดการเรียนรู้ ในแผนการจัดการเรียนรู้ จะมีส่วนประกอบ ดังนี้คือ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การวัดและประเมินผล

2. การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีการวางแผนจัดการควบคุม และการใช้กลยุทธ์ทางปัญญาปรับปรุงพฤติกรรมในการเรียนของตน โดยเกิดจากการตั้งใจของตนเองไม่มีใครบังคับ เพื่อส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนที่ตนเองตั้งไว้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การประเมินตนเอง คือ นักเรียนประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน ตั้งใจเรียนและทบทวนเนื้อหาล่วงหน้าเสมอ

2.2 การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน หมายถึง นักเรียนเลือกและจัดสถานที่ในการเรียน มีแสงสว่าง มุมสงบ และไม่มีสิ่งรบกวน

2.3 การตั้งเป้าหมายและการวางแผน หมายถึง นักเรียนศึกษาจุดหมาย วางแผนการเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

2.4 การจดบันทึกและการตรวจสอบ หมายถึง นักเรียนจดบันทึก ตรวจสอบ ความถูกต้อง และทบทวนเนื้อหา

2.5 การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง หมายถึง นักเรียนมีแรงจูงใจและแรงขับภายในถึงรางวัล หรือการลงโทษต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้น

3. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 หมายถึง คุณภาพกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ทำให้นักเรียนทำคะแนนได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ

75 ตัวแรก หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการ ซึ่งคำนวณจากร้อยละ ของคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของชุด กิจกรรมการเรียนรู้รวมกัน ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

75 ตัวหลัง หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ซึ่งคำนวณจากร้อยละ ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเสร็จสิ้น ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนของนักเรียนซึ่งได้จากการทำ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจของนักเรียนต่อการเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งวัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 12 ข้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และประเมินโดยใช้เกณฑ์ การประมาณค่า 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด โดยมีรายการประเมิน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดทำรูปแบบ 2) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ต่อการเรียน

6. ความสามารถในการกำกับตนเอง หมายถึง ความเชื่อของนักเรียนว่าตน มีความสามารถที่จะเรียนแม้จะมีความยากหรืออุปสรรคใด ๆ และมั่นใจว่าจะกระทำพฤติกรรม ที่เกี่ยวกับการเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่ตนตั้งไว้ได้หรือไม่ ในระดับใด ซึ่งวัดจากแบบวัดความสามารถ ในการกำกับตนเอง จำนวน 20 ข้อ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น และประเมินโดยใช้เกณฑ์ การประมาณค่า 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด โดยมีรายการประเมิน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการประเมินตนเอง 2) ด้านการตั้งเป้าหมายและการวางแผน 3) ด้านการจดบันทึกและการเฝ้าติดตาม 4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน และ 5) ด้านการให้รางวัลต่อความสำเร็จ และการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 1.1 วิสัยทัศน์
  - 1.2 จุดหมาย
  - 1.3 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 1.4 คุณภาพผู้เรียน
  - 1.5 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงหลวง พุทธศักราช 2562
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 2.1 บทนำ
  - 2.2 วิสัยทัศน์
  - 2.3 หลักการ
  - 2.4 จุดหมาย
  - 2.5 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
  - 2.6 คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์
  - 2.7 ความสำคัญของการเรียนภาษาไทย
  - 2.8 การประเมินผลการเรียนรู้ตามสาระและมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
  - 2.9 คำอธิบายรายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. ชนิดและหน้าที่ของคำ
  - 3.1 คำนาม
  - 3.2 คำสรรพนาม
  - 3.3 คำกริยา
  - 3.4 คำวิเศษณ์
  - 3.5 คำบุพบท
  - 3.6 คำสันธาน
  - 3.7 คำอุทาน

4. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 4.1 ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 4.2 แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาสู่การผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 4.3 หลักทฤษฎีที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 4.4 ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 4.5 องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 4.6 ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 4.7 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
5. การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง
  - 5.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการกำกับตนเอง
  - 5.2 ความหมายของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง
  - 5.3 พัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง
  - 5.4 กระบวนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง
6. แผนการจัดการเรียนรู้
  - 6.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
  - 6.2 ลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้
  - 6.3 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
  - 6.4 องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้
  - 6.5 หลักในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
  - 6.6 ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้
7. การประเมินผลตามสภาพจริง
  - 7.1 ความหมายของการประเมินผลตามสภาพจริง
  - 7.2 หลักการประเมินผลตามสภาพจริง
  - 7.3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริง
  - 7.4 เกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง
8. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 8.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 8.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 8.3 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 8.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น
  - 8.5 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
  - 8.6 หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ

(Multiple Choice Test)

9. ความพึงพอใจ
  - 9.1 ความหมายของความพึงพอใจ
  - 9.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ
  - 9.3 ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ
  - 9.4 เครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ
  - 9.5 คุณลักษณะของเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 10.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 10.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีสาระสำคัญดังนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 1-7)

1. วิสัยทัศน์

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 1)

2. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งประกอบด้วย

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนสะกดตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำ และรูปแบบต่าง ๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่าง ๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษา ให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึก นึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีเรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ได้ส่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

3. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระ และมาตรฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้ เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและ วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

4. คุณภาพผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อสำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับชั้นไว้ ดังนี้

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจาก สิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิวิจารณ์ อย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัตชีวประวัติและประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และแสดงความรู้ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและเขียนโครงงาน

พุดแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟัง และดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพุด พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพุดโน้มน้าวอย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพุด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ

สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทย และคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

5. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 9-45) กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไว้ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน

2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน
  3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
  4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมาย
- ในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน
5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท
  6. ระบุข้อสังเกตและความสมเหตุสมผลของงานเขียนประเภทชักจูง
- โน้มน้าวใจ
7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งาน ของเครื่องมือหรือเครื่องใช้
- ในระดับที่ยากขึ้น
8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต
  9. มีมารยาทในการอ่าน
- สาระแกนกลางมี ดังนี้
1. การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสักวา กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉิ่ง 16 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ
  2. การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องเล่าจากประสบการณ์ เรื่องสั้น บทสนทนา นิทานชาดก วรรณคดีในบทเรียน งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ บทความ สารคดี บันเทิงคดี เอกสารทางวิชาการที่มีค่า ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณา ความหมาย งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิงสร้างสรรค์
  3. การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ
  4. การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น หนังสือที่นักเรียนสนใจ และเหมาะสมกับวัย หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
  5. มารยาทในการอ่าน
- สาระที่ 2 การเขียน
- มาตรฐาน 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ
- ตัวชี้วัด ประกอบด้วย
1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
  2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย
  3. เขียนบรรยายประสบการณ์โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียด
- สนับสนุน
4. เขียนเรียงความ
  5. เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่าน

6. เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ
7. เขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมายกิจธุระ
8. เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและโครงการ
9. มีมารยาทในการเขียน

สาระแกนกลางมี ดังนี้

1. การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียน

ตัวอักษรไทย

2. การเขียนสื่อสาร เช่น การเขียนแนะนำตนเอง การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ ๆ การเขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3. การบรรยายประสบการณ์

4. การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา

5. การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ เช่น เรื่องสั้น คำสอน โอวาท คำปราศรัย สุนทรพจน์ รายงาน ระเบียบ คำสั่ง บทสนทนาเรื่องเล่าประสบการณ์

6. การเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสาระจากสื่อต่าง ๆ เช่น บทความ หนังสืออ่านนอกเวลา ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน เหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ

7. การเขียนจดหมายส่วนตัว จดหมายขอความช่วยเหลือ

จดหมายแนะนำ

8. การเขียนจดหมายกิจธุระ จดหมายสอบถามข้อมูล

9. การเขียนรายงาน ได้แก่ การเขียนรายงานจากการศึกษาค้นคว้า การเขียนรายงานโครงการ

10. มารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์ ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

1. พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู
2. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู
3. พุดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู
4. ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อ ที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ
5. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง

การดู และการสนทนา

6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระแกนกลางมี ดังนี้

จากเรื่องที่ฟังและดู

1. การพูดสรุปความ พูดแสดงความรู้ ความคิดอย่างสร้างสรรค์
2. การพูดประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าว
3. การพูดรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน

และท้องถิ่นของตน

4. มารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

1. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย
2. สร้างคำในภาษาไทย
3. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค
4. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน
5. แต่งบทร้อยกรอง
6. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

สาระแกนกลางมี ดังนี้

1. เสียงในภาษาไทย
2. การสร้างคำ คำประสม คำซ้ำ คำซ้อน คำพ้อง
3. ชนิดและหน้าที่ของคำ
4. ภาษาพูด
5. ภาษาเขียน
6. กาพย์ยานี 11
7. สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ
3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน
4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

5. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า ตามความสนใจ

สาระแกนกลางมี ดังนี้

1. วรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับ ศาสนา ประเพณี พิธีกรรม สุภาษิตคำสอน เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ บันเทิงคดี บันทึกการเดินทาง วรรณกรรมท้องถิ่น
2. การวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม
3. บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า บทอาขยานตามที่กำหนด บทร้อยกรองตามความสนใจ

สรุป หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดจุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ว่า ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งประกอบด้วย 5 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือก สาระที่ 4 คือ หลักการใช้ภาษาไทย เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงหลวง พุทธศักราช 2562 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนบ้านดงหลวงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ โรงเรียนบ้านดงหลวง (2562, หน้า 1-4)

1. บทนำ

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้จัดทำตามแนวทาง หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงหลวง 2562 โดยใช้กรอบและแนวทางที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2561) ได้วางไว้โดยให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตรร่วมกันเพื่อสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. วิสัยทัศน์

โรงเรียนบ้านดงหลวง มุ่งจัดการศึกษาให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ มีสุนทรียภาพทางดนตรี อนุรักษ์วัฒนธรรมไทยและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี พัฒนาบุคลากรให้ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารบริหารจัดการสถานศึกษาได้ครบองค์ประกอบตามทฤษฎีการบริหาร พัฒนาบริบทสถานศึกษาให้น่าอยู่น่าเรียน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา มีทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. หลักการ

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงหลวง ได้ใช้หลักการพัฒนาหลักสูตรตามแบบของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2561) ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

4. จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงหลวง มีความมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญามีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงหลวง มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานมีสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้ สมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล ข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

6. คุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงหลวง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง การปฏิบัติตนเป็นคนดีในสังคม มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ปฏิบัติตนอย่างตรงไปตรงมา ทั้งกาย วาจาใจ
3. มีวินัย หมายถึง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน ครอบครัวชุมชน และกิจกรรมในห้องเรียน เช่น สมุดงาน ชิ้นงาน สะอาดเรียบร้อยปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกันทุกครั้ง
4. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และสามารถถ่ายทอดเผยแพร่ องค์ความรู้ให้กับผู้อื่น
5. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง รู้จักการดำรงชีวิตให้มีคุณค่า
6. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง มุ่งมั่นทำงานอย่างรอบคอบ จนประสบผลสำเร็จ
7. รักความเป็นไทย หมายถึง มีความตระหนักเห็นคุณค่าของความเป็นไทย และมีเจตคติที่ดี รักษาเอกลักษณ์ไทย และขนบธรรมเนียมประเพณี
8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง มีความสำนึกและมุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

7. ความสำคัญของการเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นอกจากนี้ ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่น ๆ ภาษาไทย จึงมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

8. การประเมินผลการเรียนรู้ตามสาระและมาตรฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตาราง 1 การประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 1 การอ่าน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้อง เหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว ต้องคำนึงถึงอักขรวิธี การเว้นวรรคตอน ให้เหมาะสม รวมทั้งท่าทางและ มารยาทการในการอ่าน ส่วนการอ่าน ออกเสียงบทร้อยกรอง ผู้อ่านต้องออก เสียงให้ถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ และทำลีลาน้ำเสียงให้สอดคล้องกับ เรื่องที่อ่าน	อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้เหมาะสม กับลักษณะงานเขียนที่อ่าน
2. จับใจความสำคัญ จากเรื่องที่อ่าน	การระบุค่า/ประโยคสำคัญของเรื่อง ที่อ่านและนำมาเรียบเรียงใหม่ ก็จะทำให้สามารถจับใจความสำคัญ ของเรื่องนั้นได้	อ่านจับใจความสำคัญได้
3. ระบุเหตุและผล และ ข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น จากเรื่องที่อ่าน	ข้อเท็จจริงเป็นลักษณะของเหตุการณ์ ที่เกิดแล้ว หรือมีเนื้อหาแสดงกฎเกณฑ์ หรือข้อมูลที่ได้รับการพิสูจน์แล้ว ส่วนข้อคิดเห็นเป็นลักษณะ ของเนื้อความที่แสดงถึงความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติส่วนตัว การจำแนกข้อเท็จจริง	จำแนกข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้ พร้อมระบุสาเหตุและ ผลที่ได้รับ
4. ระบุและอธิบายคำ เปรียบเทียบ และคำที่มี หลายความหมายในบริบท ต่าง ๆ จากการอ่าน	คำบางคำมีหลายความหมาย ทั้งความหมายโดยตรงและความหมาย เเชิงเปรียบเทียบ จะต้องพิจารณาบริบท ของคำนั้น จึงจะแปลความหมายได้ ถูกต้อง	แปลความหมายของคำ ได้ถูกต้องตามบริบท
5. ตีความคำยากในเอกสาร วิชาการ โดยพิจารณา จากบริบท	การตีความคำยากในเอกสารวิชาการ จำเป็นต้องแปลความโดยใช้ศัพท์ สารานุกรมและพิจารณาบริบท ของความนั้น ๆ ด้วยจึงจะได้ ความหมายของคำที่ถูกต้องชัดเจน	แปลความและตีความหมาย คำยากจากเอกสารวิชาการ และให้คำจำกัดความได้
6. ระบุข้อสังเกตและ ความสมเหตุสมผลของงาน เขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ	การอ่านงานเขียนประเภทชักจูง โน้มน้าวใจผู้อ่านต้องประเมิน ความน่าเชื่อถือของเนื้อความนั้น โดยใช้หลักการ เหตุผลที่พิสูจน์ ได้และได้รับการยอมรับโดยทั่วไป	อ่านงานเขียนแล้วบอก เหตุผลได้ว่าควรเชื่อถือหรือไม่

ตาราง 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือหรือเครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น	เครื่องมือ เครื่องใช้ที่มีวิธีการใช้ที่ซับซ้อน ผู้ใช้จะต้องศึกษาคู่มือที่แนะนำการใช้ให้เข้าใจอย่างชัดเจนเสียก่อน เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการใช้และเกิดประโยชน์สูงสุด	อ่านคำแนะนำวิธีการใช้งานของเครื่องมือเครื่องใช้ในเอกสารคู่มือแล้วนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม
8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	การวิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่าน ทั้งด้านการใช้ภาษา วิธีการเขียน และข้อคิดในการดำรงชีวิต จะทำให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้	วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านและนำไปใช้แก้ปัญหาได้
9. มีมารยาทในการอ่านหมายเหตุ ตัวชี้วัดตัวนี้ให้จัดกิจกรรมร่วมกับตัวชี้วัดที่ 1-8	ในการอ่านใด ๆ สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงเป็นอย่างยิ่ง คือ ต้องมีมารยาทในการอ่าน เพื่อให้เกิดผลดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่น	อ่านอย่างมีมารยาท

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตาราง 2 การประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 2 การเขียน

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือด้วยตัวบรรจงต้องคัดให้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด รวมทั้งต้องคำนึงถึงการเว้นช่องไฟ ขนาดตัวอักษร มีความสม่ำเสมอ การวางสระวรรณยุกต์ถูกต้อง สะอาด สวยงาม	คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดได้ถูกต้องตามรูปแบบ
2. เขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย	การเขียนสื่อสารในรูปแบบใด ๆ ผู้เขียนต้องเขียนโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจนเหมาะสมเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจสิ่งที่ต้องการสื่อสารนั้น ๆ	เขียนแนะนำตนเอง สถานที่สำคัญ เขียนบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ถูกต้องชัดเจน เหมาะสม และสละสลวย
3. เขียนบรรยายประสบการณ์ โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน	การเขียนบรรยายประสบการณ์ เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิดต้องระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุนให้	เขียนบรรยายประสบการณ์ โดยระบุสาระสำคัญและรายละเอียดสนับสนุนชัดเจน

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
4. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความเชิงพรรณนาเป็น การเขียนเรื่องราวตามประสบการณ์ หรือจินตนาการของผู้อื่นอย่างมีรูปแบบ และหลักเกณฑ์ ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ เกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำ สำนวนโวหาร ชนิดต่าง ๆ	เขียนเรียงความเชิงพรรณนาได้
5. เขียนย่อความจากเรื่อง ที่อ่าน	การเขียนย่อความที่ดีต้องรู้หลักและ รูปแบบการเขียน จึงจะสามารถเขียน ย่อความจากเรื่องด้วยภาษาของตนเอง ได้อย่างกระชับ ชัดเจน ครบถ้วน	เขียนย่อความจากเรื่องที่อ่านได้
6. เขียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสาระจากสื่อที่ได้รับ	การเขียนแสดงความคิดเห็นเป็นการสื่อ ความคิด/มุมมองของผู้เขียนที่มีต่อ สาระที่ได้รับจากสื่อต่าง ๆ	เขียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับสาระที่ได้รับจากสื่อ
7. เขียนจดหมายส่วนตัวและ จดหมายกิจธุระ	การเขียนจดหมายส่วนตัวและจดหมาย กิจธุระเป็นการเขียนสื่อสารที่มีรูปแบบ เฉพาะ การเขียนจดหมายที่ดีผู้เขียน ต้องคำนึงถึงรูปแบบหลักเกณฑ์และ ความถูกต้องเหมาะสมของจดหมาย แต่ละชนิด จึงจะทำให้เขียนสื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	เขียนจดหมายส่วนตัวและ จดหมายกิจธุระได้
8. เขียนรายงานการศึกษา ค้นคว้า และโครงการงาน	การเขียนรายงานเป็นการนำเสนอ ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวม ศึกษา ค้นคว้า อย่างเป็นระบบ มีรูปแบบ การเขียนเฉพาะ	เขียนรายงาน การศึกษา ค้นคว้า และรายงานโครงการงานได้
9. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทการเขียน คือ คุณลักษณะ ของการเขียนที่มีความเหมาะสม โดยคำนึงถึงภาษาที่ใช้ในงานเขียน โอกาส บุคคล สถานที่เขียน รวมทั้ง ความสะอาด ประณีตของงานเขียน	เขียนอย่างมีมารยาท

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดง ความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตาราง 3 การประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดู	การพุดสรุปใจความสำคัญได้ จะต้องมีความเข้าใจเรื่องที่ฟังและดูและใช้ภาษาที่ถูกต้อง กระชับ และเหมาะสมกับผู้ฟัง	พุดสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังและดูโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง กระชับ และเหมาะสมกับผู้ฟัง
2. เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดู	การเล่าเรื่องย่อเป็นการพุดสรุปเรื่องราวโดยย่อเรื่องที่ฟังและดูให้ผู้อื่นฟังอย่างเป็นขั้นตอนใช้ภาษาที่กระชับชัดเจนเข้าใจง่าย	เล่าเรื่องย่อจากเรื่องที่ฟังและดูอย่างเป็นขั้นตอนใช้ภาษาที่กระชับชัดเจนเข้าใจง่าย
3. พุดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง และดู	คิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เป็นการสื่อความคิด/มุมมองของผู้พุดที่มีต่อเรื่องที่ฟังและดู ทั้งนี้จะต้องพุดอย่างมีลำดับขั้นตอน ใช้เหตุผลแนวความคิด หลักการเพื่อให้ได้สิ่งใหม่ ๆ	พุดแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์เกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดูโดยมีลำดับขั้นตอน ใช้เหตุผล แนวความคิด หลักการเพื่อให้ได้สิ่งใหม่ ๆ
4. ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ	การดูและฟังสิ่งต่าง ๆ นั้นต้องใช้ดุลยพินิจในการดูและฟัง พร้อมทั้งต้องประเมินความน่าเชื่อถือโดยใช้ประสบการณ์ หรืออ้างอิงแหล่งข้อมูลอย่างหลากหลายในการประเมิน	ประเมินความน่าเชื่อถือของสื่อที่มีเนื้อหาโน้มน้าวใจ โดยอ้างอิงจากประสบการณ์ หรืออ้างอิงแหล่งข้อมูลอย่างหลากหลายในการประเมิน
5. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ ศึกษาค้นคว้าจาก การฟัง การดู และการสนทนา	การพุดรายงานเป็นวิธีการนำเสนอข้อมูลอย่างมีขั้นตอน โดยการใช้ภาษาที่มีความถูกต้องตามหลักภาษา ชัดเจน สละสลวยเหมาะสมกับเนื้อหา	พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา โดยการใช้ภาษาที่มีความถูกต้องตามหลักภาษา ชัดเจน สละสลวยเหมาะสมกับเนื้อหา
6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพุด	มารยาทในการฟัง ดูและการพุด เป็นการปฏิบัติตนในสังคมได้อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึง การใช้ภาษา ที่ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาส บุคคล สถานที่	ปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีมารยาทในการฟัง ดู และพุดได้อย่างเหมาะสมและสม่ำเสมอ

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย

การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตาราง 4 การประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย	เสียงในภาษาไทยประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ การเข้าใจฐานที่เกิดและลักษณะของเสียงจะช่วยให้สามารถ ออกเสียงได้ชัดเจนถูกต้องมากขึ้น	อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทยได้
2. สร้างคำในภาษาไทย	การประสมคำ ซ้ำคำ ซ้อนคำและการใช้คำพ้อง เป็นวิธีการสร้างคำ เพื่อให้มีคำใช้มากขึ้นและสื่อความหมายได้กว้างขวางยิ่งขึ้นสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย	สร้างคำในภาษาไทยได้
3. วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค	คำในภาษาไทยมี 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม สรรพนาม กริยา วิเศษณ์ บุพบท สันธาน และอุทานจึง จะต้องรู้ความหมายและหน้าที่ของคำแต่ละชนิดจึงจะสามารถจำแนกหน้าที่ของคำในประโยคได้	วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคได้
4. วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน	ภาษาพูดเป็นภาษาที่ไม่เป็นทางการ มักใช้ในการสนทนาทั่วไป ส่วนภาษาเขียนเป็นภาษาที่ใช้ในระดับทางการหรือเป็นแบบแผน	วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียนได้โดยใช้การเปรียบเทียบ
5. แต่งบทร้อยกรอง	บทร้อยกรอง เป็นคำประพันธ์ที่มีฉันทลักษณ์ สัมผัสคล้องจองใช้ในการถ่ายทอดความคิดความรู้สึกและจินตนาการของผู้เขียนอย่างมีศิลปะ จึงต้องเข้าใจศิลปะการประพันธ์แต่ละชนิดและเลือกใช้ให้ถูกต้องเหมาะสม	แต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 ได้
6. จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิต	สุภาษิตและคำพังเพย เป็นสำนวนไทยที่มีลักษณะการใช้แตกต่างกัน สุภาษิตใช้ในเชิงสั่งสอน คำพังเพยใช้ในการเปรียบเทียบการกระทำ จึงต้องจำแนกความแตกต่างและนำไปใช้ให้เหมาะสม	จำแนกและใช้สำนวนที่เป็นคำพังเพยและสุภาษิตได้

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตาราง 5 การประเมินผลการเรียนรู้ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

ตัวชี้วัด	ผู้เรียนรู้อะไร	ผู้เรียนทำอะไรได้
1. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	หลักการสรุปเนื้อหาวรรณคดีหรือวรรณกรรม	สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้
2. วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ	หลักการวิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม	วิเคราะห์คุณค่าและข้อคิดวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบได้
3. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน	หลักการและคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรม	อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านได้
4. สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	1. หลักการสรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรม 2. การประยุกต์ใช้ความรู้และข้อคิดในชีวิตประจำวัน	สรุปความรู้และข้อคิดและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	1. หลักการอ่านบทร้อยกรอง 2. หลักการวิเคราะห์คุณค่าบทร้อยกรอง	ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจได้

9. คำอธิบายรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน รหัสวิชา ท 21101 ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 เวลา 60 ชั่วโมง จำนวน 1.5 หน่วยกิต

ฝึกทักษะการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย บทร้อยกรอง ประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ยานี 11 และโคลงสี่สุภาพ การอ่านจับใจความจาก เรื่องสั้น บทสนทนา วรรณคดีในบทเรียน บันเทิงคดี หนังสือตามความสนใจและมารยาทในการอ่าน ฝึกทักษะการคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย การเขียนแนะนำตัวเอง การเขียนแนะนำสถานที่สำคัญ การเขียนบทสี่อเล็กทรอนิกส์ การเขียนบรรยาย ประสบการณ์ การเขียนเรียงความเชิงพรรณนา การเขียนย่อความ การเขียนรายงาน การเขียนแสดงความคิดเห็น มารยาทในการเขียน ฝึกทักษะการเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชนและท้องถิ่นของตน มารยาทในการฟัง การดู และการพูด อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย สร้างคำในภาษาไทย วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ศึกษาสรุปเนื้อหา วิเคราะห์ และอธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับที่อ่านพร้อมยกเหตุผลประกอบ

โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการเรียนภาษา กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการกลุ่ม กระบวนการสร้างตระหนัก กระบวนการสร้างค่านิยมและกระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

ตาราง 6 หน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1	พื้นฐานอ่านเขียน 1.1 การอ่านออกเสียง ร้อยแก้ว บทอาขยาน และการอ่านจับใจความสำคัญ 1.2 การคัดลายมือ 1.3 เสียงในภาษาไทย (เสียงสระ/เสียงพยัญชนะ/เสียงวรรณยุกต์) 1.4 ไตรยางศ์	14
3	เรียนรู้สุภาษิต 3.1 การตีความคำยาก 3.2 สำนวน สุภาษิต คำพังเพย 3.3 วิภาษคดีวรรณคดี (คุณค่าด้านวรรณศิลป์/ด้านเนื้อหา) 3.4 การเขียนเรียงความ 3.5 การพูดรายงาน	14
4	สร้างสรรค์บทกวี 4.1 การอ่านออกเสียงร้อยแก้วและร้อยกรอง 4.2 การแต่งคำประพันธ์ ประเภทกาพย์ยานี 11 4.3 การเขียนจดหมายส่วนตัว/แนะนำสถานที่สำคัญ/ แสดงความคิดเห็นจากสื่อในชีวิตประจำวัน 4.4 การเขียนโครงงาน 4.5 การพูดแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์	16

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเนื้อหาชนิดและหน้าที่ของคำ อยู่ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ชนิดและหน้าที่ของคำ

การแบ่งชนิดของคำ อาจทำได้หลายวิธีขึ้นอยู่กับว่าใช้เกณฑ์ใดพิจารณา โดยทั่วไป จะแบ่งคำในภาษาไทยออกเป็น 7 ชนิด ได้แก่ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน และคำอุทาน ตามหน้าที่และความหมายของคำ เช่น ถ้าใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ ก็จัดเข้าหมวดหมู่คำนาม ถ้ามีความหมายแสดงอาการของคน สัตว์ สิ่งของ ก็จัดเข้าหมวดหมู่ คำกริยา เป็นต้น แต่คำในภาษาไทยนั้นคำคำเดียวมิได้หลายความหมาย และเมื่อนำไปเข้าประโยค คำคำเดียวกันอาจทำหน้าที่ได้หลายอย่าง ยิ่งไปกว่านั้นความหมายของคำก็มักจะเปลี่ยนไปตาม

หน้าที่ของคำ จึงยากที่จะระบุชนิดและหน้าที่ของคำแต่ละชนิดและหน้าที่ของคำแต่ละคำให้ชัดเจน ได้ดังที่ พระยาอุปกิตศิลปสาร (2539, หน้า 10-11) ให้ความหมายว่า “คำภาษาไทยเรามักเป็น คำใด ๆ ไม่มีที่สังเกตแน่นอนว่าเป็นคำชนิดใด คำชนิดหนึ่งจะนำไปใช้เป็นคำอีกชนิดหนึ่งก็ได้ แล้วแต่รูปของประโยค การที่แยกชนิดคำออกเป็นชนิด ๆ ก็เพื่อให้รู้ว่าต้นรากของคำนั้น ๆ เป็นคำชนิดใดถือเป็นหลักไว้ก่อน”

คำและหน้าที่ของคำในภาษาไทยจัดแบ่งออกเป็นพวกใหญ่ ๆ ได้ 7 ชนิด ดังนี้ (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 1-54)

1. คำนาม

คำนาม คือ คำที่แสดงความหมายถึงบุคคล สัตว์ สิ่งของ สภาพ อากาศ และลักษณะทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม

คำนามแบ่งออกเป็น 5 ชนิด ได้แก่

1. สามานยนาม หรือคำนามสามัญ ได้แก่ โรงเรียน วัด ปากกา ฯลฯ คำเหล่านี้ไม่ชี้เฉพาะว่าเป็นโรงเรียนไหน วัดไหน
2. วิสามานยนาม หรือคำนามชี้เฉพาะ ได้แก่ นายจักรภัทร วัดเจดีย์ชัยมงคล โรงเรียนกุศุดบากพัฒนาศึกษา
3. สมุหนาม หรือคำนามรวมหมู่ ได้แก่ กอง ผุง บริษัท สมาคม คณะ พวก หมู่ ฯลฯ
4. อาการนาม หรือคำนามธรรม คือ คำนามที่บอกความ หมายถึง สิ่งที่ไม่เป็นรูปร่างไม่มีขนาด เช่น ความสามัคคี ความสุจริต
5. ลักษณะนาม หรือคำนามที่บอกลักษณะชนิด เช่น ดำม ตัว ตน อัน ฯลฯ

หน้าที่ของคำนาม

1. ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค เช่น
น้องร้องเพลง
ครูชมนักเรียน
นกบิน
2. ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค เช่น
แมวกินปลา
ตำรวจจับผู้ร้าย
น้องการทำกรบ้าน
3. ทำหน้าที่เป็นส่วนขยายของคำอื่น เช่น
สัตว์ป่าต้องอยู่ในป่า
ตุ๊กตาหยกตัวนี้สวยมาก
นายสมควรยามรักษาการคนนี้เป็นคนเคร่งครัดมาก

4. ทำหน้าที่ขยายคำกริยา เช่น
แม่ไปตลาดนอ้งอยู่บ้านอ่านหนังสือเวลาเช้า
5. ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มคำกริยาบางคำ เช่น
เขาเหมือนพ่อ
เธอคล้ายพี่
จักรภัทรเป็นครู
เธอคือนางสาวไทย
นอ้งการสูงเท่ากับคุณพ่อ
6. ทำหน้าที่ตามหลังคำบุพบท เช่น
เขาเป็นคนเห็นแก่ตัว
เพื่อนอนบนเตียง
ปู่ป่วยอยู่โรงพยาบาล
7. ทำหน้าที่เป็นคำเรียกขาน เช่น
คุณครูคะหนูยังไม่เข้าใจเลขข้อนี้เลยคะ
คุณหมอลูกของดิฉันจะหายป่วยไหมคะ
นายช่างครับผมขอลาอีกสามวัน

2. คำสรรพนาม

คำสรรพนาม คือ คำที่ใช้แทนคำนาม

คำสรรพนามแบ่งออกเป็น 6 ชนิด ได้แก่

1. บุรุษสรรพนาม ได้แก่ คำที่ใช้แทนคนที่เกี่ยวข้องข้องในการพูดจากัน
สรรพนามบุรุษที่ 1 หมายถึง คำแทนตัวผู้พูด เช่น ฉัน ผม ดิฉัน ฯลฯ
สรรพนามบุรุษที่ 2 หมายถึง คำแทนตัวผู้ฟัง เช่น เธอ คุณ ฯลฯ
สรรพนามบุรุษที่ 3 หมายถึง คำแทนตัวผู้ที่ถูกกล่าวถึง เช่น เขา มัน
ท่าน ฯลฯ
2. ประพันธสรรพนาม ได้แก่ สรรพนามที่ใช้ทำหน้าที่เป็นบทเชื่อมคำ
เช่น ที่ซึ่ง อัน ผู้ที่ ตัวที่ อันที่
3. ปฤจฉาสรรพนาม ได้แก่ สรรพนามที่ใช้เป็นคำถาม เช่น ใคร ไหน
อะไร สิ่งใด
4. นิยมสรรพนาม ได้แก่ สรรพนามที่บอกกำหนดแน่นอน เช่น นี่ นี้นั้น
นั่น นั้น โน่น โน้น
5. อนิยมสรรพนาม ได้แก่ สรรพนามที่บอกกำหนดไม่แน่นอน
เช่น ไต ๆ สิ่งใด ไหน แต่คำเหล่านี้ต้องไม่เป็นคำถาม เช่น
ไม่มีใครในห้องนั้นเลย
สิ่งใดใดในโลกล้วนมีเกิด มีสลาย ตามกาลเวลา

6. วิภาคสรรพนาม ได้แก่ สรรพนามที่ใช้บอกแยกออกเป็นส่วน ๆ เช่น
บ้าง ต่าง กัน

ประชาชนต่างก็ไปจับจ่ายใช้สอยกันที่ตลาดนัด
เราทุกคนเล่นด้วยกัน และทำงานร่วมกัน
นักเรียนบ้างก็อ่านหนังสือ บ้างก็ดูรูปภาพที่ติดตามฝาผนัง

3. คำกริยา

คำกริยา คือ คำที่แสดงความหมายว่า กระทำ มีอาการ หรืออยู่ในสภาพ
คำกริยาแบ่งออกเป็น 4 ชนิด ได้แก่

1. กริยามีกรรม เช่น กิน ดี แจก ให้ ถวาย ฯลฯ
2. กริยาไม่ต้องมีกรรม เช่น หัวเราะ ร้องไห้ ตก ปลิว เดิน ฯลฯ
3. กริยาอาศัยส่วนเติมเต็ม คือ กริยาที่มีความหมายไม่สมบูรณ์

ต้องอาศัยคำที่ตามหลัง เช่น เหมือน คล้าย

4. คำช่วยกริยา เช่น โปรด อาจ ต้อง น่าจะ คง อย่า ถูก เคย ฯลฯ

หน้าที่ของคำกริยา

1. เป็นภาคแสดงของประโยค เช่น นักเรียนไปโรงเรียน เป็นต้น
2. คำกริยาทำหน้าที่ขยาย เช่น กระเป๋าเดินทางราคาไม่แพงนัก เป็นต้น
3. คำกริยาทำหน้าที่เหมือนคำนาม เช่น เดินเป็นการออกกำลังกาย

(เดิน เป็นประธาน) ฉันทชอบว่ายน้ำ (ว่ายน้ำ เป็นกรรม)

4. คำกริยาทำหน้าที่ขยายคำกริยา เช่น เด็ก ๆ วิ่งเล่นหน้าบ้าน

4. คำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ใช้ขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์
ด้วยกันให้ได้ใจความชัดเจนยิ่งขึ้น

คำวิเศษณ์แบ่งออกเป็น 10 ชนิด ได้แก่

1. ลักษณะวิเศษณ์ บอกลักษณะต่าง ๆ เช่น สี สันฐาน ขนาด เสียง
อาการ กลิ่น รส ความรู้สึก สูง ใหญ่ ดำ ขาว อ้วน ผอม กว้าง แคบ หวาน เค็ม ฯลฯ
2. กาลวิเศษณ์ บอกเวลา เช่น เช้า สาย บ่าย เย็น ดึก เดี๋ยวนี้ โบราณ
อดีต อนาคต ปัจจุบัน ฯลฯ
3. สถานที่วิเศษณ์ บอกสถานที่ เช่น ไกล ใกล้ บน ล่าง เหนือ ใต้ ฯลฯ
4. ประมาณวิเศษณ์ บอกจำนวนนับปริมาณ เช่น หนึ่ง สอง น้อย มาก
ทั้งหมด ทั้งปวง บรรดา ฯลฯ
5. นิยมวิเศษณ์ บอกความชี้เฉพาะ เช่น นี้ นั้น โน่น นั่น ฯลฯ
6. อนิยมวิเศษณ์ บอกความไม่ชี้เฉพาะ เช่น ก็ อันใด ทำไม อะไร ฯลฯ

ยกเว้นข้อความที่เป็นคำถาม เช่น เธอจะให้ฉันทำงานอะไร (อะไร ขยายนาม คือ งาน แต่เป็น
คำถาม)

- อย่างไร เท่าไร ฯลฯ
7. ประจักษ์วิเศษณ์ บอกความเป็นคำถาม เช่น ไหน ทำไม ฉันทใด
8. ประดิษฐานวิเศษณ์ บอกการตอบรับ หรือเสียงขานรับ มีคำว่า ค่ะ ครับ จ๊ะ จำ ขา ฯลฯ
9. ประดิษฐานวิเศษณ์ แสดงความปฏิเสธ เช่น ไม่ ไม่ใช่ ห้ามได้ บ่ ฯลฯ
10. ประพันธ์วิเศษณ์ แสดงหน้าที่เชื่อมประโยคให้มีข้อความเกี่ยวข้องกัน เช่น ที่ ซึ่ง อัน

5. คำบุพบท

คำบุพบท คือ คำที่เชื่อมโยงคำหรือกลุ่มคำที่อยู่ข้างหน้า ให้สัมพันธ์กับคำหรือกลุ่มคำที่อยู่ข้างหลัง เพื่อแสดงลักษณะ เหตุผล เวลา สถานที่ เจ้าของ ฯลฯ

คำบุพบทที่ใช้กันมากในภาษาไทย มีคำดังต่อไปนี้

กับ แก่ ต่อ ของ สำหรับ กลาง ข้าง ริม ใน นอก ระหว่าง เกือบ ใกล้ แต่ จาก ณ ที่ แห่ง ใต้ บน ล่าง เพื่อ เพราะ ด้วย ตาม เฉพาะ ตลอด

หน้าที่ของคำบุพบท บุพบทมีหน้าที่โยงคำข้างหน้าให้มีความสัมพันธ์กับคำข้างหลัง เช่น

คุณแม่ถวายของแด่พระภิกษุ สัมพันธ์คำ ถวาย-ภิกษุ ให้รู้ว่าผู้รับคือภิกษุ

เขาอยู่บ้านในซอย สัมพันธ์คำ อยู่-ซอย ให้รู้สถานที่ที่ตั้งบ้าน

พ่อตัดหญ้าด้วยกรรไกร สัมพันธ์ ตัด-กรรไกร ให้รู้เครื่องมือในการตัด

6. คำสันธาน

คำสันธาน คือ คำที่ใช้เชื่อมประโยคเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเป็นความหมาย คล้อยตามกัน ขัดแย้ง กัน ให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นเหตุเป็นผลกัน ดังนี้

คล้อยตามกัน เช่น

ฉันอ่านหนังสือแล้วไปนอน

ฉันกับแม่ไปตลาด

ขัดแย้งกัน เช่น

ฝนตกแต่แดดออก

ฉันเป็นครูส่วนน้องฉันเป็นหมอ

ให้เลือก เช่น

เธอจะอยู่หรือเธอจะไป

คุณจะไปเองหรือจะให้ใครไป

เป็นเหตุและเป็นผล เพราะเธอมาเขาจึงมา

น้ำท่วมเพราะฝนตก

หน้าที่ของคำสันธาน

1. เชื่อมคำกับคำ เช่น ฉันเลี้ยงแมวและสุนัข นิดกับน้อยไปโรงเรียน
2. เชื่อมข้อความ เช่น คนเราต้องการปัจจัย 4 ด้วยเหตุนี้ เราจึงต้องประกอบอาชีพเพื่อให้ได้เงินมาซื้อ
3. เชื่อมประโยคกับประโยค เช่น พี่สาวสวยแต่น้องฉลาด เพราะเขาขยันจึงสอบได้
4. เชื่อมความให้สละสลวย เช่น เขาก็เป็นคนดีคนหนึ่งเหมือนกัน คนเราก็มีเจ็บป่วยบ้างเป็นธรรมดา

7. คำอุทาน

คำอุทาน คือ คำที่เปล่งออกมาเพื่อแสดงอารมณ์ของผู้พูด การพิจารณาความหมายของคำอุทานต้องพิจารณาให้สัมพันธ์กับประโยคที่นำหน้าหรือตามหลังอุทานนั้น

คำอุทานไม่จัดเข้าเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของประโยค ไม่ว่าจะภาคประธาน ภาคแสดง หรือภาคขยาย เพียงต้องการบอกความรู้สึกของผู้พูดในประโยคนั้น ๆ

คำอุทานแบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

1. อุทานบอกอาการ เวลาเขียนเราจะใช้เครื่องหมาย (!) ตามหลังอุทาน เช่น
โธ่เอ๊ย! ทำหกจนได้
เอ๊ะ! ใครมารื้อหนังสือของฉัน
แหม! เธอก็พูดเกินไป
2. อุทานเสริมบท เป็นเพียงคำเสริมเพื่อให้เสียงสะดุด หรือเพื่อย้ำคำบางคำ แต่ตัวอุทานเสริมบทนี้ จะไม่มีความหมายเพียงเสริมเข้ามาเท่านั้น เช่น
หมั่นดูหนังสือหน้าหน่อย (หนังสือหน้า)

คำสร้อยในคำประพันธ์ก็เป็นคำอุทานเสริมบท ด้วย เช่น

ณ ทันใด แลนา เสียงลือเสียงเล่าอ้าง อันใด พี่เอ๋ย

หน้าที่ของคำอุทาน

1. ทำหน้าที่แสดงความรู้สึกของผู้พูด เช่น
ตายจริง! ฉันลืมเอากระเป๋าต๋างค์มา
โธ่! เธอคงจะหนาวมากละซี
เอ๊ะ! ใครกันที่นำดอกไม้มาวางไว้ที่โต๊ะของฉัน
2. ทำหน้าที่เพิ่มน้ำหนักของคำ ซึ่งได้แก่คำอุทานเสริมบท เช่น
ทำเสร็จเสียทีจะได้หมดเรื่องหมดราวกันไป
เมื่อไรเธอจะหางงหางานทำเสียที
เธอเห็นฉันเป็นหัวหลักหัวตอหรืออย่างไร

3. ทำหน้าที่ประกอบข้อความในคำประพันธ์ เช่น

แมวเอ๋ยแมวเหมียว

มดเอ๋ยมดแดง

กอ เอ๋ย กอไก่

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า คำเป็นหน่วยของภาษาที่สื่อถึงความหมาย ซึ่งประกอบด้วย พยางค์หนึ่งคำหรือมากกว่าปกติแล้วในแต่ละคำจะมีรากศัพท์ของคำแสดงถึงความหมายและที่มาของคำนั้น โดยการนำคำหลายคำมาประกอบกันจะทำให้เกิดวลีหรือประโยคซึ่งใช้สื่อความหมาย ใช้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นไป และคำในภาษาไทยมี 7 ชนิด คือ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน คำอุทาน ซึ่งแต่ละชนิดจะมีหน้าที่ต่างกัน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามลำดับต่อไปนี้

1. ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีนักวิชาการได้ใช้คำเรียกที่หลากหลาย เช่น ชุดการสอน ชุดกิจกรรม ชุดการเรียนรู้ และชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในที่นี้ผู้วิจัยจะใช้คำว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

อุษา รัตนบุปผา (2547, หน้า 16) ได้สรุปว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคลนอกจากนี้แล้วยังทราบผลการปฏิบัติกิจกรรมนั้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ไม่เกิดความเบื่อหน่าย หรือเกิดความท้อแท้ในการเรียน เพราะผู้เรียนสามารถกลับไปศึกษาเรื่องที่ตนเองยังไม่เข้าใจใหม่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะทำให้เพื่อนเสียเวลาคอย หรือตามเพื่อนไม่ทัน

ศิริณา อธิสุวรรณศิลป์ (2548, หน้า 27) ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการสอนที่ครูสร้างขึ้นประกอบด้วยสื่อ วัสดุ อุปกรณ์หลายชนิดประกอบเข้ากันเป็นชุด เพื่อเกิดความสะดวกต่อการใช้ในการเรียนการสอน และทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามเป้าหมายของการเรียนรู้

จารุณี ใจชื่อ (2551, หน้า 7) ได้กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการสอนโดยการนำสื่อการสอนหลายอย่างในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปมา ผสมผสานกันขึ้นอย่างเป็นระบบ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ของรายวิชา เพื่อมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนและเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ณภัทร พุทธรธรรม (2551, หน้า 21) ชุดกิจกรรม หมายถึง ชุดการเรียนการสอนที่ครูสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ มีลักษณะเป็นชุด โดยผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง มีครูเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ในแต่ละชุด ประกอบด้วย จุดประสงค์ การเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบ

ที่นำหลักการทางจิตวิทยา มาใช้ประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

แสงศรี ศิลาอ่อน (2553, หน้า 32) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการสอนที่ครูสร้างขึ้นเป็นสื่อประสมที่มีสื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปนำมาใช้ประกอบกัน อาจจัดทำขึ้นเป็นหน่วยการเรียนรู้ตามที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้และอาจจัดไว้เป็นชุด ๆ ซึ่งแต่ละชุด ประกอบด้วย ชื่อชุดกิจกรรม คำชี้แจง คำแนะนำ จุดมุ่งหมายเวลาในการทำกิจกรรมคำสั่ง ใบกิจกรรม ใบความรู้หรือเอกสารอื่นที่จำเป็นต่อการจัดกิจกรรมนักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ

นลินี อินดีคำ (2551, หน้า 13) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ การนำสื่อการสอน หลายอย่างมาประสมกันเพื่อถ่ายทอดเนื้อหาวิชา ให้แก่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว บรรลุ วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนที่ตั้งไว้ โดยผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเอง หรือทั้งผู้เรียนและผู้สอน ใช้ร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

ทิวากร วงษ์เสน (2560, หน้า 58) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม คือ ชุดกิจกรรม การเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนสำเร็จรูปสอดคล้องกับเนื้อหาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย อุปกรณ์หลายชนิดผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในชุดเพื่อให้บรรลุ จุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพึงครุน้อยที่สุด ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างอิสระด้วยความสะอาดตามความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการพึ่งพาตนเอง ในการศึกษาหาความรู้

Kapfer & Marian (1972, p. 3) ได้ให้ความหมายว่า ชุดการเรียน เป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างครูและนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย คำแนะนำที่ให้นักเรียน ได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้จนบรรลุพฤติกรรมที่เป็นผลของการเรียนรู้ และรวบรวมเนื้อหาที่นำมา สร้างเป็นชุดการเรียนนั้น ได้มาจากขอบข่ายของความรู้ที่หลักสูตรต้องการให้นักเรียนได้เรียนรู้ และเนื้อหาจะต้องตรงและชัดเจน ที่จะสื่อความหมายให้ผู้เรียนได้เกิดพฤติกรรมตามเป้าหมาย ของการเรียน

Duane (1973, p. 169) กล่าวถึงชุดการเรียนว่า เป็นการเรียนรายบุคคล (Individualized instruction) เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ตามเป้าหมาย ผู้เรียนจะเรียนตามอัตราความสามารถ และความต้องการของตน

Good (1973, p. 306) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรม หมายถึง โปรแกรมทางการสอนทุกอย่างที่จัดไว้เฉพาะ มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียน คู่มือครู เนื้อหา แบบทดสอบ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียน ไว้อย่างชัดเจน ชุดกิจกรรมนี้ครูเป็นผู้จัดให้นักเรียนแต่ละคนได้ศึกษาและฝึกฝนด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้คอยแนะนำเท่านั้น

Dervito, A. & Krockover, G. (1976, p. 388) ได้จัดทำชุดกิจกรรม การเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์กิจกรรมที่สร้างขึ้นได้นำกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์มาสัมพันธ์กับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ กิจกรรมแต่ละกิจกรรมสร้างขึ้นเพื่อกระตุ้นให้

ผู้อ่านเกิดความคิดและเพื่อเกิดกิจกรรมอื่น ๆ ตามมาอีก ชุดการเรียนรู้จะช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย ช่วยให้ครูมีทักษะและเทคนิคทางวิทยาศาสตร์

จากความหมายของชุดกิจกรรมการเรียนรู้สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อการสอนสำเร็จรูปเฉพาะหน่วยหรือเรื่องที่มีหลักเกณฑ์กำหนดและรูปแบบการสื่อสาร ระหว่างครูผู้สอนที่กำหนดไว้อย่างมีระบบ โดยจัดไว้เป็นชุดที่ประกอบด้วยชื่อเรื่องทักษะ ประจำหน่วย คำสั่ง คำแนะนำต่าง ๆ ซึ่งสื่อการสอนจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา โดยเนื้อหา ที่กำหนดในชุดกิจกรรมเป็นตามหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามเป้าหมายการเรียนรู้ และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาสู่การผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นสื่อนวัตกรรมที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอน ของครู หรือประกอบการเรียนของนักเรียนการสร้างหรือการผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มี ประสิทธิภาพสำหรับนำไปใช้กับนักเรียนนั้น ต้องอาศัยหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ และทฤษฎี การเรียนรู้ที่เป็นแนวคิดพื้นฐานของการสร้างหรือการผลิตชุดกิจกรรม เพื่อใช้ให้เกิดการเรียนรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาสู่การผลิต ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

เพ็ญศรี สร้อยเพชร (2542, หน้า 3-4) ได้สรุปแนวคิดในการนำไปสู่ การผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

แนวคิดแรก เกิดจากการที่นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยามา ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้อง ความถนัด และความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากคนเรามีความแตกต่างกันในหลาย ๆ ด้าน เช่น ความพยายาม สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และอื่น ๆ นักการศึกษาจึงพยายามที่จะหาวิธีการที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาให้เหมาะกับแต่ละบุคคล มีการให้การศึกษาโดยเสรีตามเอ็กัตภาพ โดยมีครูเป็นผู้แนะนำช่วยเหลือตามเหมาะสม

แนวคิดที่สอง เป็นความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนเดิม ที่เคยยึดครูเป็นแหล่งความรู้หลัก มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ ต่าง ๆ เช่น สื่อการสอน ซึ่งประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ วิธีการ และกิจกรรมทั้งหลาย โดยครูจะเป็นเพียงผู้คอยให้คำแนะนำ และชี้ทางให้เท่านั้น

แนวคิดที่สาม เป็นแนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการศึกษาที่พยายาม จะจัดระบบของการใช้สื่อการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยลง เนื่องจากแต่เดิมการผลิตและการใช้สื่อการสอนมักจะออกมาในรูปแบบต่างคนผลิตต่างคนใช้ มิได้มีการนำสื่อหลายอย่างมาบูรณาการให้เป็นระบบอย่างเหมาะสม และสะดวกในการใช้

แนวคิดที่สี่ เป็นแนวคิดที่พยายามที่จะเปลี่ยนปฏิกริยา ที่สัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียนและนักเรียนกับสภาพแวดล้อม เพราะแต่เดิมความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียนมีลักษณะเป็นทาง ครูเป็นผู้นำและนักเรียนเป็นผู้ตาม ครูมิได้เปิดโอกาสให้นักเรียน แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี นักเรียนจะมีโอกาสได้พูดก็ต่อเมื่อครูให้พูด การตัดสินใจของนักเรียน

ส่วนใหญ่มักจะตามครู ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนต่อนักเรียนในห้องนั้นแทบจะไม่มีในลักษณะของการถกเถียง หรืออภิปรายทางวิชาการสอน นักเรียนจึงไม่มีโอกาสฝึกหัดการรู้จักฟัง และเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น หรือฝึกฝนการทำงานเป็นหมู่คณะ เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ จึงมักไม่ค่อยประสบความสำเร็จในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่นเนื่องจากขาดประสบการณ์ ในด้านดังกล่าว นอกจากนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับสภาพแวดล้อมแต่เดิมการเรียน การสอนจำกัดอยู่เพียงในห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่ ครูไม่ค่อยพานักเรียนออกไปสู่สภาพภายนอก โรงเรียนเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสศึกษาและเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในชุมชนของตน โดยมีครู เป็นพี่เลี้ยงแนะนำให้ทำสิ่งดีมีประโยชน์ต่อชุมชนที่ตนอาศัยอยู่

แนวคิดที่ห้า เป็นความพยายามที่จะจัดสภาพการณ์ให้เหมาะสม แก่การเรียนรู้มากที่สุด นั่นก็คือ การจัดระบบการเรียนการสอนเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน ดังนี้

1. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ให้นักเรียนทราบผลจากการประกอบกิจกรรมของตนในทันที

ว่าเป็นอย่างไร

3. มีการเสริมแรงในกรณีที่นักเรียนทำถูกต้องอันจะมีผลให้นักเรียน กระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต
4. ให้นักเรียนได้เรียนรู้ไปทีละน้อย ตามลำดับขั้นและความสามารถ ของนักเรียนเอง

วิลาวรรณ วิภาจักษณ์กุล (2549, หน้า 155) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการเรียนรู้ แบบสร้างสรรค์ความรู้ (Constructivism theory) การสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความเชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดจากการที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ (Active Process) ความรู้ ไม่ได้เกิดขึ้นเอง ผู้เรียนจะต้องใช้กระบวนการทางสติปัญญา ในการดูดซับ และปรับโครงสร้าง ความรู้ใหม่และความรู้เก่า กับโครงสร้างทางสติปัญญาของตน โดยครูเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก ช่วยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สังเกต ได้สำรวจจนพบ ปัญหา เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้สร้างความรู้ความคิดที่ยังไม่สมบูรณ์ ให้เกิดความสมบูรณ์

ทิสนา แชมมณี (2550, หน้า 51) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความสัมพันธ์เชื่อมโยง ของธอร์นไดค์ (Thorndike s Classical Connectionism) ซึ่งตั้งกฎแห่งการเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ดี เมื่อผู้เรียนผู้เรียนมีความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ
2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ กระทำซ้ำ ๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้การเรียนรู้มั่นคงถาวร
3. กฎแห่งผลลัพธ์ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับความพึงพอใจ ย่อมอยากจะทำซ้ำต่อไป

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, บุญเลิศ ส่องสว่าง และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551, หน้า 7-9) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่จะนำไปสู่การผลิตชุดกิจกรรมหรือชุดการสอน มี 5 ประการ ดังนี้

แนวคิดที่ 1 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนควรคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญา ความสามารถ และความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

แนวคิดที่ 2 ความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงแนวทางการเรียนการสอนไปจากเดิม ที่ครูเป็นศูนย์กลางมาเป็นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

แนวคิดที่ 3 การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป การผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดกิจกรรม เพื่อช่วยผู้เรียน คือ ผู้เรียนหยิบและใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยอยู่ในรูปชุดกิจกรรม

แนวคิดที่ 4 การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม โดยการนำสื่อการสอนและทฤษฎีกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการประกอบกิจกรรมร่วมกัน

แนวคิดที่ 5 การจัดสภาพแวดล้อม การเรียนรู้โดยยึดหลักจิตวิทยาการเรียนมาใช้จัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม ซึ่งหมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม ดังนี้

1. ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง
2. ได้ทราบว่าการตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูก หรือผิดได้ทันที
3. มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจที่ทำได้ถูก
4. เป็นการเรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจ

ของผู้เรียนเองโดยไม่มีกำบัง

3. หลักทฤษฎีที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542, หน้า 92-93) ได้เสนอทฤษฎีในการนำชุดกิจกรรมมาใช้ พอที่จะสรุปได้ 5 ประการ ดังนี้

1. ต้องนำทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ต้องเปลี่ยนวิธีการสอนจากครูกับนักเรียนร่วมการผลิตขึ้นมา โดยมีแนวคิดว่าจะเปลี่ยนจากสื่อเพื่อช่วยครูสอน เป็นสื่อเพื่อช่วยผู้เรียน
3. ใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทั้งครูและนักเรียนร่วมการผลิตขึ้นมา โดยมีแนวคิดว่าจะเปลี่ยนจากสื่อเพื่อช่วยครูสอน เป็นสื่อเพื่อช่วยผู้เรียน
4. เพิ่มการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เปลี่ยนแนวการสอนจากทิศทางเดียว เป็นหลากหลายทิศทาง รวมทั้งมีการระดมทรัพยากรจากชุมชนท้องถิ่น เข้ามาใช้ในกิจกรรมมาช่วยในการทำกิจกรรม และพยายามจัดกิจกรรมให้ออกนอกห้องเรียน

5. เปิดโอกาสให้นักเรียนกำหนดทิศทางการเรียน การประเมินผล โดยใช้จุดมุ่งหมายปลายทางที่ต้องการพัฒนาเป็นหลัก

อารี ราซซาร (2555, หน้า 13-15) ได้อธิบายหลักทฤษฎีที่นำมาใช้ในชุดกิจกรรม ไว้ว่า

1. การนำหลักการกลุ่ม Cognitive มาใช้ในชุดกิจกรรม จากความเชื่อ การจัดบทเรียน โดยมีโครงสร้างถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ลักษณะของชุดกิจกรรม ก็เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพบคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งนำหลักการที่ว่าเมื่อมนุษย์ทำสิ่งใดแล้วจะต้องความสำเร็จและต้องการทราบผลทันที ชุดกิจกรรมจะจัดเนื้อหาให้เป็นระบบซึ่งก็เข้าหลักการของพุทธิสัย (Cognitive) ที่ว่าการจัดบทเรียน โดยมีโครงสร้าง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อหาในเรื่องอย่างต่อเนื่องระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ชุดกิจกรรมเริ่มต้นด้วยการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ซึ่งคล้ายหลักการของ Ausbel ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนและลงท้ายด้วยการทดสอบหลังเรียน (Posttest) นอกจากนี้กิจกรรมของการค้นพบด้วยตนเอง (Discovery) มุ่งเน้นกิจกรรมในเรื่องศูนย์การเรียนซึ่งเป็นการวางแผนของแต่ละบุคคล ซึ่งศูนย์การเรียนนั้นก็มิชุดกิจกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการการจัดกิจกรรมศูนย์

2. การนำแนวความคิดของกลุ่มพฤติกรรม (Behaviorism) มาใช้ในชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่ม Behaviorism นั้น การสร้างชุดกิจกรรมได้นำหลักการเสริมแรงของ Skinner มาใช้ นอกจากนี้ชุดกิจกรรมยังสามารถแก้ปัญหาของการจัดการศึกษา ซึ่ง Skinner ได้เสนอไว้ 3 ข้อ ดังนี้

2.1 ชุดกิจกรรมเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะลงมือกระทำด้วยตนเอง ตัดสินใจในการเรียนครั้งนั้น ๆ ด้วยตนเอง

2.2 ชุดกิจกรรมสามารถแก้ปัญหาของการเสริมแรงได้อย่างทั่วถึง เพราะเด็กที่เรียนจากชุดกิจกรรม จะสามารถทราบผลการเรียนของตนได้ทันที เท่ากับเป็นการเสริมแรง และยังสามารถแก้ปัญหาในกรณีที่นักเรียนมากแต่ครูน้อย ช่วยในการแบ่งเบาภาระงานของครู ช่วยให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตนเอง ได้ทันทีโดยไม่ต้องรอผลการตรวจงานจากครู ทำให้ครูสามารถเสริมแรงเด็กอย่างทั่วถึง

2.3 ชุดกิจกรรมมีการจัดเนื้อหาการเรียนเป็นระบบระเบียบ โดยการจัดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่สอนเข้าเป็นส่วน ๆ เรียงลำดับความยากง่ายมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้เด็กประสบผลสำเร็จทีละขั้นก่อน จะได้เป็นกำลังใจให้ผู้เรียนในขั้นต่อ ๆ ไป

3. การนำแนวคิดของกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) มาใช้ในการเรียน

3.1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองที่จะเป็นไปได้

3.2 สร้างบรรยากาศที่มีลักษณะอบอุ่นให้เป็นการยอมรับ และพยายามอย่างดีที่สุดที่จะสื่อความรู้สึกของครูที่เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนได้

3.3 ครูพยายามทำตัวเป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้คอยให้กำลังใจ ตลอดจนเป็นผู้ช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้

3.4 ครูแสดงอารมณ์โกรธหรือไม่พอใจกับสถานการณ์ได้ แต่มิใช่แสดง อารมณ์กับตัวเด็ก

3.5 ครูจะต้องรับรู้หรือมีความรู้สึกกับตนเองในด้านบวกก่อน เพราะคน ที่จะเห็นว่าคนอื่นเป็นผู้มีความสามารถนั้น จะต้องมองเห็นว่าตนเองเป็นเช่นนั้นเสียก่อน

3.6 พยายามทำอย่างดีที่สุด ที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเองในทางบวกและครูควรหัดเป็นผู้ไวต่อความรู้สึกของเด็ก เช่น พยายามมองทุกสิ่ง ทุกอย่างให้เห็นดังที่เด็กเห็น สะท้อนให้เด็กเห็นว่าครั้งที่ครูเป็นเด็กก็เคยมีความรู้สึกเช่นนั้น เหมือนกัน เช่น ความรู้สึกกลัว รู้สึกอาย ฯลฯ

3.7 ถ้าเป็นไปได้จัดเวลาให้เด็ก ได้มีโอกาสทำความเข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่งเท่านั้น

3.8 ฝึกให้เด็กทำความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมของตนเอง โดยวิธีการ ต่อไปนี้

3.8.1 กระตุ้นให้เด็กเห็นค่าสิ่งที่เลือกให้

3.8.2 ช่วยให้ผู้สามารถหาตัวเลือกอื่นแทนได้ เมื่อพบกับสถานการณ์ ที่จะต้องเลือก

3.8.3 ช่วยให้ผู้ใช้น้ำหนักกับตัวเลือกนั้น ๆ ได้

3.8.4 กระตุ้นให้เลือกอย่างอิสระ

3.8.5 กระตุ้นให้เด็กได้แสดงออกหรือทำตามสิ่งที่ตนเลือก

3.8.6 ช่วยให้ผู้มีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมตามที่ตนเองเลือกนั้น

3.9 ในการจัดการเรียนการสอนให้คำนึงถึงจิตพิสัย (Affective domain) ควบคู่กับพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของกลุ่มมนุษยนิยม

4. ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับประเภทของชุดกิจกรรม การเรียนรู้ ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542, หน้า 91) ชุดกิจกรรมที่มีใช้กันอยู่แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. ชุดกิจกรรมประกอบคำบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมสำหรับครูผู้สอน จะได้สอนนักเรียนเป็นกลุ่มใหญ่ หรือเป็นกิจกรรมการสอนที่ต้องปูพื้นฐานให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้รู้ และเข้าใจในเวลาเดียวกัน มุ่งในการขยายเนื้อหาสาระให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ชุดกิจกรรมแบบนี้ จะช่วยให้ครูผู้สอนลดการพูดให้น้อยลงและเป็นการใช้สื่อการสอนที่มีความพร้อมในชุดกิจกรรม ในการเสนอเนื้อหามากขึ้น สื่อที่ใช้อาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิหรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น

2. ชุดกิจกรรมแบ่งกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนเรียนร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประมาณ 5-7 คน โดยใช้สื่อการสอนที่บรรจุไว้ในชุดกิจกรรมแต่ละชุด มุ่งที่จะฝึกทักษะในเนื้อหาวิชาที่เรียนและให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน ชุดกิจกรรมชนิดนี้ มักจะใช้สอนในการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม เช่น การสอนแบบศูนย์การเรียน เป็นต้น

3. ชุดกิจกรรมแบบรายบุคคลหรือชุดกิจกรรมตามเอกัตภาพ เป็นชุดกิจกรรมสำหรับเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล คือ นักเรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง อาจเรียนที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ ส่วนมากมักจะมุ่งให้นักเรียนได้ทำความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียนเพิ่มเติม นักเรียนสามารถจะประเมินผลการเรียนด้วยตนเองได้ด้วยชุดกิจกรรมชนิดนี้ อาจะจัดในลักษณะของหน่วยการสอนย่อยหรือโมดูลก็ได้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545, อ้างถึงใน อารี ราชสาร, 2555, หน้า 15-16) กล่าวไว้ว่าชุดกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้ผู้เสริมให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์หรือการเรียนรู้ นั้น โรงเรียนมักจะจัดเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. กิจกรรมในหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมการเรียนการสอน ที่จัดขึ้น ลักษณะที่มีส่วนสัมพันธ์กับบทเรียน ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความเข้าใจในบทเรียน เกิดกระบวนการในทางความคิด มีทัศนคติและค่านิยมในทางที่ดี เป็นต้น โดยทั่วไปกิจกรรมในหลักสูตรที่จัดขึ้นในห้องเรียนมักมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า โดยผู้สอนอาจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วยก็ได้ จากนั้นจะนำกิจกรรมที่วางแผนมาปฏิบัติในห้องเรียน มีลำดับขั้นตอนเริ่มจากขั้นนำกิจกรรม ขั้นปฏิบัติกิจกรรมและขั้นสรุปกิจกรรม กิจกรรมที่จัดขึ้นในห้องเรียนเพื่อการเรียนรู้มีอยู่หลายรูปแบบ เช่น เพลง เกม บทบาทสมมุติ เล่านิทานประกอบเรื่อง การบรรยาย การสาธิต โครงการ การเข้ากลุ่ม โต้วาทิ การวิเคราะห์จากสถานการณ์และประสบการณ์จริง

2. กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนในชั้นให้ดียิ่งขึ้น เพื่อช่วยพัฒนาความสามารถ ตลอดจนความสนใจของผู้เรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดขึ้นในโรงเรียนนั้น มีอยู่หลายชนิด เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตรเชิงวิชาการ ได้แก่ ชมรมต่าง ๆ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถจำแนกตามลักษณะของการใช้งาน ซึ่งนักการศึกษาได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมสำหรับประกอบคำบรรยายหรือชุดกิจกรรมสำหรับครู เป็นชุดกิจกรรมที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียน ให้ครูใช้ประกอบคำบรรยายเพื่อเปลี่ยนบทบาทครู ให้พูดน้อยลง และเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนมากขึ้น ชุดกิจกรรมนี้จะมีเนื้อหาเพียงหน่วยเดียว

2. ชุดกิจกรรมแบบกิจกรรมกลุ่ม ชุดกิจกรรมการแบบนี้มุ่งเน้นที่ตัวผู้เรียนให้ประกอบกิจกรรมร่วมกันและอาจจัดการเรียนรู้ในรูปของศูนย์การเรียน ชุดกิจกรรมแบบกิจกรรมกลุ่มจะประกอบไปด้วยชุดย่อยที่มีจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์จะมีสื่อการเรียนหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนนักเรียน ในศูนย์กิจกรรมนั้นหรือสื่อการเรียน

อาจจัดให้ผู้เรียนทั้งศูนย์ใช้ร่วมกันได้ ที่เรียกจากชุดกิจกรรมแบบกิจกรรมกลุ่มอาจจะต้องการความช่วยเหลือกันและกัน ได้เองระหว่างประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ หากมีปัญหาผู้เรียนจะสามารถซักถามครูได้เสมอ

3. ชุดกิจกรรมรายบุคคลหรือชุดกิจกรรมทางไกล เป็นชุดกิจกรรมที่จัดระดับขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นตามความสามารถของแต่ละบุคคล เมื่อศึกษาจบแล้วจะทำการทดสอบประเมินผลความก้าวหน้าและศึกษาชุดอื่นไปตามลำดับ เมื่อมีปัญหาผู้เรียนจะปรึกษาตนเองได้ ผู้สอนพร้อมให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้แนะนำหรือผู้ประสานงานทางการเรียน

ประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกโดยยึดผู้สอนและผู้เรียนเป็นหลัก แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมประเภทนี้ผู้สอนจะเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรม โดยเริ่มจากการเป็นผู้วางแผนการเรียนการสอน และเป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนมีโอกาสร่วมกิจกรรมภายใต้การนำของผู้สอน

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมประเภทนี้ผู้เรียนเป็นแกนกลางในการประกอบกิจกรรม ส่วนผู้สอนจะทำหน้าที่ประสานงานส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม ช่วยสร้างบรรยากาศของการเรียนการสอนให้ดำเนินไปด้วยดี

ชัยยงค์ พรหมวงศ์, บุญเลิศ ส่องสว่าง และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2551, หน้า 6) ได้กล่าวถึงประเภทของชุดกิจกรรม โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมประกอบการบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ครูผู้สอนพูดน้อยลง และให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทน ชุดกิจกรรมประเภทนี้นิยมใช้กับการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษา

2. ชุดกิจกรรมกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น ในการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์

3. ชุดกิจกรรมรายบุคคล เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้ เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจและความพร้อมของผู้เรียน ชุดกิจกรรมรายบุคคล อาจมาในรูปของหน่วยการสอนย่อย หรือโมดูล

4. ชุดกิจกรรมทางไกล เป็นชุดกิจกรรมที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษาเช่น ชุดการเรียนทางไกลมหาวิทาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เป็นต้น

จากที่กล่าวมาสรุปว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้อาจมีหลายประเภท ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละประเภทนั้นจะเป็นตัวกำหนดบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนแตกต่างกัน ในการเลือกใช้ชุดกิจกรรมขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้นั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้

สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เพื่อให้นักเรียนสามารถประกอบกิจกรรม แก้ปัญหา ค้นคว้าคำตอบ สรุปความคิดรวบยอด และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น

5. องค์ประกอบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่ต่างกันตามที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523, หน้า 120) ได้จำแนกส่วนประกอบของชุดกิจกรรมไว้ 4 ส่วน คือ

1. คู่มือสำหรับครูใช้ชุดกิจกรรมและผู้ที่เรียนที่ต้องเรียนจากชุดกิจกรรม
2. เนื้อหาสาระและสื่อ โดยจัดให้อยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่ม และรายบุคคลตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. คำสั่ง หรือการมอบงานเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงาน

ให้นักเรียน

4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด รายงานการค้นคว้า และผลการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

ทศนา แชมมณี (2534, หน้า 10-12) กล่าวว่า ชุดกิจกรรม ประกอบด้วย ส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ชื่อกิจกรรม ประกอบด้วย หมายเลขกิจกรรม ชื่อของกิจกรรม และเนื้อหา
2. คำชี้แจง เป็นส่วนที่อธิบายความมุ่งหมายหลักของกิจกรรม และลักษณะของการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย
3. จุดมุ่งหมาย เป็นส่วนที่ระบุจุดมุ่งหมายที่สำคัญของกิจกรรมนั้น แนวคิดเป็นส่วนที่ระบุเนื้อหา หรือมโนทัศน์ของกิจกรรมนั้น ส่วนนี้ควรได้รับการย้ำและเน้นเป็นพิเศษ
4. สื่อ เป็นส่วนที่ระบุถึงวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรม เพื่อช่วยให้ครูทราบว่าต้องเตรียมอะไรบ้าง
5. เวลาที่ใช้ เป็นการระบุจำนวนเวลาโดยประมาณว่ากิจกรรมนั้นควรใช้เวลาเท่าใด
6. ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม เป็นส่วนที่ระบุวิธีการดำเนินกิจกรรม เป็นขั้นตอนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
7. ภาคผนวก ในส่วนนี้คือ ตัวอย่างวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม และข้อมูลอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับครู รวมทั้งเฉลยแบบทดสอบ

บุญชม ศรีสะอาด (2541, หน้า 95) และบุญเกื้อ ควรหาเวช (2545, หน้า 95-96) กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่คุณสอนต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทผู้เรียน และการจัดชั้นเรียน
2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไรบ้างโดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน
3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรมแล้วผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่
4. สื่อการเรียนต่าง ๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษามีหลายชนิด ประกอบกันอาจเป็นประเภท สิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรม หรือประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่าง ๆ เทปบันทึกเสียง फिल्मสตริป สไลด์ ของจริง เป็นต้น

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2542, หน้า 95-97) ได้จำแนกองค์ประกอบชุดกิจกรรมออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. คู่มือ เป็นคู่มือและแผนการสอนสำหรับผู้สอนหรือผู้เรียนตามแต่ชนิดของชุดกิจกรรม ภายในคู่มือจะชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดกิจกรรมเอาไว้อย่างละเอียด อาจทำเป็นเล่มหรือเป็นแผ่นพับก็ได้
2. บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้นักเรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่าง ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ บัตรคำสั่งจะมีอยู่ภายในชุดกิจกรรมแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งประกอบด้วย คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมและการสรุปบทเรียน
3. ใบความรู้และสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจประกอบด้วยบทเรียนโปรแกรม สไลด์ เทปบันทึกเสียง फिल्मสตริป แผ่นภาพโปร่งใส หุ่นจำลอง รูปภาพ เป็นต้น
4. แบบประเมิน ผู้เรียนจะทำการประเมินผลความรู้ด้วยตนเอง ก่อนและหลังเรียนแบบประเมินผลที่อยู่ในชุดกิจกรรมอาจจะเป็นแบบฝึกหัดจับคู่ หรือให้ทำกิจกรรม เป็นต้น

ศิริลักษณ์ หนองเส (2545, หน้า 6-7) ได้จัดทำกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพทางการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ ภายในชุดกิจกรรมนี้ มีโครงสร้าง ดังนี้

1. ชื่อชุดกิจกรรม หมายถึง ชื่อกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์
2. ชื่อหน่วย หมายถึง หัวข้อย่อยที่ประกอบขึ้นเป็นชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ในแต่ละชุดกิจกรรม

3. คำชี้แจงสำหรับนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรม หมายถึงข้อแนะนำในการเรียนด้วยตนเองจากชุดกิจกรรมของผู้เรียน
  4. สารระการเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหา รายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ในชุดกิจกรรม
  5. ตัวบ่งชี้ในการเรียนรู้ หมายถึง การระบุพฤติกรรมการเรียนรู้ของเนื้อหาในหน่วยย่อยของชุดกิจกรรมตามที่หลักสูตรกำหนด
  6. เวลาที่ใช้ หมายถึง ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละชุดกิจกรรมย่อย
  7. กิจกรรมการเรียนรู้ในหน่วย หมายถึง การกำหนดงานที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ
  8. สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้กับการเรียนการสอนในชุดกิจกรรม
  9. การประเมินผล หมายถึง การทดสอบความสามารถของผู้เรียนหลังจากเรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ในชุดกิจกรรม
- อุมาพร ภาสภิรมณ์ (2550, หน้า 14) ได้กล่าวว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ประการ คือ คำชี้แจงการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้หรือคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้บัตรเนื้อหา หรือใบความรู้พร้อมสื่อและแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้
- Houston & Others (1972, pp. 10-15) กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ ดังนี้
1. คำชี้แจง (prospectus) อธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายในชุดกิจกรรม สิ่งที่ผู้เรียนจะต้องรู้ก่อนและขอบข่ายของกระบวนการเรียนทั้งหมดในชุดกิจกรรม
  2. จุดมุ่งหมาย (objectives) คือ ข้อความที่แจ่มชัดและไม่กำกวมที่กำหนดว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว
  3. การประเมินผลเบื้องต้น (pre-assessment) มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนอยู่ในระดับใดในการเรียนการสอนนั้น และดูว่าสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายเพียงใด การประเมินผลเบื้องต้นนี้อาจอยู่ในรูปแบบของการทดสอบข้อเขียน ปากเปล่า การทำงาน ปฏิบัติตอบสนอง หรือคำถามง่าย ๆ เพื่อให้รู้ถึงความต้องการและความสนใจ
  4. การกำหนดกิจกรรม (enabling activities) คือ การกำหนดแนวทางและวิธีเพื่อไปสู่จุดหมายที่วางไว้ โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย
  5. การประเมินผลขั้นสุดท้าย (post-assessment) เป็นข้อสอบเพื่อวัดผลหลังเรียน

Duane (1973, p. 169) กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ 6 ประการ คือ

1. มีจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่ต้องการเรียน
2. บรรยายเนื้อหา
3. มีจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม
4. มีกิจกรรมในการเรียน
5. มีกิจกรรมที่ส่งเสริมจะให้เกิดแก่ผู้เรียน
6. มีเครื่องมือวัดผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

Green (1985, pp. 38-47) การสอนวิทยาศาสตร์สำหรับผู้เรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เมื่อผู้สอนมีการนำอุปกรณ์ต่าง ๆ เข้ามาใช้ในการสอน ต้องมีการพัฒนาให้เหมาะสมกับหลักสูตรและเป้าหมาย เน้นให้เด็กได้ค้นพบความจริงด้วยตนเอง ได้ทำงานด้วยตนเองตามความยากง่ายอย่างเหมาะสม การจัดการเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเสนอรูปแบบการสร้างชุดการเรียนในการสอนวิทยาศาสตร์ด้วยตนเองไว้ ดังนี้

1. บัตรคำถามคำตอบ ซึ่งนำไปใช้ก่อนและหลังเรียน เพื่อศึกษาว่าผู้เรียนรู้หรือไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับงานที่ทำมาก่อนและเพื่อให้เด็กเกิดความคิดก่อน
2. การทดลอง ประกอบด้วยปัญหาที่นำไปสู่การทดลองลงวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้และวิธีการดำเนินการทดลอง บทบาทของผู้สอนในการสอนโดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง คือเป็นผู้ตรวจสอบผลการทดลอง ผู้สอนต้องพยายามให้ผู้เรียนได้ร่วมอภิปรายและ ผู้สอนต้องแนะนำให้ผู้เรียนทดลองซ้ำ เพื่อตรวจสอบผลการทดลอง

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีโครงสร้างหรือส่วนประกอบ ดังนี้ คู่มือสำหรับผู้สอน เป็นคู่มือและแผนการสอน บัตรคำสั่งหรือคำแนะนำจะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างและแบบประเมินผล

6. ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ประเภทใดก็ตาม ย่อมทำให้มีคุณประโยชน์ต่อการเพิ่มคุณค่าในการเรียนการสอน ถ้ามีระบบการผลิตที่มีการทดสอบวิจัยแล้ว

บุญเกื้อ ครรหาเวช (2543, หน้า 110-111) ได้สรุปคุณค่าและประโยชน์ของชุดการสอนที่มีต่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้
  2. ขจัดปัญหาการขาดแคลนครู ช่วยลดภาระของครูผู้สอน
  3. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกัน
  4. ช่วยให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- ด้วยความมั่นใจ
5. ช่วยให้อัตราการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ
  6. ช่วยให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์

7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนใช้ความสามารถของตนเองได้อย่างเต็มที่
  8. ช่วยสร้างเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
  9. ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักเคารพ นับถือ ความคิดเห็นของผู้อื่น
- สมจิต สวธนไพบูลย์ (2535, หน้า 39) ได้กล่าวถึงข้อดีของชุดกิจกรรม

การเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนได้เรียนด้วยตนเองตามอัธยาศัย และตามความสามารถ
2. ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนครู
3. ใช้สอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่ยังเรียนไม่ทัน
4. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่าน
5. ช่วยไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายจากการเรียนที่ครูต้องทบทวนซ้ำซาก
6. สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่จำเป็นต้องเรียนให้พร้อมกัน
7. นักเรียนตอบผิดไม่มีผู้เยาะเย้ย
8. นักเรียนไม่ต้องคอยฟังการสอนของครู
9. ช่วยลดภาระของครูในการสอน
10. ช่วยประหยัดรายจ่ายอุปกรณ์ที่มีนักเรียนจำนวนมาก
11. ผู้เรียนจะเรียนเมื่อไหร่ก็ได้ ไม่ต้องคอยฟังผู้สอน
12. การเรียนไม่จำกัดเวลาและสถานที่
13. ส่งเสริมความรับผิดชอบของผู้เรียน

อภิญญา เคนบุปผา (2546, หน้า 26) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนของครู และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมจากชุดกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทำให้นักเรียนไม่เบื่อหน่ายที่จะเรียน แต่มีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาคำตอบด้วยตัวเอง ทำให้นักเรียนมีโอกาสในการฝึกทักษะปฏิบัติในด้านต่าง ๆ ได้ด้วย

ธงชัย ต้นทัพไทย (2548, หน้า 15) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมว่าเป็นสื่อการสอนที่มีคุณภาพเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอน และส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีโอกาสฝึกปฏิบัติ และแสดงความคิดอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารทางวิทยาศาสตร์ตามศักยภาพของแต่ละบุคคลได้อย่างเต็มความสามารถ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสมบูรณ์ทั้งด้านความรู้เป็นคนดี และมีความสุข เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตรกับผู้อื่น

รวีวรรณ พงษ์พวงเพชร (2552, หน้า 70) กล่าวว่า คุณค่าและประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน สนับสนุนและสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนในแนวทางเดียวกัน ช่วยลดภาระ

และสร้างความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอน ลดปัญหาการขาดแคลนครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตนเอง ในด้านความกล้าแสดงออก การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

ทิวากร วงษ์เสน (2560, หน้า 75) กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ของหลักสูตร นอกจากนี้ยังช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ในด้านการขาดแคลนครูและความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ทำให้การเรียนการสอนมีมาตรฐานเดียวกัน

สรุปได้ว่าคุณค่าและประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากจะใช้สอนได้ตรงตามเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์ของหลักสูตรแล้วยังจะสามารถช่วยพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว และยังช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอนของครูให้มีความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน และยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สำหรับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนำการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

7.1 ความหมายของประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง สภาวะหรือคุณภาพของสมรรถนะในการดำเนินงาน เพื่อให้งานหรือความสำเร็จโดยใช้เวลา ความพยายาม และค่าใช้จ่ายค้ำค่าที่สุดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ โดยกำหนดเป็นอัตราส่วนหรือร้อยละระหว่างปัจจัยนำเข้า กระบวนการและผลลัพธ์ (Ratio between input, process and output) ประสิทธิภาพเน้นการดำเนินการที่ถูกต้องหรือกระทำสิ่งใด ๆ อย่างถูกวิธี (Doing the thong right) คำว่า ประสิทธิภาพ มักสับสนกับคำว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ซึ่งเป็นคำที่คลุมเครือ ไม่เน้นปริมาณและมุ่งหวังให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเน้นการกระทำสิ่งที่ถูกที่ควร (Doing the right thing) ดังนั้นสองคำนี้จึงมักใช้คู่กัน คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556, หน้า 7)

7.2 ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

การทดสอบประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนมีความจำเป็นด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556, หน้า 8)

1) สำหรับหน่วยงานผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบ ประสิทธิภาพ ช่วยประกันคุณภาพของสื่อหรือชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูง เหมาะสมที่ จะลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก หากไม่มีการทดสอบประสิทธิภาพเสียก่อนแล้ว เมื่อผลิตออกมาใช้ประโยชน์ไม่ได้ ก็จะต้องผลิตหรือทำขึ้นใหม่เป็นการ สิ้นเปลืองทั้งเวลา แรงงาน และเงินทอง

2) สำหรับผู้ใช้สื่อหรือชุดการสอน สื่อหรือชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบ ประสิทธิภาพจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนได้ดี ในการสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง บางครั้งชุดการสอนต้องช่วย ครูสอน บางครั้งต้องสอน แทนครู (อาทิ ในโรงเรียนครูคนเดียว) ดังนั้น ก่อนนำสื่อ หรือชุดการสอนไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจว่า ชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยให้ นักเรียนเกิดการเรียนจริง การทดสอบประสิทธิภาพ ตามลำดับขั้นจะช่วยให้เราได้สื่อ หรือชุดการสอนที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3) สำหรับผู้ผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่าเนื้อหาสาระที่บรรจุลงในสื่อหรือชุดการสอนมีความเหมาะสมง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัด แรงสมอง แรงงาน เวลาและเงินทอง ในการเตรียมต้นแบบ

7.3 วิธีการตรวจสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงวิธีการตรวจสอบประสิทธิภาพ ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะคล้ายกัน ได้แก่ วาโร เฟ็งสวัสต์ (2545, หน้า 42-45) และอนุวัตี คุณแก้ว (2549, หน้า 163-164) ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.1) ขั้นตอนทดสอบแบบรายบุคคล เป็นการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปทดลองใช้กับนักเรียน จำนวน 3 คน โดยเลือกทดลองกับนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ ระดับกลาง และระดับสูง เพื่อที่จะศึกษาถึงข้อบกพร่องของภาษา ภาพประกอบที่ใช้เป็นสื่อ การสอน และหนังสือการ์ตูน ลำดับของการนำเสนอ ความเหมาะสมของวิธีการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งการทดลองในขั้นนี้ ไม่ได้ทดลองตามกระบวนการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรม การเรียนรู้ เนื่องจากไม่ได้มุ่งเน้นที่จะนำเอาคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนภายหลังที่ศึกษา จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้มาเป็นเครื่องตัดสินประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แต่อย่างใด แต่จะนำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงส่วนที่เห็นว่ายังบกพร่อง เช่น ภาษา เนื้อหา วิธีการนำเสนอ สื่อการสอนต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

1.2) ขั้นตอนทดสอบแบบกลุ่มเล็ก เป็นการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับสูง และต่ำแบบละกัน ประมาณ 6-10 คน การทดลองในขั้นนี้เป็นการทดลองตามขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน ที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ภายหลังจากที่ศึกษาเนื้อหาจบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบ หลังเรียน จากนั้นเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการทั้งหมดแล้ว ถ้าคะแนนที่ได้ออกมาเท่ากับหรือสูงกว่า เกณฑ์ที่ตั้งไว้ ซึ่งโดยเฉลี่ยจะห่างจากเกณฑ์ประมาณร้อยละ 10 ก็สามารถนำชุดกิจกรรม การเรียนรู้ไปทดสอบประสิทธิภาพในการทดลองภาคสนามในขั้นต่อไป

1.3) ชั้นทดลองภาคสนาม ในการทดลองชั้นนี้ จะเป็นการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนทั้งชั้นเรียน ตั้งแต่ 30-100 คน โดยดำเนินการทดลองตามกระบวนการเช่นเดียวกับการทดลองแบบกลุ่มเล็ก เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงในข้อบกพร่องอีกขั้นสุดท้าย และมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

7.4 การกำหนดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

เกณฑ์ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่านักเรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นที่น่าพอใจ หากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น ๆ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานและย่อมแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของการนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนได้ ในการกำหนดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น จะกำหนดเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงาน หรือการทำกิจกรรมของนักเรียนทั้งหมด หรือคะแนนจากการทดสอบหลังเรียนรายชุด (กรณีหาประสิทธิภาพโดยรวม) ต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งหมดนั้น คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ หรือประสิทธิภาพของผลลัพธ์แทนด้วย E_1/E_2 เมื่อ

E_1 คือ ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบฝึกหัดหรือจากการทดสอบหลังเรียนรายชุด

E_2 คือ ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (พฤติกรรมที่เปลี่ยนในตัวนักเรียนหลังเรียน) คิดเป็นร้อยละของคะแนนการทดสอบหลังเรียน

7.5 วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้

หลังจากที่กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ต้องนำคะแนนกิจกรรม และคะแนนสอบหลังเรียนมาคำนวณเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

1) การหาค่า E_1

$$E_1 = \left(\frac{\sum X}{NA} \right) \times 100$$

เมื่อ E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกหัด หรือคะแนน

จากการทดสอบหลังเรียนรายชุดของนักเรียนทุกคน

N คือ จำนวนนักเรียน

A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบ

หลังเรียนรายชุดรวมกัน

2) การหาค่า E_2

$$E_2 = \left(\frac{\sum F}{NB} \right) \times 100$$

เมื่อ E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum F$ คือ คะแนนรวมของการสอบหลังเรียนของนักเรียน
 N คือ จำนวนนักเรียน
 B คือ คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

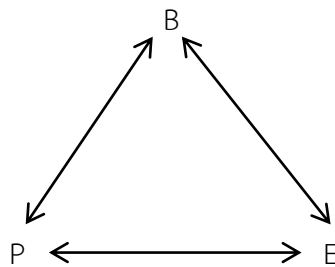
การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการกำกับตนเอง

จากการศึกษาเกี่ยวกับการกำกับตนเองมีนักวิชาการได้ให้แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการกำกับตนเองไว้ ดังนี้

ภัทรภรณ์ สังข์ทอง (2550, หน้า 13) กล่าวถึง การกำกับตนเอง (Self-Regulation) ว่าเป็นแนวคิดสำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม (Social Cognitive Theory) ที่เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลนั้นไม่ได้เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (Environmental) เพียงอย่างเดียว แต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคล (Person) และพฤติกรรม (Behavior) เข้าเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ประการ มีลักษณะร่วมกำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) ดังภาพประกอบ 2 ดังต่อไปนี้

เมื่อ B แทน พฤติกรรม (Behavior)
 P แทน ปัจจัยส่วนบุคคล (Person)
 E แทน สิ่งแวดล้อม (Environmental)

ภาพประกอบ 2 อิทธิพลซึ่งกันและกันระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรม
 ที่มา : Bandura (1986, p. 24 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, หน้า 13)

การกำกับตนเองมีกระบวนการสำคัญ 3 กระบวนการ คือ (ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, หน้า 13-15)

1. กระบวนการสังเกตตนเอง (Self-Observation) เป็นตัวให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการกำหนดมาตรฐานของการกระทำที่มีความเป็นไปได้จริง และประเมินการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่กระทำอยู่ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการกำกับตนเอง บุคคลจะต้องรู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่เพราะความสำเร็จของการกำกับตนเองนั้น ส่วนหนึ่งมาจากความชัดเจน ความสม่ำเสมอ และความแม่นยำของการสังเกตและการบันทึกตนเอง ในกระบวนการสังเกตตนเองนั้น ควรพิจารณาอยู่ด้วยกัน 4 ด้าน คือ ด้านการกระทำ ความสม่ำเสมอ ความใกล้เคียง และความถูกต้อง การที่คนเราจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง อย่างเช่น การวินิจฉัยตนเอง แต่การที่คนเราไม่ค่อยจะตระหนักกับสิ่งที่ตนเองกระทำจนเป็นนิสัย การสังเกตตนเองจะทำให้บุคคลสามารถวินิจฉัยได้ว่าเงื่อนไขใด ควรทำพฤติกรรมใด การวินิจฉัยตนเองนี้จะนำบุคคลไปสู่การตัดสินใจว่าพฤติกรรมใดควรจะเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้การจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือไม่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านการจูงใจตนเอง เนื่องจากพบว่าบางครั้งการสังเกตตนเองก็จะนำไปสู่การเพิ่มของพฤติกรรม การลดพฤติกรรม และบางครั้งก็ไม่มีผลต่อพฤติกรรมที่สังเกตนั้นเลย ดังนั้นก็น่าจะขึ้นอยู่กับปัจจัยตนเองด้วย

2. กระบวนการตัดสินใจ (Judgment Process) ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตตนเองนั้นจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนเมื่อผ่านกระบวนการตัดสินใจ ถ้าข้อมูลดังกล่าวนี้เป็นที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจ โดยอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคลที่ได้มาจากการถูกสอนโดยตรง การประเมินปฏิกริยาตอบสนองทางสังคมต่อพฤติกรรมนั้น ๆ และจากการสังเกตตัวเอง ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากต่อการถ่ายทอดมาตรฐาน จากกระบวนการของตัวแบบ นอกจากการตัดสินใจที่ต้องอาศัยมาตรฐานส่วนบุคคลแล้ว ปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ คือ การเปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิงทางสังคม ที่ประกอบด้วย การเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานของสังคม การเปรียบเทียบกับตนเอง และการเปรียบเทียบกับกลุ่ม กระบวนการตัดสินใจจะไม่ส่งผลใด ๆ ต่อบุคคล ถ้าพฤติกรรมที่ตัดสินใจนั้นยังไม่มีคุณค่าพอแก่ความสนใจของบุคคล ถ้าพฤติกรรมนั้นมีคุณค่า การประเมินตนเองก็จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลทันที แต่อย่างไรก็ตามการที่บุคคลจะสนองตอบอย่างไรต่อกระบวนการตัดสินใจนั้น ก็ย่อมขึ้นอยู่กับอารมณ์สาเหตุในการกระทำ บุคคลจะรู้สึกภูมิใจถ้าการประเมินความสำเร็จของการกระทำมาจากความสามารถและการกระทำของเขา และจะรู้สึกไม่พึงพอใจเท่าใดนัก ถ้าการกระทำนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยภายนอก

3. การแสดงปฏิกริยาต่อตนเอง (Self-Reaction) การพัฒนามาตรฐานในการประเมินและทักษะในการตัดสินใจนั้น จะนำไปสู่การแสดงปฏิกริยาต่อตนเอง ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งล่อใจในการที่จะนำไปสู่ผลทางบวก ทั้งในแง่ของผลที่ได้เป็นสิ่งของที่จับต้องได้ หรือในแง่ของความพึงพอใจของตนเอง ส่วนมาตรฐานภายในของบุคคล ก็จะทำหน้าที่เป็นตัวเกณฑ์ที่ทำให้บุคคลคงระดับการแสดงออก อีกทั้งยังเป็นตัวจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรมไปสู่มาตรฐานดังกล่าว

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำกับตนเองมี ดังนี้ (นภาพร ปรีชามารถ, 2545, หน้า 30-31)

1. ประโยชน์ส่วนตน (Personal Benefits) เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมกำกับตนเองแล้วบุคคลจะได้ประโยชน์โดยตรงต่อตนเอง บุคคลจะยึดมั่นต่อการกำกับตนเองคงอยู่ได้ เช่น บุคคลที่พฤติกรรมการติดบุหรี่แล้วใช้กระบวนการกำกับตนเองจนสามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ เมื่อเลิกสูบบุหรี่ได้แล้ว บุคคลรู้สึกว่าร่างกายแข็งแรงขึ้น และยังสามารถประหยัดเงินได้อีกด้วย ดังนั้น บุคคลจะยึดมั่นต่อการไม่สูบบุหรี่อีก
2. รางวัลทางสังคม (Social Reward) การที่บุคคลมีพฤติกรรมกำกับตนเองแล้วบุคคลในสังคมให้การยกย่องชมเชย สรรเสริญ ให้เกียรติ ให้การยอมรับหรือให้รางวัล ซึ่งการให้รางวัลทางสังคมนี้จะมีส่วนช่วยให้กระบวนการกำกับตนเองของบุคคล
3. การสนับสนุนจากตัวแบบ (Modeling Supports) บุคคลที่มีมาตรฐานในการกำกับตนเอง เช่น การพูดจาไพเราะ หากได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีแต่คนพูดจาไพเราะ คนที่พูดจาไพเราะเหล่านี้จะมีส่วนช่วยเป็นตัวแบบที่จะสนับสนุนซึ่งกันและกัน
4. ปฏิกริยาทางลบจากผู้อื่น (Negative Sanctions) บุคคลที่พัฒนามาตรฐานในการกำกับตนเองมาแล้ว หากภายหลังให้รางวัลตนเองต่ำกว่ามาตรฐาน จะได้รับปฏิกริยาทางลบจากบุคคลอื่นในสังคม ปฏิกริยาเหล่านี้จะส่งผลให้บุคคลย้อนกลับไปใช้มาตรฐานเดิมตน
5. การสนับสนุนจากสภาพแวดล้อม (Contextual Supports) บุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมซึ่งในอดีตเคยส่งเสริมให้ตนเองด้วยมาตรฐานระดับหนึ่ง ย่อมมีโอกาสกำกับตนเองด้วย มาตรฐานนั้นอีก บุคคลเช่นนี้มีแนวโน้มจะหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่จะมีอิทธิพลให้ตนลดมาตรฐานลงไป

6. การลงโทษตนเอง (Self-Inflicted Punishment) การลงโทษตนเอง จะช่วยลดความไม่สบายใจจากการทำผิดมาตรฐานของตนได้ และในหลาย ๆ กรณีเป็นการลดปฏิกริยาทางลบจากบุคคลอื่นได้ด้วย แทนที่จะถูกบุคคลอื่นลงโทษ และในบางกรณีการลงโทษตนเองก็เป็นการกระทำที่ได้รับการชมเชยจากบุคคลอื่น

การกำกับตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของบุคคล เนื่องจาก การเรียนรู้เป็นกระบวนการภายในตัวบุคคล การเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในตัวบุคคล ซึ่งข้อตกลงของการเรียนรู้มี 6 ประการ ดังนี้ (วรณีย์ ลิ้มอักษร, 2543, หน้า 88-89)

1. บุคคลสามารถเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือการเรียนรู้จากตัวแบบ (Modeling) โดยไม่จำเป็นต้องลงมือทำ หรือทำการทดลองด้วยตนเองเสมอไป กล่าวคือสามารถเรียนรู้และได้รับประโยชน์จากประสบการณ์หรือการกระทำของบุคคลอื่นได้

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการภายในบุคคล อาจส่งผลให้บุคคล มีการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมหรือไม่ก็ได้ นั่นคือ การเรียนรู้บางอย่างส่งผลให้บุคคล มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทันที ทันใด อาจเป็นเพราะบุคคลมีโอกาสด้านการแสดงพฤติกรรม แต่บางอย่างที่บุคคลได้เรียนรู้ อาจต้องใช้เวลาสักกระยะหนึ่งจึงจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรืออาจไม่มีผลให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมก็ได้

3. กระบวนการคิดมีบทบาทสำคัญในการกำหนดว่า บุคคลได้มีการเรียนรู้เกิดขึ้นแล้วเพราะสิ่งที่บุคคลคิด วิธีและการตีความของสภาพแวดล้อมที่บุคคลเผชิญ ล้วนเป็นภาพสะท้อนให้ทราบถึงกระบวนการภายในหรือกระบวนการคิดที่ไม่อาจสังเกตได้โดยตรง และเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่าบุคคลเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งมากขึ้นเพียงใดแล้ว

4. พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจะมุ่งไปสู่เป้าหมาย เป็นเป้าหมายที่บุคคลเป็นผู้กำหนดด้วยตนเองโดยบุคคลจะพยายามกระทำและปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวในผู้เรียนแต่ละคนอาจกำหนดเป้าหมายในการเรียนเอาไว้มากมายแตกต่างกันไป จากการกำหนดเป้าหมายของตนจะส่งผลไปสู่การกำกับพฤติกรรมของตนเองต่อไป

5. บุคคลจะเป็นผู้กำกับพฤติกรรมของตนเอง (Self-Regulation) เมื่อบุคคลเป็นผู้กำหนดเป้าหมายการกระทำของตนเอง บุคคลจะกำกับการเรียนรู้และพฤติกรรมของตนเองด้วยเช่น ให้ผู้เรียนที่กำหนดเป้าหมายว่าต้องคัดตัวหนังสือทุกตัวให้เหมือนกับแบบ ที่มีอยู่ในหนังสือ ถ้ายังไม่เหมือนก็จะพยายามทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จนกว่าจะถึงเกณฑ์หรือ มาตรฐานที่ตนต้องการ และมีความพึงพอใจ

6. การเสริมแรงและการลงโทษมีผลต่อพฤติกรรมและการเรียนรู้ ของบุคคลทางอ้อมมากกว่าทางตรง กล่าวคือ บุคคลไม่จำเป็นต้องได้รับการเสริมแรงหรือ การลงโทษจากการกระทำของตนเองโดยตรง เพียงแต่ได้สังเกตเห็นบุคคลอื่นได้รับการเสริมแรง หรือถูกลงโทษจากการกระทำ อย่างไม่อย่างหนึ่งแล้ว บุคคลก็จะสามารถนำสิ่งที่ได้สังเกตมากำหนด จากความคาดหวังให้กับตนเองในอนาคตได้ว่าถ้าตนทำอย่างนั้น ผลที่จะตามมาจากการกระทำคือ อะไร ซึ่งความคาดหวังนี้จะมีผลต่อการเลือกแสดงพฤติกรรมของบุคคลในอนาคตเป็นอย่างมาก

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำกับตนเองมี 6 ประการ คือ 1) ประโยชน์ ส่วนตน 2) รางวัลทางสังคม 3) การสนับสนุนจากตัวแบบ 4) ปฏิกริยาทางลบจากผู้อื่น 5) การสนับสนุนจากแวดล้อม และ 6) การลงโทษตนเอง

กล่าวโดยสรุปแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการกำกับตนเองเริ่มต้นจากการสังเกต ตนเอง เพื่อช่วยให้บุคคลได้รับข้อมูลที่จำเป็นต่อการกำหนดมาตรฐานให้กับตนเอง และสามารถ ที่จะประเมินการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมอยู่ของตนเองได้ โดยข้อมูลที่ได้จากการสังเกต จะช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจ โดยการเปรียบเทียบกับมาตรฐานส่วนบุคคลหรือมาตรฐาน ของกลุ่มอ้างอิงทางสังคม ซึ่งนำไปสู่การแสดงปฏิกริยาต่อตนเอง และกระบวนการจูงใจให้บุคคล แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ และเมื่อบุคคลเป็นผู้กำหนด เป้าหมายการกระทำของตนเอง บุคคลจะ กำกับการเรียนรู้และพฤติกรรมของตนเองด้วย

2. ความหมายของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง หรือ Self-Regulated Learning (SRL) เป็นความสามารถพื้นฐานอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่มุ่งเน้นการควบคุมตนเองจากภายใน โดยการควบคุมความคิด ความรู้สึก แรงจูงใจ คำว่า Self-Regulated Learning นักการศึกษาบางท่านใช้คำว่า Self-Regulation Learning และมีชื่อเรียกเป็นภาษาไทยหลายชื่อ เช่น การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง การกำกับตนเองในการเรียน หรือการควบคุมตนเองในการเรียน หรือการควบคุมตนเองในการเรียน สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำว่า “การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง” ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ระพีพันธ์ ฉายวิมล (2544, หน้า 187-188) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองเป็นการผสมผสานทักษะและเจตจำนงของบุคคลซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ ความรู้ (knowledge) การจูงใจ (motivation) และมีการมีวินัยในตนเอง (self-discipline)

1. ความรู้ บุคคลที่มีการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองนั้น ต้องมีความรู้เกี่ยวกับตนเองหลายประการ เช่น มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา มีความรู้เกี่ยวกับงาน มีความรู้เกี่ยวกับกลยุทธ์ในการเรียนรู้ และมีความรู้เกี่ยวกับบริบทที่จะนำความรู้ไปใช้
2. การจูงใจ นักเรียนที่มีการกำกับตนเองจะมีแรงจูงใจตนเองในการเรียนทำให้งานต่าง ๆ ในห้องเรียนเป็นสิ่งที่น่าสนใจ มีคุณค่าต่อการเรียน เพราะพฤติกรรม การเรียนไม่ได้กระทำเพื่อให้คนอื่นชมว่าดี แต่รู้ตัวเองว่า “ทำไมจึงศึกษา” เรื่องดังกล่าว การเลือกกลยุทธ์การทำงานเกิดจากตัวนักเรียนมากกว่าบุคคลอื่นกำหนดให้
3. วินัยในตนเอง เป็นเจตจำนง (will power) ของนักเรียนโดยนักเรียนที่มีการกำกับตนเองจะรู้ว่าจะปกป้องตนเองจากสิ่งที่ยกเว้นสมาธิ (distraction) ต่าง ๆ อย่างไร รู้ว่าจะไปศึกษาที่ใด จึงไม่ถูกรบกวนหรือขัดจังหวะ รู้ว่าเมื่อเกิดความรู้สึกวิตกกังวลแล้วจะปฏิบัติตนอย่างไร เป็นต้น

ภัทรารณณ์ สังข์ทอง (2550, หน้า 19) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีการรู้คิดในการวางแผน จัดการ ควบคุม และการใช้กลยุทธ์ทางปัญญาปรับปรุงพฤติกรรมในการเรียนของตน โดยเกิดจากการจูงใจตนเองไม่มีใครบังคับ

ทวีทรัพย์ มาละอินทร์ (2555, หน้า 46) กล่าวว่า การกำกับตนเอง คือ กระบวนการวางแผน ควบคุม ติดตามพฤติกรรม ความรู้ ความเข้าใจ และอารมณ์ความรู้สึกของตนเองที่มีผลต่อแรงจูงใจ และความพึงพอใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้

Zimmerman (1989, p. 329) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนสามารถกำกับตนเอง โดยใช้ความรู้ของตนเอง มีแรงจูงใจ และมีการกระทำพฤติกรรม ร่วมในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

Pintrich & De Groot (1990, p. 33) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีการรู้คิดในการวางแผน ควบคุม และปรับกระบวนการรับรู้ของตนเองมีการจัดการและควบคุมตนเอง มีความพยายามที่จะเรียนรู้ รวมทั้งการใช้กลยุทธ์ทางปัญญาในการเรียน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง หมายถึง การที่นักเรียนมีการวางแผน จัดการ ควบคุม และการใช้กลยุทธ์ทางปัญญาปรับปรุงพฤติกรรมในการเรียนของตน โดยเกิดจากการตั้งใจของตนเองไม่มีใครบังคับ เพื่อส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนที่ตนเองตั้งไว้

3. พัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

Zimmerman & Kitsantas (1997, pp. 29-30 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, หน้า 19) ได้เสนอรูปแบบพัฒนาการของการกำกับตนเอง ตามทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม ว่าทักษะการกำกับตนเองเริ่มพัฒนาจากการที่บุคคลรับเอาทักษะมาจากสังคม แล้วค่อยเปลี่ยนมาพัฒนาทักษะในตัวเองภายหลัง ผู้เรียนที่ยังไม่สามารถกำกับตนเองได้จะเริ่มรับเอากลยุทธ์การเรียนรู้และทักษะการกำกับตนเองจากแม่แบบในสังคมอย่างรวดเร็ว โดยการสอนของผู้อื่น โครงสร้างของงานที่เอื้ออำนวยให้ทำ และได้รับการสนับสนุนจากสังคม การดูอย่างจากแม่แบบช่วยให้ผู้เรียนรู้จักกลยุทธ์การเรียนรู้แบบต่าง ๆ เรียกว่ามีทักษะการเรียนรู้ในระดับการสังเกตผู้อื่น (observation) การที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการสังเกตมากขึ้น ผู้เรียนต้องทำตามกลยุทธ์ด้วยตนเอง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ผสมผสานกลยุทธ์ที่เรียนรู้ใหม่กับพฤติกรรมเดิมของตนเอง ถ้าแม่แบบรับบทบาทเป็นครู ซึ่งเป็นผู้แนะแนวทาง ให้ข้อมูลย้อนกลับ และให้การเสริมแรงทางสังคมในระหว่างฝึกปฏิบัติ จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับปรุงทักษะที่เลียนแบบมาถูกต้องมากขึ้น ในระหว่างที่ผู้เรียนเลียนแบบ เพื่อความถูกต้องของการเลียนแบบ แม่แบบอาจจะแสดงการสาธิตซ้ำในบางจุดของกลยุทธ์เพื่อแนะแนวทางการปฏิบัติตาม ในระยะนี้ ผู้เรียนได้รับแรงจูงใจในการเลียนแบบจากการเสริมแรงโดยการสังเกตสิ่งที่แม่แบบได้รับ แม่แบบที่ประสบความสำเร็จและวิธีการที่แม่แบบแสดงออกจะถูกผู้สังเกตเลียนแบบ ส่วนแม่แบบที่ไม่ประสบความสำเร็จจะไม่ได้ได้รับความสนใจ

ทักษะต่อมาเป็นระยะของการเลียนแบบ (Imitation) เมื่อผู้เรียนสามารถแสดงถึงลักษณะทั่วไปของแม่แบบทุกอย่าง แต่จะเลียนแบบได้สำเร็จ ผู้สังเกตจะไม่ลอกแบบ การกระทำของแม่แบบทุกอย่าง แต่จะเลียนแบบอย่างหรือลักษณะทั่วไปของแม่แบบความสามารถของทักษะการกำกับตนเองสองระยะแรกที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมเป็นสำคัญ แต่ในขั้นที่สูงขึ้นไป ความสำคัญจะเปลี่ยนไปที่ตัวบุคคล

ทักษะของการกำกับตนเองระยะที่สาม ได้แก่ การควบคุมตนเอง (Self-Control) เป็นระยะที่ผู้เรียนนำกลยุทธ์ไปใช้ได้อย่างอิสระในงานที่คล้ายคลึงกับงานเดิม ในระยะนี้กลยุทธ์การกำกับตนเอง เป็นของตัวผู้เรียนเอง แต่คงต้องอาศัยด้านมาตรฐานของแม่แบบ และระยะนี้การเสริมแรง ให้กับตนเองเป็นสิ่งที่ช่วยให้กำกับตนเองได้อย่างเหมาะสม

ระยะสุดท้าย เรียกว่า ทักษะการกำกับตนเอง (Self-Regulation) ในระยะนี้ผู้เรียนสามารถริเริ่มใช้กลยุทธ์ด้วยตนเอง สามารถประยุกต์ตามสถานการณ์ต่าง ๆ และแรงจูงใจจากการรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ผู้เรียนจะเลือกใช้กลยุทธ์และเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ด้วยตนเอง และพึ่งพิงแม่แบบน้อยมาก หรือไม่พึ่งพิงเลย ถึงแม้ว่าการกำกับตนเองจะเกิดจากประสบการณ์ทางสังคม แต่ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญาและทางกายของผู้เรียนเองด้วย

Schunk & Zimmerman (1997, p. 198 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, หน้า 20) ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อพัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ดังตาราง 7

ตาราง 7 การวิเคราะห์อิทธิพลที่มีต่อพัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

ระดับของพัฒนาการ (Levels of Development)	อิทธิพลทางสังคม (Social influences)	อิทธิพลของตนเอง (Self-Influences)
การสังเกต (Observational)	แม่แบบ (Models) การพูดบรรยาย (Verbal Description)	
การเลียนแบบ (Imitative)	การแนะแนวทางและการให้ข้อมูล ป้อนกลับจากสังคม (Social Guidance and Feedback)	
การควบคุมตนเอง (Self-controlled)		มาตรฐานภายในตนเอง (Internal Standards) การเสริมแรงตนเอง (Self-Reinforcement)
การกำกับตนเอง (Self-Regulated)		กระบวนการกำกับตนเอง (Self-Regulatory Process ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถ ของตนเอง (Self-Efficacy Beliefs)

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า พัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ทั้ง 4 ระดับนี้ เริ่มต้นจากการใช้ทักษะการสังเกต ร่วมกับการใช้ทักษะการเลียนแบบ ซึ่งอิทธิพลทางสังคม คือ แม่แบบและข้อมูลป้อนกลับจากสังคม มีผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ต่อมาจึงใช้ทักษะการควบคุมตนเอง ร่วมกับทักษะการกำกับตนเอง ซึ่งอิทธิพลของตนเอง คือ การเสริมแรงตนเองและความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถของตนเอง มีผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง โดยแรงจูงใจและทักษะในการกำกับตนเองเริ่มต้นจากสังคมมาสู่ตนเอง

4. กระบวนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

Zimmerman (1989, p. 330 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, หน้า 21) กล่าวว่าโดยทั่วไปมีกลยุทธ์ 3 ประเภท ที่มีอิทธิพลต่อการควบคุมกระบวนการส่วนบุคคล ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สร้างขึ้นเพื่อควบคุมพฤติกรรม สิ่งแวดล้อม หรือแม้กระทั่งกระบวนการภายในภาพประกอบ 3

1. การกำกับตนเองด้านพฤติกรรม (Behavioral Self-Regulation)

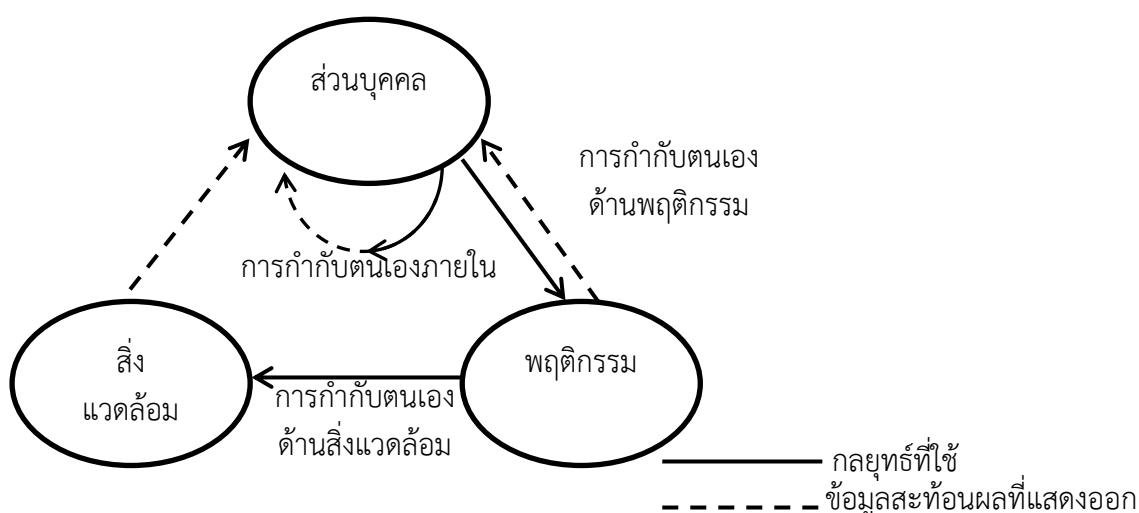
นักเรียนใช้กลยุทธ์การประเมินตนเอง เช่น การตรวจการบ้านคณิตศาสตร์ จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับความถูกต้อง และให้ข้อมูลว่าการตรวจสอบต้องทำต่อไปหรือไม่ ซึ่งเป็นข้อมูลย้อนกลับที่ได้จากการกระทำตามกลยุทธ์ อธิบายได้ว่าการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองเริ่มจากการที่บุคคลมีการนำกลยุทธ์ไปใช้ และมีการกำกับตนเองผ่านทาง การรับรู้ความสามารถของตนเอง

2. การกำกับตนเองด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Self-Regulation)

นักเรียนใช้กลยุทธ์จัดการกับสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดสถานที่ให้เงียบ หาห้องที่ไม่มีเสียงรบกวน แสงสว่างเพียงพอ และจัดสถานที่สำหรับเขียน เพื่อให้ทำการบ้านได้ การที่จะใช้กลยุทธ์นี้ต่อไป ขึ้นอยู่กับการรับรู้ผลลัพธ์ที่ได้จากกลยุทธ์นี้มีประสิทธิภาพเพียงใด คือ ต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับจากสิ่งแวดล้อม แม้ว่ากลยุทธ์การเรียนรู้จะเกิดจากสิ่งแวดล้อม เช่น จากการสอน จะไม่ถือว่านักเรียนกำกับตนเองจนกว่าการกำกับตนเองเกิดขึ้นภายใต้อิทธิพลของกระบวนการส่วนบุคคล เช่น การตั้งเป้าหมาย และการรับรู้ความสามารถของตนเอง

3. การกำกับตนเองภายใน (Covert Self-Regulation) กระบวนการ

ภายในส่วนบุคคลมีผลต่อกันและกันเช่นเดียวกัน ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญญาทางสังคม มีความสนใจผลของกระบวนการเรียนรู้คิด (Meta cognitive) ต่อกระบวนการอื่น ๆ ในบุคคล เช่น ความรู้หรือสภาวะทางอารมณ์

ภาพประกอบ 3 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของการกำกับตนเอง

ที่มา : Zimmerman (1989, p. 330 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, หน้า 22)

Zimmerman & Martinez-Pons (1988, pp. 284-290 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, หน้า 22-24) ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของรูปแบบกลยุทธ์การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียน โดยการสัมภาษณ์นักเรียน การประเมินโดยครูผู้สอน และการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า กลยุทธ์การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง (Self-Regulated Learning Strategies) ที่ผู้เรียนใช้โดยทั่วไปมีด้วยกัน 14 กลยุทธ์ ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 กลยุทธ์ของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

ประเภท/กลยุทธ์	คำนิยาม
1. การประเมินตนเอง (Self-Evaluation)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มประเมินคุณภาพหรือความก้าวหน้าของงาน เช่น “ฉันตรวจงานของฉันเพื่อให้แน่ใจว่าถูกต้อง”
2. การจัดรูปแบบการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ (Organizing and Transforming)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มปรับปรุงโครงสร้างของเนื้อหาในการเรียนโดยเปิดเผยหรือปกปิดเพื่อพัฒนาการเรียน เช่น “ฉันทำโครงร่างก่อนที่จะเขียนรายงาน”
3. การตั้งเป้าหมายและการวางแผน (Goal Setting and Planning)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการตั้งเป้าหมายในการศึกษา หรือเป้าหมายระยะยาว และวางแผนสำหรับขั้นตอน เวลา และทำกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมาย เช่น “ฉันเริ่มศึกษาเนื้อหา 2 สัปดาห์ และทำด้วยตนเอง”
4. การค้นคว้าหาข้อมูล (Seeking Information)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มพยายามที่จะให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งข้อมูลทางสังคมเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงาน เช่น “ก่อนที่จะเริ่มเขียนรายงาน ฉันจะไปห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาข้อมูลเพิ่มเติม ๑ เกี่ยวกับเรื่องที่จะทำรายงาน”
5. การบันทึกและการตรวจสอบ (Keeping Records and Monitoring)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มพยายามที่จะบันทึกเหตุการณ์หรือคำตอบต่าง ๆ เช่น “ฉันจดบันทึกคำอภิปรายในชั้นเรียน” หรือ “ฉันทำบัญชีคำศัพท์ที่ฉันไม่เข้าใจ”
6. การจัดสิ่งแวดล้อม (Environmental Structuring)	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการริเริ่มพยายามที่จะเลือกหรือจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อที่จะทำให้ง่ายในการเรียนรู้ เช่น “ฉันแยกตัวออกจากสิ่งที่จะมารบกวนฉัน” หรือ “ฉันปิดวิทยุเพื่อให้สมาธิในการทำงาน”
7. การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีการจัดหรือจินตนาการถึงรางวัลหรือการลงโทษต่อความสำเร็จและความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้น เช่น “ถ้าฉันสอบได้คะแนนดี ฉันจะไปดูภาพยนตร์”

ตาราง 8 (ต่อ)

ประเภท/กลยุทธ์	คำนิยาม
8. การฝึกซ้ำและการจำ	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีภาระริเริ่มพยายามที่จะจดจำสิ่งต่าง ๆ โดยการฝึกทั้งที่แสดงออกและไม่แสดงออกมาภายนอก เช่น “ในการเตรียมตัวสอบคณิตศาสตร์ฉันจะฝึกเขียนสูตรต่าง ๆ จนกระทั่งฉันจำได้”
9-11. การขอความช่วยเหลือจากสังคม	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีภาระริเริ่มพยายามที่จะขอความช่วยเหลือจากเพื่อน (9), ครู (10), และบุคคลทั่วไป (11) เช่น “ถ้าฉันมีปัญหาเกี่ยวกับการบ้านคณิตศาสตร์ฉันจะถามเพื่อน”
12-14. การทบทวนจากบันทึกต่าง ๆ	ถ้อยคำของนักเรียนที่แสดงว่ามีภาระริเริ่มพยายามที่จะทบทวนสมุดบันทึก (12), ข้อสอบ (13), และตำราเรียน (14) เพื่อเตรียมตัวสำหรับการเรียนหรือการทดสอบ เช่น “เมื่อเตรียมสอบ ฉันจะทบทวนสมุดบันทึกของฉัน”
15. อื่น ๆ (Other)	ถ้อยคำที่แสดงถึงพฤติกรรมการเรียนรู้เริ่มมาจากบุคคลอื่น ตัวอย่างเช่น ครู หรือผู้ปกครอง และทุก ๆ คำตอบที่ไม่ชัดเจน เช่น “ฉันทำตามที่คุณบอก”

Zimmerman & Martinez-Pons (1988, pp. 284-290 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, หน้า 24) อธิบายว่า กลยุทธ์ทั้ง 14 กลยุทธ์นั้นมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาการกำกับตนเองของนักเรียนแต่ละด้าน ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการเรียน และสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ เช่น การจัดรูปแบบและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ การฝึกซ้ำและการจำ การตั้งเป้าหมายและการวางแผน กลยุทธ์เหล่านี้จะเน้นไปที่การกำกับตนเองด้านบุคคล ส่วนกลยุทธ์การประเมินตนเอง การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการโทษต่อความล้มเหลว จะส่งเสริมด้านพฤติกรรม สำหรับกลยุทธ์การจัดสิ่งแวดล้อม การค้นคว้าหาข้อมูล การขอความช่วยเหลือจากสังคม และการทบทวนเอกสาร เป็นกลยุทธ์ที่ตั้งใจที่จะจัดการสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ของตนเอง

Pintrich & De Groot (1990, pp. 33-40 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, หน้า 24-26) กล่าวว่า การกำกับตนเองในด้านความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมเป็นสิ่งสำคัญและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จทางการเรียน และองค์ประกอบที่มีความสำคัญที่ทำให้การเรียนรู้โดยการกำกับตนเองบรรลุผลสำเร็จได้มีด้วยกัน 3 ด้าน คือ

1. กลยุทธ์การรู้คิด (Metacognitive Strategies) เป็นวิธีการสำหรับการวางแผนการควบคุม และปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การประเมินตนเอง การตั้งเป้าหมายและการวางแผน การบันทึกและการตรวจสอบ เป็นต้น

2. ผู้เรียนมีการจัดการและควบคุมความพยายามของตนเอง (Effort Management) เกี่ยวกับการเรียนและงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบความสำเร็จ โดยมีการวางแผน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ยกตัวอย่างเช่น นักเรียนใช้ความพยายามทำงานที่ยากและป้องกันสิ่งที่จะมารบกวน (เช่น เพื่อน ๆ เสียงดัง) จัดการสิ่งแวดล้อมในการเรียน โดยการขอความร่วมมือจากเพื่อนในการทำงานให้สำเร็จก่อน หรือขอความช่วยเหลือจากสังคมทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ โดยมีการจูงใจตนเองโดยการให้รางวัลต่อความสำเร็จของตนเอง เป็นต้น

3. กลยุทธ์ทางปัญญา (Cognitive Strategies) เป็นวิธีการที่นักเรียนใช้ในการสร้างความคิดตามความจริงในการเรียน การจำ และความเข้าใจ ความแตกต่างของกลยุทธ์ทางปัญญา เช่น การท่องจำ การเชื่อมโยงความรู้ การค้นคว้าหาข้อมูล การทบทวนจากบันทึกต่าง ๆ และกลยุทธ์การจัดรูปแบบข้อมูล เป็นต้น ซึ่งความสามารถทางปัญญาในการเรียนมีรากฐานมาจากการอบรมเลี้ยงดู และมีผลต่อและดับความสำเร็จ

Pintrich & De Groot (1990, pp. 33-40 อ้างถึงใน ภัทรภรณ์ สังข์ทอง, 2550, หน้า 25) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง พบว่าการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองแบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านกลยุทธ์ที่ใช้ทางปัญญา (Cognitive Strategy Use)
2. ด้านการกำกับตนเอง (Self-Regulation) ซึ่งเป็นการรวมเนื้อหาด้านกลยุทธ์

การรู้คิด (Metacognitive Strategies) และด้านการจัดการและควบคุมความพยายามของตนเอง (Effort Management) เข้าถึงกัน ถึงแม้ว่าในตอนแรกจะมีการแยกกันวิเคราะห์ แต่โครงสร้างเนื้อหาในแต่ละด้านทั้งสองดังกล่าวไม่มีความแตกต่างกัน จึงได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกัน

ซึ่ง ภัทรภรณ์ สังข์ทอง (2550, หน้า 25-26) ได้สรุปว่า วิธีการที่นักเรียนใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเอง ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงจัดการ ควบคุม และปรับปรุงพฤติกรรมเรียน เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เรียกว่าเป็นการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองนั้น จากการศึกษาของ Zimmerman & Martinez-Pons พบว่า วิธีการหรือกลยุทธ์ที่นักเรียนใช้โดยทั่วไปมี 14 กลยุทธ์ แต่เนื่องจากกลยุทธ์ที่ 9-11 เกี่ยวกับการขอความช่วยเหลือจากสังคม และกลยุทธ์ที่ 12-14 เกี่ยวกับการทบทวนจากบันทึกต่าง ๆ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงสรุปได้ว่ามีกลยุทธ์หลัก ๆ 10 กลยุทธ์ และแนวคิด Pintrich & De Groot ที่ได้จำแนกเป็นองค์ประกอบของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ Zimmerman & Martinez-Pons ได้กล่าวไว้ ดังนี้ 1) ด้านการใช้กลยุทธ์ทางปัญญา ได้แก่ การจัดรูปแบบและการเปลี่ยนแปลงแบบข้อมูล การฝึกซ้ำและการจำ การค้นคว้าหาข้อมูล และการทบทวนจากบันทึกต่าง ๆ และ 2) ด้านการกำกับตนเอง ได้แก่ การประเมินตนเอง การตั้งเป้าหมายและการวางแผน การบันทึกและตรวจสอบตนเอง การจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียน การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง และการขอความช่วยเหลือจากสังคม

การพัฒนาของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของ Borkowski (1996 อ้างถึงใน ปิยมนัส วรวิทย์รัตนกุล, 2557, หน้า 23) เริ่มต้นเมื่อผู้เรียนได้รับการสอนการใช้กลยุทธ์ การเรียน ผู้เรียนจะได้รับความรู้อย่างก้าวหน้าเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะ ของแต่ละกลยุทธ์ทำให้ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนของตนเองได้ ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ภารกิจ
2. การเลือกกลยุทธ์
3. การใช้กลยุทธ์
4. การปรับปรุงกลยุทธ์
5. การติดตามการทำงาน
6. การให้ผลย้อนกลับ

Winne (2010 อ้างถึงใน ปิยมนัส วรวิทย์รัตนกุล, 2557, หน้า 22) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง มี 4 ขั้น คือ

1. การระบุภารกิจ
2. กำหนดเป้าหมายและวางแผน
3. เลือกใช้กลยุทธ์
4. การปรับเทคนิคการเรียน

Pintrich (2004 อ้างถึงใน ปิยมนัส วรวิทย์รัตนกุล, 2557, หน้า 22) ได้พัฒนากิจกรรมการทำงานสำหรับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ซึ่งประกอบด้วย 4 ระยะ คือ การคิดล่วงหน้า การติดตามการทำงาน การควบคุมและการให้ผลย้อนกลับ ซึ่งจะมีกิจกรรมการกำกับตนเองอยู่ในแต่ละระยะ ดังนี้

1. การคิดล่วงหน้า
2. การวางแผน
3. การกระตุ้นแรงจูงใจ
4. การติดตามการทำงาน
5. การควบคุมการทำงาน
6. การแสดงปฏิกิริยาและสะท้อนผลกลับ

Zimmerman (2008 อ้างถึงใน ปิยมนัส วรวิทย์รัตนกุล, 2557, หน้า 23) ได้แบ่งการกำกับตนเองในการเรียนเป็น 3 ระยะ คือ การคิดล่วงหน้า การปฏิบัติการ และการสะท้อนผลย้อนกลับ ซึ่งแต่ละระยะมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ภารกิจ
2. การจูงใจตนเอง
3. การควบคุมตนเอง
4. การสังเกตตนเอง
5. การตัดสินใจตนเอง
6. การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง

ดิเรก ชีระกูธร (2546 อ้างถึงใน ปิยมนัส วรวิทย์รัตนกุล, 2557, หน้า 23) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านบทเรียนแสงรู้บนเว็บโดยใช้กลวิธีการกำกับตนเองในการเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียน สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งมีกระบวนการกำกับตนเองในการเรียนมี 7 ชั้น ดังนี้

1. การประเมินตนเอง
2. การตั้งเป้าหมายและการวางแผน
3. การจัดสภาพแวดล้อม
4. การจัดรูปแบบการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ
5. การจดบันทึกและเฝ้าติดตาม
6. การมีแรงจูงใจให้ตนเอง
7. การทบทวนข้อสอบ

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของ สุภาวดี คำนาดี (2551, หน้า 8-9) มีขั้นตอนในการเรียนรู้ 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. การประเมินตนเอง
2. การเลือกปัญหาและตั้งเป้าหมาย
3. การหาแนวทางการแก้ปัญหา
4. การควบคุมตนเองและบันทึกพฤติกรรม
5. การแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง
6. การควบคุมตนเองและบันทึกพฤติกรรมต่อเนื่อง

จากการศึกษากระบวนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองทั้ง 8 รูปแบบ คือ รูปแบบของ Zimmerman & Matinez-Pons (1988); Pintrich & De Groot (1990); Borkowski (1996); Pintrich (2004); Zimmerman (1989); Winne (2010); ดิเรก ชีระกูธร (2546) และสุภาวดี คำนาดี (2551) เมื่อนำมาวิเคราะห์ได้ผลตามตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบกระบวนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง

กระบวนการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง	Zimmerman & Matinez-Pons (1988)	Pintrich & De Groot (1990)	Borkowski (1996)	Pintrich (2004)	Zimmerman (1989)	Winne (2010)	ดีเรก ชีระภูธร (2546)	ศุภชาติ คำนาคี (2551)	รวม
การประเมินตนเอง	✓	✓					✓	✓	4
การตั้งเป้าหมายและการวางแผน	✓	✓		✓		✓	✓	✓	6
การจัดรูปแบบและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ	✓	✓					✓		3
การค้นหาข้อมูล	✓	✓							2
การจดบันทึกและการตรวจสอบ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	7
การจัดสภาพแวดล้อม	✓	✓					✓	✓	4
การให้รางวัลต่อความสำเร็จหรือลงโทษ ต่อความล้มเหลว	✓	✓		✓	✓		✓	✓	6
การท่องซ้ำและการจดจำ	✓	✓							2
การขอความช่วยเหลือทางสังคม (เพื่อน ครู คนอื่น ๆ)	✓	✓							2
การทบทวนจากบันทึกต่าง ๆ	✓	✓					✓		3
การรู้จักคิด									0
กลวิธีการเรียน			✓			✓			2
ความรู้สึที่ไวต่อบริบท									0
การประเมินคุณภาพ			✓		✓				2
การควบคุมความใส่ใจ					✓				1
การควบคุมอารมณ์									0
การแก้ปัญหาที่ล้มเหลว								✓	1
ระบุภารกิจ			✓		✓	✓			3
กระตุ้นแรงจูงใจตนเอง				✓	✓				2
ปรับเทคนิคการเรียน						✓			1

จากตาราง 9 ผู้วิจัยพิจารณาขั้นตอนของกระบวนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของแต่ละแนวคิดโดยพิจารณาจากความถี่ของแต่ละขั้นตอน และความต่อเนื่องในแต่ละขั้นตอน จากนั้นนำมาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนในครั้งนี้ ซึ่งขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การประเมินตนเอง คือ นักเรียนประเมินตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน ตั้งใจเรียนและทบทวนเนื้อหาล่วงหน้าเสมอ
2. การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน หมายถึง นักเรียนเลือกและจัดสถานที่ในการเรียน มีแสงสว่าง มุมสงบ และไม่มีสิ่งรบกวน
3. การตั้งเป้าหมายและการวางแผน หมายถึง นักเรียนศึกษาจุดหมาย วางแผนการเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
4. การจดบันทึกและการตรวจสอบ หมายถึง นักเรียนจดบันทึก ตรวจสอบความถูกต้อง และทบทวนเนื้อหา
5. การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง หมายถึง นักเรียนมีแรงจูงใจและแรงขับภายในถึงรางวัลหรือการลงโทษต่อความสำเร็จ และความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับต่อไปนี้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546, หน้า 213) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นคำใหม่ที่นำมาใช้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เหตุที่ใช้คำว่า แผนการจัดการเรียนรู้ แทนแผนการสอน เพราะต้องการให้ผู้สอนมุ่งจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อสอดคล้องกับเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ ที่บ่งไว้ในมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2544 ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือผู้เรียนสำคัญที่สุด

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550, หน้า 106-108) ได้ให้ความหมายแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อ การจัดการเรียนรู้การวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า แผนการจัดการเรียนรู้เป็นแผนที่ผู้จัดการเรียนรู้จัดทำขึ้น จากคู่มือผู้สอนหรือแนวการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการทำให้ผู้จัดการเรียนรู้ทราบว่า จะจัดการเรียนรู้เนื้อหาใด เพื่อจุดประสงค์ใด จัดการเรียนรู้อย่างไร ใช้สื่ออะไรและวัดผลประเมินผลโดยวิธีใด

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2551, หน้า 58) แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการเตรียมการสอนหรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบและการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดวัตถุประสงค์จะให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งการเรียนรู้ใดและจะประเมินผลอย่างไร

รวิวรรณ ลำสัน (2552, หน้า 49) ได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนการสอนเปรียบได้กับพิมพ์ของวิศวกรหรือสถาปนิก ซึ่งจะขาดไม่ได้ในงานก่อสร้าง ผู้เป็นครูต้องมีแผนการสอนที่เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตรงตามมาตรฐานของหลักสูตร ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทิวากร วงษ์เสน (2560, หน้า 76) ได้กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ การนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในรายวิชาที่จะสอนตลอดภาคเรียน มาจัดให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้หรือจุดเน้นของหลักสูตร โดยกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การวัดและประเมินผลโดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร

จากความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดการเรียนการสอน ที่ผู้สอนจัดทำขึ้น จากคู่มือครู เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบทำให้ทราบว่าสอนเนื้อหาใดบ้าง สอนด้วยเทคนิควิธีการใดอย่างไร ใช้สื่อการเรียนอย่างไร มีรูปแบบการประเมินอย่างไร

2. ลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2546, หน้า 5) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแผนต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. เนื้อหาต้องเขียนเป็นรายคาบ หรือรายชั่วโมงตารางสอน โดยเขียนให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องให้อยู่ในโครงการสอน และเขียนเฉพาะเนื้อหาสาระสำคัญพอสังเขป (ไม่ควรบันทึกแผนการสอนอย่างละเอียดมาก ๆ เพราะจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย)
2. ความคิดรวบยอด หรือหลักการสำคัญ ต้องเขียนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะสอน ส่วนนี้ถือเป็นหัวใจของเรื่อง ครูต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนจนสามารถเขียนความคิดรวบยอดได้ง่าย
3. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ต้องเขียนให้สอดคล้อง กลมกลืนกับความคิดรวบยอด มิใช่เขียนตามอำเภอใจ มิใช่เขียนสอดคล้องเฉพาะเนื้อหาที่สอนเท่านั้น
4. กิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความรู้
5. สื่อที่ใช้ควรเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา สื่อดังกล่าวต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในหลักการได้ง่าย
6. วัดผลโดยคำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และช่วงที่ทำการวัด เพื่อตรวจสอบว่าการสอนของครูบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2551, หน้า 59) ได้สรุปลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียน ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ชัดเจน (ในการสอนเรื่องนั้น ๆ ต้องการให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติอะไร หรือด้านใด)
2. กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ชัดเจน และนำไปสู่ผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ได้จริง (ระบอบทบาทของครูผู้สอนและผู้เรียนไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องทำอะไร จึงจะทำให้การเรียนการสอนบรรลุ)
3. กำหนดสื่ออุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้ไว้ชัดเจน (จะใช้สื่ออุปกรณ์หรือแหล่งเรียนรู้อะไรช่วยบ้าง และจะใช้อย่างไร)
4. กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลไว้ชัดเจน (จะใช้วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลใด เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้นั้น)
5. ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้ (ในกรณีที่มีปัญหาเมื่อมีการนำไปใช้หรือไม่สามารถกำหนดการจัดการเรียนรู้ตามแผนนั้นได้ก็สามารถปรับเปลี่ยนเป็นอย่างอื่นได้โดยไม่กระทบต่อการเรียนการสอนและผลการเรียนรู้)
6. มีความทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และสอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงที่ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่
7. แปลความได้ตรงกัน แผนการจัดการเรียนรู้ที่เขียนขึ้นจะต้องสื่อความหมายได้ตรงกัน เขียนให้อ่านเข้าใจง่าย กรณีมีการสอนแทนหรือเผยแพร่ ผู้นำไปใช้สามารถเข้าใจและใช้ได้ตรงตามจุดประสงค์ของผู้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้
8. มีการบูรณาการ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะสะท้อนให้เห็นการบูรณาการองค์รวมของเนื้อหาสาระความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้เข้าด้วยกัน
9. มีการเชื่อมโยงความรู้ไปใช้อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ใหม่ และนำไปใช้ในชีวิตจริงกับการเรียนในเรื่องต่อไป

รุจิรี ภูสาระ (2552, หน้า 159) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะต้องสามารถตอบคำถามได้ ดังนี้

1. จะให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อะไรบ้าง
2. จะเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้าง จึงจะทำให้
นักเรียนบรรลุผลตามจุดประสงค์
3. ครูจะต้องมีบทบาทอย่างไรในการจัดกิจกรรม ตั้งแต่ครูเป็นศูนย์กลางจนถึงนักเรียนเป็นผู้จัดทำเอง
4. จะใช้สื่อ/อุปกรณ์อะไรจึงช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์
5. จะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิดคุณสมบัติตามที่คาดหวังไว้

จากลักษณะที่ดีของแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี จะต้องเขียนเฉพาะเนื้อหาสาระ สำคัญพอสังเขป ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจ ในเนื้อหาที่จะสอนจึงจะสามารถเขียนความคิดรวบยอดได้ ในการเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมนั้นต้องเขียนให้สอดคล้อง กลมกลืนกับความคิดรวบยอดและในกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนควรใช้เทคนิคที่หลากหลายรวมถึงสื่อที่ใช้ ควรเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา และสุดท้ายในการประเมินควรคำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและช่วงที่ทำการประเมินด้วย ประสงค์การเรียนรู้

3. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

การวางแผนการจัดการเรียนรู้มีส่วนสำคัญที่ทำให้การจัดการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลวนั้น จำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์และออกแบบหลายประการ จากการศึกษารวบรวมข้อมูลทัศนะของนักวิชาการได้อธิบายความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2551, หน้า 58) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และจิตวิทยาการศึกษา

2. ช่วยให้ผู้สอนมีเครื่องมือการจัดการเรียนรู้ที่ทำได้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย

3. ช่วยให้ผู้สอนทราบว่าการสอนของตนเองได้เดินไปในทิศทางใด หรือทราบว่าจะสอนอะไร โดยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร และจะวัดและประเมินผลอย่างไร

4. ส่งเสริมให้ผู้สอนเฝ้าศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการเรียนรู้ จะจัดหาและใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล

5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน หรือจัดการเรียนรู้แทนได้

6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษ

7. เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนสำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

รวีวรรณ ลำสัน (2552, หน้า 50) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความจำเป็นผู้มีหน้าที่ให้การศึกษาเพื่อวางแผนเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการสื่อและเทคโนโลยีตลอดจนจิตวิทยาการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมเป็นหัวใจสำคัญของการนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยครูได้วางแผนไว้ล่วงหน้าและทำให้เกิดความมั่นใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2553, หน้า 20) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญหลายประการ ดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ เมื่อเกิดความมั่นใจในการสอน ย่อมจะสอนด้วยความคล่องแคล่ว เป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างราบรื่น ไม่ติดขัด การสอนจะดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางอย่างสมบูรณ์
2. ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไป เพราะผู้สอนสอนอย่างมีแผนมีเป้าหมาย และมีทิศทางในการสอน มีข้อเสนออย่างเลื่อนลอย ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ความคิด เกิดเจตคติ เกิดทักษะเกิดประสบการณ์ใหม่ตามที่ผู้สอนวางแผนไว้ ทำให้เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณค่า
3. ทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทั้งนี้เพราะในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรทั้งด้านจุดประสงค์ เนื้อหาสาระที่จะสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผล แล้วจัดทำออกมาเป็นแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตร
4. ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้สอนต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้อย่างรอบคอบในทุกองค์ประกอบ รวมทั้งการจัดเวลา สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่รอบคอบ และปฏิบัติตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่วางไว้ ผลของการสอนย่อมสำเร็จได้ดีกว่าการไม่ได้วางแผนการจัดการเรียนรู้
5. ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการสอนต่อไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนและเป็นแนวทางในการทบทวนหรือการออกข้อสอบเพื่อวัดผลและประเมินผลผู้เรียนได้ นอกจากนี้ทำให้ผู้สอนมีเอกสารไว้เป็นแนวทางแก่ผู้ที่เข้าสอนในกรณีจำเป็น เมื่อผู้สอนไม่สามารถเข้าสอนเองได้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่ต่อเนื่องกัน
6. ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน ทั้งนี้เพราะผู้สอนสอนด้วยความพร้อม เป็นความพร้อมทั้งทางด้านจิตใจคือ ความมั่นใจในการสอน และความพร้อมทางด้านวัตถุ คือ การที่ผู้สอนได้เตรียมเอกสาร หรือสิ่งการสอนไว้อย่างพร้อมเพรียง เมื่อผู้สอนมีความพร้อมในการสอนย่อมสอนด้วยความกระฉ่างแจ้ว ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนในบทเรียน อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน

สงบ ลักษณะ (2533 อ้างถึงใน ศศิธร เวียงวะลัย, 2556, หน้า 51)

ได้อธิบายไว้ว่า ผลดีของการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้มี ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีการจัดการเรียนรู้ วิธีเรียนที่มีความหมายมากขึ้น เพราะเป็นการจัดทำอย่างมีหลักการที่ถูกต้อง
2. ช่วยให้ครูมีสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ทำด้วยตนเอง ทำให้เกิดความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ทำให้การจัดการเรียนรู้ครบถ้วนตรงตามหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ได้ทันเวลา
3. เป็นผลงานทางวิชาการที่สามารถเผยแพร่เป็นตัวอย่างได้

4. ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ครูผู้จัดการเรียนรู้แทน ในกรณีที่ผู้จัดการเรียนรู้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้เอง

ศิริวรรณ วณิชวัฒนารชัย (2558, หน้า 347-348) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงการเป็นครูมืออาชีพ มีการเตรียมล่วงหน้า แผนการจัดการเรียนรู้จะสะท้อนให้เห็นถึงการใช้เทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรม และจิตวิทยาการเรียนรู้มาผสมผสานกันหรือประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนที่ตนเองสอนอยู่
  2. แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมให้ผู้สอนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรเทคนิคการสอน สื่อนวัตกรรม และวิธีการวัดและประเมินผล
  3. แผนการจัดการเรียนรู้ทำให้ครูผู้สอนและครูที่จะปฏิบัติการสอนแทนสามารถปฏิบัติการสอนแทนได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ
  4. แผนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นหลักฐานที่แสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป
  5. แผนการจัดการเรียนรู้เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพครู ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะหรือตำแหน่งได้
- ทิวากร วงษ์เสน (2560, หน้า 77) ได้อธิบายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญช่วยให้เกิดการวางแผนวิธีการสอนให้มีความหมายอย่างถูกหลักการ ช่วยให้ครูมีคู่มือการสอน เกิดความสะดวกในการเรียนการสอน สอนครบถ้วนตรงตามหลักสูตร มีแนวการวัดผลประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

จากความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก คือ ทำให้ผู้สอนสอนด้วยความมั่นใจ ทำให้เป็นการสอนที่มีคุณค่าคุ้มกับเวลาที่ผ่านไปทำให้เป็นการสอนที่ตรงตามหลักสูตร ทำให้การสอนบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้สอนมีเอกสารเตือนความจำ และทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อผู้สอนและต่อวิชาที่เรียน

4. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรตระหนักถึงเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องเขียนตามลำดับองค์ประกอบและหากขาดองค์ประกอบใดก็อาจทำให้แผนการจัดการเรียนรู้นั้นสมบูรณ์ เมื่อพิจารณาแล้วมีนักการศึกษาวิเคราะห์ องค์ประกอบ ดังนี้

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2550, หน้า 298) กล่าวถึงองค์ประกอบของแผนการสอนมี ดังนี้

1. วิชา หน่วยที่สอนและสาระ (ความคิดรวบยอด) ของเรื่อง
2. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. เนื้อหา

4. กิจกรรมการเรียนการสอน
5. สื่อการเรียนการสอน
6. วัดผลประเมินผล

สำลี รักสุทธี (2552, หน้า 21) ได้อธิบายไว้ว่า หลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จะต้องเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้องชัดเจน ซึ่งมีหัวข้อในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง เป็นหัวข้อเรื่องย่อยที่แยกมาจากหัวข้อใหญ่ หรือหน่วยใหญ่ ได้มาจากการอ่านคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรหรือใช้ข้อปัญหาในชีวิตจริงตามความต้องการของชุมชนให้สอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียนหรือจากแนวการสอนของกรมวิชาการ
2. จำนวนชั่วโมง ที่ใช้สอนเรื่องนั้น โดยคำนวณมาจากจำนวนชั่วโมงจากหัวข้อใหญ่คำนวณชั่วโมงให้เหมาะสมกับน้ำหนักและปริมาณของหัวข้อย่อย
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ คือ แก่นสารของความรู้ ทักษะและเจตคติ ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับหลังจากเรียนเรื่องนั้น ๆ แล้วจัดเป็นหัวใจจัดเป็นกรอบกำหนดให้คำนี้ถึงหลักการเขียน ดังนี้ เป็นประโยคที่สมบูรณ์และได้ใจความ ใช้คำกะทัดรัดชัดเจนไม่ฟุ่มเฟือย มีความตรงกับสาระการเรียนที่สอน
  4. จุดประสงค์ ต้องเขียน เป็นเชิงพฤติกรรม โดยทั่วไปจะเขียนไว้ 2 จุดประสงค์ คือ จุดประสงค์ปลายทาง เป็นจุดประสงค์ที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนทุกคน เมื่อผ่านกระบวนการการเรียนสอนวิชานั้นครบถ้วนแล้วจุดประสงค์นำทาง เป็นจุดประสงค์เฉพาะการเรียนเนื้อหาย่อยที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนจากการเรียนเรื่องนั้น ๆ ลักษณะการเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
  5. สาระการเรียนรู้ เป็นสาระของความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้ศึกษาในชั่วโมงเรียนนั้น ในการเขียนเพียงหัวข้อหรือเค้าโครงเท่านั้น ไม่ต้องลงรายละเอียดทั้งหมด
  6. กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง เป็นวิธีการจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนซึ่งต้องจัดให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร
  7. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ครูและนักเรียนใช้ประกอบการเรียนการสอนในเรื่องนั้น ๆ อาจเป็นของจริง ของจำลอง แผนภูมิ แบบฝึก หนังสือนิทาน บัตรคำ รวมทั้งสื่อประเภท หรือไอซีที
  8. การวัดผลและประเมินผล เป็นความจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้องทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้งที่สอน เพื่อให้ทราบว่าคุณผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุจุดประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ผู้ฝึกสอนอาจวัดทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น ใช้แบบทดสอบ การสัมภาษณ์ การทำกิจกรรม และการทำแบบฝึกหัด

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ (2552) ได้อธิบายองค์ประกอบ
ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. สาระสำคัญ เป็นการเขียนในลักษณะเป็นความคิดรวบยอด หรือ Concept
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เขียนในลักษณะจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งเมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติทุกพฤติกรรมในแต่ละแผนการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ แล้วบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ตัวชี้วัด และมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วย
3. สาระการเรียนรู้ เป็นการเขียนเนื้อหาสาระในลักษณะเป็นประเด็นสำคัญสั้น ๆ สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนรู้ ระบุวิธีสอน กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคนิคการสอนที่หลากหลาย เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครบถ้วนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ เมื่อเรียนครบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ครบถ้วนตามเป้าหมายการเรียนรู้ของตัวชี้วัด และมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในแต่ละรายชั่วโมงอย่างชัดเจน
5. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จะกำหนดสื่อการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนไว้อย่างชัดเจน มีใบความรู้ ใบงาน แบบฝึกทักษะ การเรียนรู้เอกสารเพิ่มเติมสำหรับผู้สอนตามความเหมาะสมและบอกแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญ ที่จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด
6. การวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผล ทุกแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องการวัดและประเมินผล คือ หลักฐานการเรียนรู้ ร่องรอยการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล เครื่องมือในการวัดและประเมินผล
7. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ ให้บรรลุเป้าหมายสรุปได้ว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล บันทึกผลหลังสอน

5. หลักในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ควรคำนึงถึงหลักในการเขียนว่าจะต้องเขียนอะไร เขียนอย่างไร และเพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายในการนำไปใช้ศึกษา หรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางในการสอนผู้เรียน ควรคำนึงถึงรายละเอียดดังนี้ (สิริรัตน์ นาकिन, 2560, หน้า 110)

1. ควรเขียนให้ชัดเจน แจ่มแจ้งในทุกหัวข้อ เพื่อให้ความกระจ่างแก่ผู้อ่าน มีรายละเอียดพอสมควร ไม่ย่อและไม่ละเอียดเกินไป
2. ใช้ภาษาเขียนที่สื่อความหมายให้เข้าใจได้ตรงกัน เป็นประโยคที่ได้ใจความ ไม่ใช่ความค้ำไม่ยืดยาว

3. เขียนทุกหัวข้อเรื่องให้สอดคล้องกัน
4. สารสำคัญต้องสอดคล้องกับเนื้อหา
5. จุดประสงค์ต้องสอดคล้องกับเนื้อหา กิจกรรมและการวัดผล
6. สื่อการสอนต้องสอดคล้องกับกิจกรรมและการวัดผล
7. เขียนให้เป็นลำดับขั้นตอนก่อนหลังในทุกหัวข้อ
8. เขียนหัวข้อให้ถูกต้องชัดเจน
9. จัดเนื้อหา กิจกรรม ให้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด
10. คิดกิจกรรมที่น่าสนใจอยู่เสมอ
11. เขียนให้เป็นระเบียบ ง่ายแก่การอ่าน และสะอาดชวนอ่าน
12. เขียนในสิ่งที่สามารถปฏิบัติได้จริงและสอนตามแผนที่วางไว้

สรุปได้ว่า หลักในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เขียนควรเขียนให้ชัดเจน หัวข้อเรื่อง สารสำคัญ จุดประสงค์ กิจกรรม การวัดผล สื่อการสอน ต้องมีความสอดคล้องกัน จัดเนื้อหา กิจกรรม ให้มีความน่าสนใจ เหมาะสมกับเวลา และสามารถปฏิบัติได้จริง

6. ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ดังนี้

ณัฐวุฒิ กิรุงเรือง และคณะ (2545, หน้า 53) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ช่วยให้การเรียนรู้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ ความต้องการของผู้เรียน สามารถเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมก่อนทำการสอนจริง ทำให้ผู้สอนมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้สอนแทนได้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เป็นหลักฐานในการพิจารณาผลงานและคุณภาพในการปฏิบัติการสอนและเป็นเครื่องบ่งชี้ความเป็นวิชาชีพของครูผู้สอน

สาส์ รัชสุทธิ (2546, หน้า 101) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ช่วยให้กระบวนการจัด วัด อย่างเป็นระบบ รัดกุม ทำให้เกิดความเคลื่อนไหวเป็นลำดับ ขั้นตอนจากหัวไปท้าย จากง่ายไปยาก เป็นรูปธรรมชัดเจน มองเห็นความเคลื่อนไหวของกิจกรรมอย่างสอดคล้องเป็นลูกโซ่สัมพันธ์กันตลอดตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างมีชีวิตชีวา มีความสุขสนุกสนานกับการเรียน และนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลางการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, หน้า 134) กล่าวถึงประโยชน์ ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ถ้าครูได้จัดทำแผนการสอนใช้แผนการสอนที่จัดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพื่อนำไปใช้สอนในครั้งต่อไป แผนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดประโยชน์ ดังนี้

1. ครูรู้วัตถุประสงค์ของการเรียน
2. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความมั่นใจ
3. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีคุณธรรมตรงตามเจตนาของหลักสูตร

5. ถ้ามีเหตุจำเป็นที่ครูประจำวิชาไม่สามารถทำการสอนได้ ผู้ที่สอนแทนสามารถสอนแทนได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

สุวิมล สุวรรณจันดี (2554, หน้า 10) กล่าวถึงประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า ช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอน สามารถจัดเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ อีกทั้งจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังนำไปเสนอเป็นผลงานวิชาการได้

สรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีประโยชน์เพราะเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบไว้ล่วงหน้า เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งมีการเตรียมวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ทำให้เกิดความพร้อมและความมั่นใจเมื่อทำการสอนผู้เรียนร่วมกิจกรรมได้อย่างเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันตั้งแต่ต้นจนจบเป็นการแสดงถึงประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน และสามารถให้ผู้อื่นสอนแทนหรือนำไปใช้กับผู้เรียนกลุ่มอื่นได้

การประเมินผลตามสภาพจริง

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่โดยการทำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลตามสภาพจริงตามลำดับต่อไปนี้

1. ความหมายของการประเมินผลตามสภาพจริง

อลงกรณ์ อันปัญญา (2553, หน้า 27) กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพจริงหมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึก และรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำเพื่อรับทราบถึงพัฒนาการของนักเรียนในการเรียนรู้ การปฏิบัติ การคิด และทักษะของแต่ละคนอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการปฏิบัติการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถบอกได้ว่านักเรียนมีความรู้เพียงใด มีการพัฒนาการอย่างไร มีความต้องการอะไร และจะต้องได้รับความช่วยเหลือในเรื่องใดแล้วจึงสะท้อนข้อมูลเป็นผลการเรียนรู้และผลการสอนของครูในการใช้ประกอบการตัดสินผลการเรียนและปรับปรุงการสอน และเป็นการประเมินผลงานที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริงโดยใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ หรือการรวบรวมผลงาน

สดุติ นามบำรุง (2554, หน้า 18) กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นกระบวนการประเมินผู้เรียนที่มุ่งประเมินผลงานการปฏิบัติจริงที่ต้องใช้ความคิดในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติ เป็นการประเมินผลการกระทำการแสดงออกในหลาย ๆ ด้าน ของผู้เรียนตามสภาพจริง ทั้งในและนอกห้องเรียนในสถานการณ์ต่าง ๆ พร้อมกับการจัดการเรียนการสอนที่แสดงถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนสอดคล้องกับชีวิตจริงมากที่สุด เป็นการประเมินผลงานที่นักเรียนได้ปฏิบัติจริงในเชิงลึก โดยใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ หรือการรวบรวมผลงาน

ปทุมพงษ์ ใจบุญ (2561, หน้า 37) กล่าวว่า การประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง การประเมินผลไปพร้อมกับการดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยประเมินการปฏิบัติงานที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงของผู้เรียนร่วมกับการประเมินผลด้วยวิธีการอื่น ๆ การประเมินผลตามสภาพจริง จึงถือได้ว่าเป็นการประเมินผลความสามารถของผู้เรียนที่มุ่งเน้นดูความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เป็นจริงของผู้เรียนแต่ละคน

จากความหมายของการประเมินผลตามสภาพจริงที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการสังเกตการบันทึกและการรวบรวมข้อมูลจากงาน วิธีการที่ผู้เรียนทำ แล้วจึงสะท้อนข้อมูลเป็นผลการเรียนรู้และผลการสอนของครูในการใช้ประกอบการตัดสินผลการเรียนและปรับปรุงการสอน

2. หลักการประเมินผลตามสภาพจริง

บุรชัย ศิริมหาสาร (2541, หน้า 129) ได้กล่าวถึงลักษณะของการประเมินผลตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. เน้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมเพื่อสะท้อนถึงความรู้ความสามารถ
  2. มุ่งหาจุดเด่นของนักเรียนมากกว่ามองหาจุดด้อย เพื่อส่งเสริมความรู้ความสามารถของนักเรียนให้เต็มศักยภาพ
  3. ไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่เน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนของนักเรียนในการทำงาน
  4. เน้นการประเมินที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน เน้นการแก้ปัญหาที่สะท้อนถึงชีวิตจริงซึ่งมีความหมายต่อนักเรียน ทำให้เกิดการถ่ายโยงความรู้มากกว่าสถานการณ์จำลอง
  5. ใช้รูปแบบการประเมินหลาย ๆ วิธี เช่น การสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์ และการเก็บสะสมผลงาน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลของนักเรียนทุกแง่มุม
  6. เน้นการร่วมมือในการประเมินระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลายแหล่งที่สามารถยืนยันถึงความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน
  7. เน้นให้ผู้เรียนรู้จักพัฒนาตนเองมากกว่าที่จะเปรียบเทียบกับผู้อื่น
  8. การประเมินผลจะสัมพันธ์อย่างกลมกลืนไปกับการสอน ครูสามารถประเมินผลนักเรียนได้ทุกขณะที่นักเรียนกำลังทำกิจกรรม คือ “สอนไป เรียนไป สอบไป”
- เสร็จสิ้นในคราวเดียว โดยนักเรียนไม่รู้ว่ากำลังถูกประเมิน

วีระพงศ์ ศรีอินทร์ (2552, หน้า 31) ได้สรุปแนวคิดและหลักการประเมินผลตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. มีเป้าหมายและกระบวนการจัดการศึกษาของชาติ
2. มีกระบวนการปฏิบัติในสภาพจริง
3. มีกระบวนการวัดและประเมินผล
4. มีเกณฑ์ที่ใช้สำหรับการประเมินผล
5. มีการประเมินผลตนเอง

6. มีการนำเสนอผลงาน
7. มีการบูรณาการความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน
8. เน้นงานที่มีความหมายต่อนักเรียนและต้องใช้ความสามารถในการคิด

ระดับสูง

พรทิพย์ อนุแสน (2554, หน้า 17) ได้สรุปแนวคิดและหลักการประเมินผลตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. เป็นการประเมินผลความก้าวหน้าและการแสดงออกของนักเรียนบนรากฐานทฤษฎีพฤติกรรมการเรียนรู้
2. การประเมินผลตามสภาพจริงและการพัฒนาหลักสูตรต้องจัดให้ส่งเสริมซึ่งกันและกัน คือ ครูต้องประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และกระทำไปพร้อม ๆ กัน โดยไม่แยกการสอนและการประเมินผลออกจากกัน
3. เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยครูควรร่วมมือกับนักเรียนในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและใช้กระบวนการตัดสินใจเชิงประชาธิปไตย
4. บูรณาการวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลอย่างหลากหลาย โดยเน้นกระบวนการและผลผลิตที่ให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ปัญหา นำไปประยุกต์ใช้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

5. การประเมินผลตามสภาพจริงควรประเมินทั้ง 2 ลักษณะ คือ การประเมินผลที่เน้นการปฏิบัติจริงและจากแฟ้มสะสมงาน

จากแนวคิดและการประเมินผลตามสภาพจริงที่กล่าวมา สรุปได้ว่าการประเมินผลตามสภาพจริง จะไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงในการเรียนการสอน โดยครูสามารถประเมินผลนักเรียนได้ทุกขณะที่นักเรียนกำลังทำกิจกรรม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริง

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2548, หน้า 149-161) ได้ประมวลแนวคิดเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลตามสภาพจริง ตามจุดมุ่งหมายและวิธีการประเมินออกเป็น 3 ประเภทสำคัญ คือ

1. การประเมินผลตามสภาพจริงจากการปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การแก้ปัญหาในงานที่ต้องทำ ซึ่งจุดมุ่งหมายสุดท้ายคือได้ผลงาน ส่วนการปฏิบัติงานขณะที่กำลังใช้วิธีแก้ปัญหาคือเป็นกระบวนการ ฉะนั้นในการประเมินผลการปฏิบัติงานจะมีจุดเน้น 3 ลักษณะ คือ เน้นกระบวนการปฏิบัติงาน เน้นผลงาน และการพิจารณาทั้งกระบวนการและผลงาน เครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมินผลกระบวนการ ได้แก่ แบบสังเกต แบบตรวจสอบรายการ แบบบันทึกพฤติกรรมปฏิบัติงาน และการสัมภาษณ์ เป็นต้น ส่วนเครื่องมือที่ใช้ประเมินผล การปฏิบัติงานเพื่อตัดสินคุณค่าหรือคุณภาพของกระบวนการและผลงาน ควรใช้วิธีการตรวจให้คะแนนที่ชัดเจนและครอบคลุม ซึ่งการตรวจให้คะแนนแบบรูบริคจะเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุด

2. การประเมินผลตามสภาพจริงจากคำถามปลายเปิด คำถามปลายเปิด มีจุดประสงค์ของการประเมินผลว่าผู้เรียนรอบรู้ในมโนคติและทักษะพื้นฐานเพียงใด เครื่องมือที่ใช้ควรเป็นสิ่งเร้า เช่น โจทย์ปัญหา การตุ้มนการเมือง และแผนที่เป็นต้น ผู้สอนอาจถามให้ผู้เรียนตีความ บรรยาย คำนำวน อธิบาย หรือพยากรณ์ โดยผู้เรียนจะเขียนตอบสั้น ๆ หรือตอบปากเปล่า แสดงวิธีแก้ปัญหา วาดภาพ เขียนแผนผัง แผนภูมิ หรือกราฟแสดงความสัมพันธ์ เป็นต้น

3. การประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้เครื่องมือที่เป็นแฟ้มสะสมผลงาน ซึ่งเป็นที่รวบรวมตัวอย่างหรือบางส่วนของหลักฐานที่แสดงถึงทักษะ แนวคิด ความสนใจ หรือผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อให้เห็นพัฒนาการของการเรียนรู้

สตูดิ นาบารุง (2554, หน้า 40) กล่าวว่า เครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริงมีหลายรูปแบบ ผู้สอนควรพิจารณาเลือกนำมาใช้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ปฐมพงษ์ ใจบุญ (2561, หน้า 56) กล่าวว่า เครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง นอกจากแบบทดสอบต่าง ๆ ที่ครูใช้เป็นประจำแล้วยังมีเครื่องมืออยู่เป็นจำนวนมาก เช่น แบบประเมินผลงาน แบบประเมินตนเอง แบบประเมินพฤติกรรม แบบบันทึก และแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ เป็นต้น ซึ่งการใช้เครื่องมือเหล่านี้ขึ้นอยู่กับวิธีวัดผล การเรียนรู้ที่ครูจะนำมาใช้

สรุปได้ว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริง มีหลายแบบ เช่น แบบวัด แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราประเมินค่า แบบบันทึก แบบประเมินพฤติกรรม แบบประเมินผลงาน และแบบประเมินตนเอง เป็นต้น ครูควรเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริง ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

4. เกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 8-10) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์การประเมินผลว่า หมายถึง กฎ หรือกติกา ส่วนคำว่า Rubric Assessment นั้น หมายถึง การประเมินผลคุณภาพที่จะสามารถแยกแยะระดับความสำเร็จในการเรียน หรือคุณภาพการปฏิบัติของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน โดยการกำหนดเป็นแนวทางการให้คะแนน จากดีมากจนไปถึงต้องปรับปรุงแก้ไข

1. การกำหนดเกณฑ์การประเมินผล ครูผู้สอนและผู้เรียนควรทำความเข้าใจและกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลร่วมกัน ก่อนที่ผู้เรียนจะได้ลงมือปฏิบัติชิ้นงาน เกณฑ์ในการประเมินผลนั้นนอกจากจะใช้เป็นเครื่องมือแล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือในการสอนด้วย เพราะเปรียบเสมือนเป้าหมายในการเรียน และครูผู้สอนจะต้องประเมินผลการปฏิบัติโดยกำหนดเกณฑ์ให้เหมาะสม ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนจะต้องมีระดับสเกลที่แน่นอนและมีการบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของแต่ละระดับอย่างชัดเจนให้แก่ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่าผู้เรียนรู้อะไรและทำอะไรได้บ้าง

2. รูปแบบของเกณฑ์การประเมินผล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1 เกณฑ์การประเมินผลในภาพรวม คือ แนวทางการให้คะแนน

โดยพิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงาน จะมีการอธิบายลักษณะของงานในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน เกณฑ์การประเมินผลในภาพรวมนี้เหมาะที่จะใช้ในการประเมินผลความสามารถที่มีความต่อเนื่อง มีลักษณะเป็นองค์รวม เช่น ทักษะการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความสละสลวยของภาษา ที่เขียน ดังตัวอย่างในตาราง 10

ตาราง 10 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินผลทักษะการเขียน

ระดับคะแนน	ลักษณะของงาน
3 (ดี)	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีรูปแบบการเขียนที่ชัดเจน เช่น มีคำนำ เนื้อหา และบทสรุป - ภาษาที่ใช้ มีความถูกต้อง สมบูรณ์ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย - มีแนวคิดที่น่าสนใจ ใช้ภาษาสละสลวย
2 (ผ่าน)	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนได้ตรงประเด็นตามที่กำหนดไว้ - มีรูปแบบการเขียนที่ชัดเจน เช่น มีคำนำ เนื้อหา และบทสรุป - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย - ใช้ศัพท์เหมาะสม
1 (ต้องปรับปรุง)	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนไม่ตรงประเด็น - รูปแบบการเขียนไม่ถูกต้อง - ภาษาที่ใช้ทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสน - ใช้ศัพท์เหมาะสม
0	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีผลงาน

เกณฑ์การประเมินผลในภาพรวมส่วนใหญ่จะประกอบด้วย 3-6 ระดับ ซึ่งเกณฑ์การประเมินผล 3 ระดับ จะเป็นที่นิยมใช้กันเนื่องจากง่ายต่อการกำหนดรายละเอียด โดยจะยึดเกณฑ์ค่าเฉลี่ย สูงกว่าค่าเฉลี่ยและต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ซึ่งง่ายต่อการตรวจให้คะแนน เนื่องจากงานมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

2.2 เกณฑ์การประเมินผลแบบแยกส่วน คือ แนวทางการให้คะแนน

โดยพิจารณาจากแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนนโดยมีคำนิยามหรือคำอธิบายลักษณะงานส่วนนั้น ๆ ในแต่ละระดับอย่างชัดเจน การเขียนรายละเอียดการให้คะแนนแบบแยกส่วน มีวิธีการเขียน ดังนี้

2.2.1 กำหนดรายละเอียดขั้นต่ำไว้ที่ 1 แล้วเพิ่มลักษณะที่สำคัญ ๆ สูงขึ้นมาที่แต่ละระดับ

2.2.2 การกำหนดรายละเอียดถ้าแบ่งเป็น 4 ระดับ ควรกำหนดลักษณะย่อยหรือตัวแปรย่อยที่สำคัญ ให้ได้ 3 ลักษณะ ดังตาราง 11

ตาราง 11 ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินผล 4 ระดับ

ประเด็นการประเมินผล	ระดับ	เกณฑ์การให้คะแนน
เนื้อหา	4	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เรียงลำดับเนื้อเรื่องที่ชัดเจน มีรายละเอียดที่น่าสนใจ แสดงออกถึงการมีจินตนาการ
	3	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เรียงลำดับเนื้อเรื่องที่ชัดเจน มีรายละเอียดที่น่าสนใจ
	2	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เรียงลำดับเนื้อเรื่องที่ชัดเจน
	1	เนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
การใช้ภาษา	4	ใช้ภาษาที่ถูกต้องเกือบทั้งหมด สื่อความหมายได้ชัดเจน และมีการเชื่อมโยงภาษาได้อย่างสละสลวยงดงาม
	3	ใช้ภาษาถูกต้องส่วนใหญ่ สื่อความหมายได้ และสามารถเชื่อมโยงประโยคได้ดี
	2	ใช้ภาษาถูกต้องบ้าง และสามารถสื่อความหมายได้
	1	ข้อผิดพลาดมาก แต่ยังสามารถสื่อความหมายได้
เนื้อหา	4	มีปก คำนำ สารบัญ การอ้างอิง และบรรณานุกรมมีรูปแบบที่ถูกต้องครบถ้วน
	3	ขาด 2 องค์ประกอบ
	2	ขาด 1 องค์ประกอบ
	1	ขาด 3 องค์ประกอบ

สรุปได้ว่า การประเมินผลตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่เน้นการเรียนรู้ที่แท้จริงของผู้เรียน เพราะตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ในชีวิตจริง ใช้ผู้เกี่ยวข้องในการประเมินหลายฝ่ายโดยเน้นการปฏิบัติจริงเป็นสำคัญ เป็นกระบวนการสังเกต บันทึก และรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติงานของนักเรียน และเพื่อให้การประเมินผลตามสภาพจริงมีประสิทธิภาพ ครูควรเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นระดับสเกลที่แน่นอน และมีการบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของแต่ละระดับอย่างชัดเจน พร้อมทั้งแจ้งให้นักเรียนทราบเพื่อเป็นแนวทางในการเรียนของนักเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามลำดับต่อไปนี้

1. ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความสามารถของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากนักเรียนได้รับประสบการณ์จากกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยครูต้องศึกษาแนวทางในการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือวัดให้มีคุณภาพนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

สมพร เชื้อพันธ์ (2547, หน้า 53) สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถ ความสำเร็จ และสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข (2548, หน้า 125) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากกระบวนการเรียนการสอน ปราณี กองจินดา (2549, หน้า 42) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

นิมน้อย แพงปัสสา (2551, หน้า 79) กล่าวว่า ความรู้ ความสามารถ และมวลประสบการณ์ของบุคคล อันเป็นผลมาจากการจัดการเรียนรู้ และเป็นผลให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

อำนวยการพร นันทา (2552, หน้า 35) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักเรียนโดยวัดได้จากคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

เหมวดี ทาศรีภู (2559, หน้า 104) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การวัดผลความสามารถ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน โดยวัดได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความสามารถในการปฏิบัติ ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหรือข้อมูลความรู้ที่กำหนดไว้ และบ่งบอกถึงสมรรถภาพทางสติปัญญาที่สามารถตรวจสอบได้โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อัษฎนา โปธิพลากร (2545, หน้า 95) ได้นำเสนอปัจจัยและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีองค์ประกอบหลายประการที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ด้านตัวหนังสือ เช่น สติปัญญา อารมณ์ ความสนใจ เจตคติต่อการเรียน ด้านตัวครู เช่น คุณภาพของครู การจัดระบบ การบริหารของผู้บริหาร ด้านสังคม เช่น สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวของนักเรียน เป็นต้น แต่ปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ การสอนของครูนั่นเอง

เสาวภา อนุเพชร (2548, หน้า 36) ได้นำเสนอว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีองค์ประกอบหลายประการที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน คือ ความพร้อมทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของนักเรียน แต่สิ่งที่มีอิทธิพลและทำให้เกิดผลโดยตรง คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู

ธัญกร คำแวง (2552, หน้า 37) ได้นำเสนอว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐานเดิม ในส่วนของข้อมูลส่วนตัว ความรู้เดิมของผู้เรียน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตรงกับความต้องการ ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียนและสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียน ในหลักสูตร
2. ครอบครัว โดยครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดความรู้ จริยธรรม ค่านิยม และประสบการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว ความรัก ความอบอุ่นที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองมีต่อผู้เรียน สภาพแวดล้อมทางบ้าน จึงมีบทบาทสำคัญต่อความพร้อมในการเรียน
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ก่อให้เกิดการกระตุ้นพลังขับ หรือช่วยผลักดันให้ผู้เรียนเกิดความปรารถนาที่จะเรียนให้สำเร็จ โดยบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นคนที่ทะเยอทะยานสูง มีความกระตือรือร้น และชอบทำงานที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นคนที่ทะเยอทะยานสูง มีความกระตือรือร้น และชอบทำงานที่มีลักษณะท้าทายความสามารถ
4. เจตคติต่อการเรียน โดยเจตคติเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมทางการเรียนของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียน พยายามศึกษาหาความรู้เอาใจใส่ต่อการเรียน และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ธิดารัตน์ พลหนองคูณ (2556, หน้า 58) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีองค์ประกอบดังนี้ ด้านตัวนักเรียน ได้แก่ ความรู้เดิม เจตคติและความสนใจของผู้เรียน ด้านครูผู้สอน ได้แก่ วิธีการสอนของครู การใช้สื่อการสอนของครู ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ บรรยากาศภายในชั้นเรียนหรือโรงเรียนวัฒนธรรมและสภาพสังคมที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนจะต้องประกอบด้วย สติปัญญาของนักเรียน สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว ซึ่งหมายถึง การที่นักเรียนได้รับความรักเอาใจใส่จากครอบครัว ทางสังคมได้แก่อยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน ซึ่งถ้าหากผู้ปกครองและครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนให้เจริญเติบโตพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ และเสริมสติปัญญา จะสามารถส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นได้

3. ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 45) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion referenced test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้เกณฑ์
  2. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Norm referenced test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดี เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐาน ซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ
- สมนึก ภัททิยธนี (2560, หน้า 45) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ออกเป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบที่ครูสร้าง (Teacher Made Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเฉพาะกลุ่มที่ครูผู้สอน จะไม่นำไปใช้กับกลุ่มนักเรียนกลุ่มอื่น เป็นแบบทดสอบที่ใช้กันทั่ว ๆ ไปในโรงเรียน
2. แบบทดสอบมาตรฐาน (Standard Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งวัดผลสัมฤทธิ์ เช่นเดียวกับแบบทดสอบที่ครูสร้าง แต่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบคุณภาพต่าง ๆ ของนักเรียนที่แตกต่างกลุ่มกัน เช่น เปรียบเทียบคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนแห่งหนึ่งกับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ทั่วจังหวัด (แบบทดสอบมาตรฐานระดับจังหวัด) เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาจแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น

สมนึก ภัททิยธนี (2560, หน้า 55-84) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น เป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. ข้อสอบความเรียงหรืออัตนัย (Subjective or Essay) เป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายความรู้และข้อคิดเห็นของแต่ละคน

2. ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-False Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ละตัวเลือกดั้งกล่าวเป็นแบบคงที่ และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เหมือนกัน-ต่างกัน เป็นต้น

3. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ แล้วให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคหรือข้อความลงไปในช่องว่างที่เว้นไว้นั้น เพื่อให้มีข้อความที่สมบูรณ์และถูกต้อง

4. ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ (Short Answer Test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามที่สมบูรณ์แล้วให้ผู้เขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัด ได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบความเรียงหรืออัตนัย

5. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะคู่คำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ลักษณะทั่วไปคำถามแบบเลือกตอบ โดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตัวเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือก ที่เป็นตัวลวงปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณา แล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเดียวจากตัวลวงอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่ดี นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียง ดูเผิน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมดแต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน ดังนั้น การที่ครูผู้สอนจะเลือกออกข้อสอบประเภทใดนั้น ต้องพิจารณาข้อดี ข้อจำกัดความเหมาะสมของแบบทดสอบกับเนื้อหาหรือจุดประสงค์ในการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ปรีชา เครือวรรณ และสมพงษ์ พันธุ์รัตน์ (2551, หน้า 49) กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบ
2. การจัดทำตารางโครงสร้างแบบทดสอบ
3. ทบทวนจุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
4. เขียนแบบทดสอบ (โดยเขียนแบบทดสอบให้วัดได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้)
5. ทบทวน ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของแบบทดสอบ และปรับปรุง
6. จัดเรียง/จัดชุด แบบทดสอบ

7. จัดพิมพ์/อัดสำเนา และเย็บชุด/เล่ม แบบทดสอบ แล้วบรรจุซอง/กล่อง แบบทดสอบ เพื่อส่งไปยังสนามสอบ

8. ดำเนินการสอบ

9. ตรวจสอบคำตอบเพื่อให้คะแนนผลการสอบ

10. นำผลการสอบของนักศึกษาเข้ามาทำการวิเคราะห์คุณภาพข้อสอบรายข้อ (ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (KR20)) อวยพร เรื่องตระกูล (2554, หน้า 23) กล่าวถึง ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ในการวิจัยว่า

1. กำหนดขอบเขตและจุดมุ่งหมายของการสร้างหน้า วัดอะไร วัดใคร ลักษณะของผู้ถูกวัดอย่างไร

2. ระบุเนื้อหา/ตัวแปรที่ต้องการวัด

3. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ต้องการจะวัด

4. นิยามปฏิบัติการ (Operational definition) ตัวแปรที่ต้องการวัด

5. ในกรณีที่ไม่สามารถนิยามตัวแปรให้ชัดเจน ให้เก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อนำมาสร้างข้อคำถาม เช่น การรักความเป็นไทย

6. สร้างตารางโครงสร้างเนื้อหา (Test Blueprint) แจกแจงเนื้อหาที่จะวัดตามนิยามปฏิบัติการของตัวแปรที่จะวัด

7. เลือกชนิดและรูปแบบคำถาม

8. สร้างข้อคำถาม ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามตารางโครงสร้างการจัดทำ ตารางโครงสร้างแบบทดสอบ (Test Blueprint หรือ Test Specification)

บุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 59-60) อธิบายถึงการสร้างแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. วิเคราะห์จุดประสงค์ เนื้อหาวิชา และทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบขั้นแรกสุด จะต้องทำการวิเคราะห์หัววิชา หรือหัวข้อที่จะสร้างข้อสอบนั้น มีจุดประสงค์ของการสอน หรือจุดประสงค์การเรียนรู้อะไร ทำการวิเคราะห์เนื้อหาวิชาว่ามีโครงสร้างอย่างไร จะเขียนหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยทุกหัวข้อ พิจารณาความเกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาเหล่านั้น จากนั้นก็จัดทำตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือที่เรียกว่า ตารางวิเคราะห์หลักสูตร ตารางนี้มี 2 มิติ คือ ด้านเนื้อหา กับด้านสมรรถภาพ ที่ต้องการวัดและพิจารณาว่าจะออกข้อสอบทั้งหมดกี่ข้อ เขียนจำนวนข้อลงในช่องรวมช่องสุดท้าย จากนั้นพิจารณาว่า หัวข้อเรื่องใดสำคัญมากน้อย เขียนลำดับความสำคัญลงไป

2. กำหนดรูปแบบของข้อคำถาม และศึกษาวิธีเขียนข้อสอบทำการพิจารณาตัดสินใจว่าจะใช้ข้อคำถามรูปแบบใด ศึกษาวิธีการเขียนข้อสอบ หลักการเขียนข้อสอบ สมรรถภาพต่าง ๆ ศึกษาเทคโนโลยี การเขียนข้อสอบเพื่อนำมาใช้เป็นหลักการในการเขียนข้อสอบ

3. เขียนข้อสอบ ลงมือเขียนข้อสอบ ใช้ตารางกำหนดลักษณะของข้อสอบที่จัดไว้ชั้นที่ 1 เป็นกรอบ ซึ่งจะทำให้สามารถออกข้อสอบวัดได้ครอบคลุมทุกหัวข้อเนื้อหา และทุกสมรรถภาพ รูปแบบ เทคนิคในการเขียนข้อสอบยึดตามที่ได้ศึกษาในชั้นที่ 2

4. ตรวจสอบข้อสอบนำข้อสอบที่ได้เขียนในชั้นที่ 3 มาพิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง โดยพิจารณาความถูกต้องตามหลักวิชา พิจารณาว่าแต่ละข้อวัดในเนื้อหา และสมรรถภาพตามตารางกำหนดลักษณะข้อสอบหรือไม่ ภาษาที่ใช้เขียนมีความชัดเจนเข้าใจง่าย เหมาะสมดีแล้วหรือไม่ ตัวถูก ตัวลวง เหมาะสมเข้ากับหลักเกณฑ์หรือไม่ หลังพิจารณาทบทวนตัวเองแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดและด้านเนื้อหาสาระ พิจารณาข้อบกพร่องแล้วนำเอาข้อวิจารณ์เหล่านั้นมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ดังนั้น ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งมีการสร้างแบบทดสอบหลากหลาย ได้แก่ ข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง ข้อสอบแบบกาถูกกาผิด ข้อสอบแบบเติมคำ ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ ข้อสอบแบบจับคู่ และข้อสอบแบบเลือกตอบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบเนื่องจากเป็นแบบทดสอบที่สามารถวัดพฤติกรรมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ ด้านการวิเคราะห์ ด้านการสังเคราะห์ และด้านการประเมินค่า

6. หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ

(Multiple Choice Test)

สมนึก ภัททิยธนี (2560, หน้า 64-77) ได้กล่าวถึง หลักในการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบไว้ ดังนี้

1. เขียนตอบนำไปเป็นประโยชน์ที่สมบูรณ์ แล้วใส่เครื่องหมายปริศน์ ไม่ควรสร้างตอนนำไปเป็นแบบอ่านต่อความ เพราะทำให้คำถามไม่กระชับ เกิดปัญหาสองแง่หรือข้อความไม่ต่อกัน หรือเกิดความสับสนในการคิดหาคำตอบ
2. เน้นเรื่องการถามให้ชัดเจนและตรงจุด ไม่คลุมเครือ เพื่อว่าผู้อ่านจะไม่เข้าใจไขว้เขว สามารถมุ่งความคิดในการหาคำตอบไปถูกทิศทาง
3. ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด หรือถามในสิ่งที่ตั้งามีประโยชน์ คำถามแบบเลือกตอบสามารถถามพฤติกรรมทางด้านสมองได้หลาย ๆ ด้าน ไม่ใช่ถามเฉพาะความจำหรือความจริงตามตำรา แต่ต้องถามให้คิดหรือนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในสถานการณ์ใหม่
4. หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ควรขีดเส้นใต้คำปฏิเสธ แต่คำปฏิเสธซ้อนไม่ควรใช้อย่างยิ่ง เพราะปกติผู้เรียนจะยุ่งยากต่อการแปลความหมายของคำถาม และตอบคำถามที่ถามกลับ หรือปฏิเสธซ้อน ผิดมากกว่าถูก
5. อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย ควรถามปัญหาโดยตรง สิ่งใดไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้ใช้เป็นเงื่อนไขในการคิด ก็ไม่ต้องนำมาเขียนไว้ในคำถาม จะช่วยให้คำถามรัดกุมและชัดเจนขึ้น
6. เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกพจน์ หมายถึง เขียนตัวเลือกทุกตัวให้เป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือมีทิศทางแบบเดียวกัน หรือมีโครงสร้างสอดคล้องเป็นทำนองเดียวกัน

7. ควรเรียงลำดับตัวเลขในตัวเลือกต่าง ๆ ได้แก่ คำตอบที่เป็นตัวเลขนิยมเรียงจากน้อยไปหามาก เพื่อช่วยให้ผู้ตอบพิจารณาหาคำตอบได้สะดวก ไม่หลง และป้องกันการเดาตัวเลือกที่มีค่ามาก

8. ใช้ตัวเลือกปลายเปิดหรือปลายปิดให้เหมาะสม ตัวเลือกปลายเปิด ได้แก่ ตัวเลือกสุดท้ายใช้คำว่า ไม่มีคำตอบถูก ที่กล่าวมาผิดหมด ผิดหมดทุกข้อ หรือสรุปแน่นอนไม่ได้ ตัวเลือกปลายเปิด ได้แก่ ตัวเลือกสุดท้ายใช้คำว่า ถูกหมดทุกข้อ

9. ข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว แต่บางครั้งผู้ออกข้อสอบคาดไม่ถึงถึงว่ามีปัญหาแต่บางครั้งผู้ออกข้อสอบคาดไม่ถึงว่าจะมีปัญหา หรืออาจจะเกิดจากการแต่งตั้งตัวลวงไม่รัดกุม จึงมองตัวลวงเหล่านั้นได้อีกแง่มุมหนึ่ง ทำให้เกิดปัญหาสองแง่สองมุมได้

10. เขียนทั้งตัวถูกตัวผิดให้ถูกหรือผิดตามหลักวิชา คือ จะกำหนดตัวถูกหรือผิดเพราะสอดคล้องกับความเชื่อของสังคม หรือกับคำพังเพยทั่ว ๆ ไปไม่ได้ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนทราบความจริงตามหลักวิชาสำคัญจะนำความเชื่อ โขกลางหรือขนบธรรมเนียมประเพณีเฉพาะท้องถิ่นมาอ้างไม่ได้

11. เขียนตัวเลือกให้อิสระขาดจากกัน พยายามอย่าให้ตัวเลือกใดตัวเลือกหนึ่งเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนประกอบของตัวเลือกอื่น ต้องให้แต่ละตัวเป็นอิสระจากกันอย่างแท้จริง

12. ควรมีตัวเลือก 4-5 ตัว ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้ ถ้าเขียนตัวเลือกเพียง 2 ตัว ก็กลายเป็นข้อสอบแบบกาถูกผิด และเพื่อนเพื่อป้องกันไม่ให้เดาได้ง่าย ๆ เพียง 2 จึงควรมีตัวเลือกมาก ๆ ตัวที่นิยมใช้หากเป็นข้อสอบระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 ควรใช้ 3 ตัวเลือก ระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 ควรใช้ 4 ตัวเลือก และตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป ควรใช้ 5 ตัวเลือก

13. อย่าแนะนำคำตอบ ซึ่งการแนะนำคำตอบมีหลายกรณี ดังนี้

13.1 คำถามข้อหลัง ๆ แนะนำคำตอบข้อแรก ๆ

13.2 ถามเรื่องที่คุณเรียนคล่องปากอยู่แล้ว โดยเฉพาะคำถามประเภท คำพังเพยสุภาษิต คติพจน์หรือคำเตือนใจ

13.3 ใช้ข้อความหรือคำตอบถูกซ้ำกับคำถามหรือเกี่ยวข้องกัน
อย่างเห็นได้ชัดเพราะนักเรียนที่ไม่มีความรู้ก็อาจจะเดาได้ถูก

13.4 ข้อความของตัวถูกบางส่วนเป็นส่วนหนึ่งของทุกตัวเลือก

13.5 เขียนตัวถูกหรือตัวลวง ถูกหรือผิดเด่นชัดเกินไป

13.6 คำตอบไม่กระจาย

ดังนั้น หลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) จึงต้องเป็นแบบทดสอบ ที่มีความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น ความเป็นปรนัย มีความยากง่ายพอเหมาะ มีค่าอำนาจจำแนก และครูผู้สร้างข้อสอบจำเป็นต้องยึดหลักเกณฑ์ทั้ง 13 ข้อ เพื่อให้ได้ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มีคุณภาพและต้องคำนึงถึงลักษณะของข้อสอบที่ดีด้วย

ความพึงพอใจ

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจตามลำดับต่อไปนี้

1. ความหมายของความพึงพอใจ

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 588-600) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจไว้ว่า พอใจ หมายถึง สมใจ ชอบใจ เหมาะ พึงใจ

ณัฐการณ์ ตันทิพย์ (2547, หน้า 36) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกมีความสุข เมื่อได้รับความสำเร็จและผลตอบแทนจากการปฏิบัติงานที่บุคคลนั้นปรารถนา ทำให้บุคคลนั้นกระตือรือร้น มุ่งมั่น มีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ซึ่งเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงาน

นิตยา แก้วชื่นชัย (2549, หน้า 44) กล่าวถึงความพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกชื่นชอบในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องดำเนินกิจกรรมนั้นให้บรรลุ

รัชนีวรรณ สุขเสนา (2550, หน้า 66) ได้สรุปความหมาย ความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เช่น ความรู้สึกชอบ รัก พอใจ เต็มใจ และยินดี ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านวัตถุและด้านจิตใจ เป็นความรู้สึกที่มีความสุขเมื่อดำเนินปฏิบัติการณ์นั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (2550, หน้า 36) ได้ให้ความหมาย ความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงาน หรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก

จากความหมายของความพึงพอใจดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกชอบใจ หรือความพอใจของบุคคลที่มีต่อบุคคลหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติ เป็นความคิดเชิงบวก ซึ่งเกิดจากการตอบสนองตามความต้องการของตนเองทั้งวัตถุและจิตใจ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติและความรู้สึกเป็นสุขเมื่อปฏิบัติ

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่องานที่ทำมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความพึงพอใจต่อการทำงานนั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจของมนุษย์ พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสภาพการณ์ของกิจกรรมการปฏิบัติงานตามสภาพของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความพึงพอใจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับแรงจูงใจในงานที่ทำ

สุรางค์ ไคว้ตระกูล (2544, หน้า 154-164) กล่าวถึงทฤษฎีที่มีบทบาทสำคัญในการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ที่ทำให้เกิดแรงจูงใจมีผลกระทบต่อพฤติกรรมและความพึงพอใจ ดังนี้

ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม นักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยมได้สร้างทฤษฎีแรงขับโดยถือหลักของความสมดุล ที่กล่าวว่า โดยธรรมชาติแล้วมนุษย์เราแสวงหาสถานภาพสมดุล อยู่เสมอ หรือมีความโน้มเอียงที่รักษาความคงตัวภายใน เป็นต้นว่า เวลาหิวน้ำตาลในเลือดลดลง ทำให้มนุษย์แสวงหาอาหารรับประทาน ความหิวเป็นแรงขับให้เกิดพฤติกรรม

ทฤษฎีมนุษย์นิยม ซึ่ง Maslow (1962, p. 69 อ้างถึงใน ทิศนา แชมมณี, 2552, หน้า 69) ได้แบ่งความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ประกอบด้วย

1. ความต้องการทางสรีระ เป็นความต้องการทางสรีระร่างกายตามธรรมชาติ และเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม การพักผ่อน
2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัว ชูเชิญ บังคับจากผู้อื่น และสิ่งแวดล้อม
3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นความต้องการที่จะได้รับความรักและความสนใจจากผู้อื่น และยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม
4. ความต้องการที่จะรู้สึกว่ามีค่า เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ต้องการที่จะให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีเกียรติ ต้องการได้รับการยกย่องนับถือ ผู้ที่มีความปรารถนาในความต้องการนี้จะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเอง เป็นคนมีประโยชน์และมีค่า ตรงข้ามกับผู้ที่ขาดความต้องการประเภทนี้ จะรู้สึกว่ามีค่าไม่มีความสามารถและมีปมด้อย มองโลกในแง่ร้าย
5. ความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงและพัฒนาตามศักยภาพของตน เป็นความต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพที่แท้จริงของตน และกล้าที่จะตัดสินใจเลือกทางเดินชีวิต รู้จักค่านิยมของตน มีความจริงใจต่อตนเอง ปรารถนาที่จะเป็นคนที่ดีที่สุดเท่าที่จะมีความสามารถทำได้ ทั้งด้านสติปัญญา ทักษะ และอารมณ์

เผชญิ กิจระการ (2546, หน้า 7) ได้ศึกษาการศึกษาของ Hayfield and Human ที่ได้พัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่าง ๆ พบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการทำงานในปัจจุบัน แบ่งเป็น

1. ความตื่นเต้น/น่าเบื่อ
2. ความสนุกสนาน/ความไม่สนุก
3. ความโล่ง/ความสลับ

4. ความท้าทาย/ความไม่ท้าทาย

5. มีความพอใจ/ความไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย

1. ถือว่าเป็นรางวัล/ไม่เป็นรางวัล

2. มาก/น้อย

3. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม

4. เป็นทางบวกเป็นทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบทางด้านการเลื่อนตำแหน่ง

1. ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม

2. เชื่อถือได้/เชื่อถือไม่ได้

3. เป็นเชิงบวก/เป็นเชิงลบ

4. เป็นเหตุผล/ไม่เป็นเหตุผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน

1. เป็นระเบียบเรียบร้อย/ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

2. จงรักภักดีต่อที่ทำงาน/ไม่จงรักภักดีต่อที่ทำงาน

3. สนุกสนานร่าเริง/ดูไม่มีชีวิตชีวา

4. ตูน่าสนใจเอาจริงเอาจัง/ตูน่าเบื่อ

Scott (1997, p. 124 อ้างถึงใน ทิวากร วงษ์เสน, 2560, หน้า 97)

ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจทำให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะ ดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้น

มีความหมายสำหรับผู้ทำ

2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบ

การทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายใน เป้าหมายของงาน

จะต้องมีลักษณะ ดังนี้

3.1 คนทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย

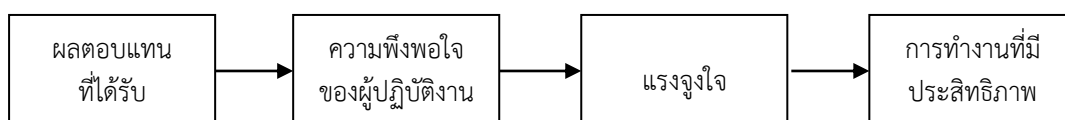
3.2 ผู้ปฏิบัติได้ทราบผลสำเร็จของงานโดยตรง

3.3 งานนั้นทำให้สำเร็จได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมายหรือต้องปฏิบัติให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องคำนึงถึงการทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้หรือปฏิบัติงาน ซึ่ง สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 119-155) มีแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติ

การตอบสนองความต้องการผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงกว่าผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงด้วยภาพประกอบ 4 ดังนี้

ภาพประกอบ 4 ความพึงพอใจนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
ที่มา : สมยศ นาวิการ (2545, หน้า 155)

จากแนวคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้บรรลุผลสำเร็จ ต้องคำนึงถึงบรรยากาศและสถานการณ์ รวมทั้งสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุวัตถุประสงค์

2. ผลของการปฏิบัติงานจนนำไปสู่ความสำเร็จ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงาน จะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Reward) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

จากแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะดังกล่าวข้างต้นเมื่อนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลตอบแทนภายในหรือผลตอบแทนภายนอก เป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียน เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความสามารถต่าง ๆ และสามารถดำเนินการภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดทำให้มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับการยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อน หรือแม้แต่การให้คะแนนสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

3. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

Barnard (1968, p. 339 อ้างถึงใน สุพินญา คำขจร, 2550, หน้า 50) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจไว้ว่า บุคคลจะมีความพึงพอใจต่อการทำงานหรือกิจกรรม ความคิดเห็นและมีส่วนร่วมงานทุกชนิดที่หน่วยงานจัดขึ้นนั้น ขึ้นอยู่กับการกระตุ้นของสิ่งจูงใจ 8 ประการ

1. สิ่งจูงใจเป็นวัตถุ ได้แก่ เงินทอง เครื่องมือ เครื่องใช้
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคล ได้แก่ ชื่อเสียง เกียรติยศ อำนาจพิเศษ

ตำแหน่ง

3. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพ ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้

ภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการทำงาน

4. สิ่งจูงใจที่เป็นอุดมคติ ได้แก่ ความพึงพอใจของบุคคลที่ได้แสดงฝีมือ

ความรู้สึที่ได้ทำงานอย่างเต็มที่

5. สิ่งจูงใจที่เป็นความตั้งใจทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ฉันมิตร

ในหมู่เพื่อนร่วมงาน การยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน

6. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการทำงาน ได้แก่ การปรับปรุงวิธีการทำงาน

ให้สอดคล้องกับความสามารถ และให้สอดคล้องกับเจตคติของแต่ละบุคคล

7. สิ่งจูงใจที่เอื้อโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน

8. สิ่งจูงใจเป็นสภาพการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความพอใจของบุคคลที่ได้อยู่

ร่วมกัน การรู้จักอย่างกว้างขวาง ความสนิทสนมกลมเกลียว ความร่วมมือในการทำงาน

4. เครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงเครื่องมือวัดความพึงพอใจ ดังนี้

พงค์ หรดาล (2540, หน้า 40-62) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ

ในการทำงานเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวกและเป็นสุขบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานตลอดจนทำให้เกิดความพึงพอใจ มีความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น มีขวัญกำลังใจในการทำงาน ความพึงพอใจเป็นผลที่เกิดจากทัศนคติหลายประการที่คนมีต่องานของเขาต่อองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับงานต่อชีวิตของเขาเอง โดยทั่ว ๆ ไป เครื่องมือวัดความพึงพอใจตามลักษณะที่ควรจะถามแบ่งได้ 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แบบสำรวจปรนัย (Objective) เป็นแบบวัดที่มีคำถามและคำตอบ

ให้เลือก โดยที่ผู้ตอบ ตอบตามที่ตนมีความคิดเห็นความรู้สึก เป็นข้อมูลที่ได้รับที่สามารถวิเคราะห์ได้เชิงปริมาณ

2. แบบสำรวจเชิงพรรณนา (Descriptive) เป็นแบบสอบถามที่ให้

ผู้ตอบตอบด้วยคำพูดและข้อเขียนของตน เป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ให้ตอบโดยอิสระ เป็นข้อมูลที่ได้เชิงปริมาณ

การแบ่งแบบวัดความพึงพอใจตามลักษณะของงาน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

1. แบบวัดความพึงพอใจงานทั่วไป เป็นแบบวัดความพึงพอใจ

ของบุคคลที่มีความสุขกับงานโดยมีส่วนร่วม

2. แบบวัดความพึงพอใจเฉพาะเกี่ยวกับงาน ลักษณะของแบบวัด

ความพึงพอใจงานแต่ละด้าน

ความพึงพอใจในการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันทางบวกทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เครื่องมือวัดความพึงพอใจ แบ่งตามลักษณะได้ ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอนถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหาร และการควบคุมงาน และเงื่อนไขต่าง ๆ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 63-64) ได้เสนอเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ เช่น แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยชุดข้อความที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยกาเครื่องหมายหรือเขียนตอบ หรือกรณีในกลุ่มตัวอย่างอ่านหนังสือไม่ได้หรืออ่านยาก อาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม นิยามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงความคิดเห็นส่วนบุคคล มีรายละเอียด ดังนี้

1. โครงสร้างแบบสอบถาม มีส่วนประกอบโครงสร้างแบบสอบถาม 3 ส่วน คือ

1.1 คำชี้แจงในการตอบคำถาม เป็นส่วนแรกของการสอบถาม โดยระบุจุดมุ่งหมายและความสำคัญที่ให้ตอบแบบสอบถาม คำอธิบายลักษณะของแบบสอบถาม และวิธีการตอบพร้อมยกตัวอย่าง และตอนสุดท้ายจะกล่าวขอบคุณล่วงหน้าและระบุชื่อเจ้าของแบบสอบถาม

1.2 สถานภาพทั่วไป เป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น อายุ เพศ การศึกษา

1.3 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งแยกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ นั้น

2. รูปแบบของแบบสอบถาม ข้อคำถามในแบบสอบถามอาจมีลักษณะเป็นปลายปิดหรือปลายเปิด แบบสอบถามฉบับหนึ่งอาจเป็นแบบสอบถามปลายเปิดทั้งหมดหรือแบบผสมก็ได้ ดังนี้

2.1 ข้อคำถามปลายเปิด (Open-ended Form or Unstructured Questionnaire) เป็นคำถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ แต่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้คำพูดของตนเอง

2.2 ข้อคำถามปลายปิด (Closed Form or Structured Questionnaire) เป็นคำถามที่มีคำตอบให้ผู้เขียนเขียนเครื่องหมายลงหน้าข้อความหรือตรงกับช่องที่เป็นความจริงหรือความเห็นของตน มีหลายแบบ ได้แก่

- 2.2.1 แบบให้เลือกตอบคำถามที่ตรงกับความเป็นจริง
หรือความคิดเห็นของตนเพียงคำตอบเดียวจาก 2 คำตอบ
- 2.2.2 แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง
หรือความคิดเห็นของตนเพียงคำตอบเดียวจากหลายคำตอบ
- 2.2.3 แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง
หรือความคิดเห็นของตนได้จากหลายคำตอบ
- 2.2.4 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้
ผู้ตอบสอบตามระดับความคิดเห็นของตนอาจจัดอยู่ในรูปแบบของตาราง
3. หลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถามมี ดังนี้
- 3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอนว่าต้องการถามอะไร
- 3.2 สร้างคำถามให้ตรงจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
- 3.3 เรียงข้อคำถามตามลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันกับหัวข้อที่ได้
วางโครงสร้างไว้
- 3.4 ไม่ควรให้ผู้ตอบตอบมากเกินไป เพราะจะทำให้เบื่อหน่าย
ไม่ให้ความร่วมมือหรือตอบโดยไม่ตั้งใจ
- 3.5 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความลำบากน้อยที่สุดในการตอบ
ดังนั้นควรใช้คำถามปลายปิด ผู้ตอบแบบสอบถามเพียงแต่การตอบในแบบสอบถาม
- 3.6 สร้างข้อคำถามให้มีลักษณะที่ดีคือมีลักษณะ ดังนี้
- 3.6.1 ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่ายไม่กำกวมไม่มีความซับซ้อน
- 3.6.2 ใช้ข้อความที่สั้นกะทัดรัดไม่มีส่วนฟุ่มเฟือย
- 3.6.3 เป็นข้อคำถามที่เหมาะสมกับผู้ตอบโดยคำนึงถึงสติปัญญา
ระดับการศึกษา ความสนใจของผู้ตอบ
- 3.6.4 แต่ละข้อควรถามเพียงปัญหาเดียว
- 3.6.5 หลีกเลี่ยงคำถามที่ตอบได้หลายทาง
- 3.6.6 หลีกเลี่ยงคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบเบื่อหน่ายไม่รู้เรื่อง
หรือไม่สามารถตอบได้
- 3.6.7 หลีกเลี่ยงคำถามที่ผู้ตอบตีความแตกต่างกัน เช่น บ่อย ๆ
รวย จน ลาด เสมด ๆ
- 3.6.8 ไม่ใช่คำถามที่เป็นคำถามนำผู้ตอบให้ผู้ตอบตามแนวหนึ่ง
แนวใด
- 3.6.9 ไม่เป็นคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบเกิดความลำบากใจ
หรืออึดอัดใจที่จะตอบ
- 3.6.10 ไม่ถามในสิ่งที่รู้แล้วหรือวัดด้วยวิธีอื่นได้ดีกว่า

3.6.11 ไม่ถามในเรื่องที่เป็นความลับ

3.6.12 คำตอบที่ให้เลือกในข้อคำถามมิให้ครอบคลุมกลุ่ม

ตัวอย่างทุกคนสามารถเลือกตอบได้ตรงกับความจริงตามความคิดเห็นของเขา

สรุปได้ว่าเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อคำถาม ประกอบด้วยแบบวัดที่มีคำถามและคำตอบให้เลือกและเลือกตอบโดยอิสระ เครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจตามลักษณะงานเป็นการวัดความพึงพอใจทั่วไปและความพึงพอใจเฉพาะเกี่ยวกับงาน

5. คุณลักษณะของเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ประเมินความพึงพอใจในการทำงานของบุคคลนั้น จะต้องศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของเครื่องมือหรือแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งควรมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้ (ทองสุข วงศ์ทิพย์, 2549, หน้า 45)

1. ความถูกต้อง แบบสอบถามวัดความพึงพอใจในการทำงานจะต้องวัดสิ่งที่มุ่งหมายจะวัดคำถามต่าง ๆ จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างกันสูง
2. ความเชื่อถือได้ แบบสอบถามความพึงพอใจในการทำงานจะต้องให้ผลลัพธ์ที่แน่นอนและมีคำถามหลายข้อที่วัดแต่ละลักษณะของความพึงพอใจในการทำงาน
3. เนื้อหาแบบสอบถามความพึงพอใจในการทำงาน จะต้องระบุปัจจัยที่กระทบต่อชีวิตการทำงานและความมีประสิทธิภาพขององค์กร
4. ภาษา คำถามที่ใช้จะต้องชัดเจน ไม่คลุมเครือและใช้ได้กับองค์กรหลายประเภท

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะของเครื่องมือวัดความพึงพอใจจะต้องใช้ข้อคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการจะวัดและคำถามความพึงพอใจนั้นต้องชัดเจนไม่คลุมเครือตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศและงานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำมาเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

พิมพ์มล แสนนาม (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.19/83.86 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) นักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์หลังเรียน

สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) นักเรียนที่เรียนโดยชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจในการเรียนในระดับมากที่สุด

พิศมัย คำทะเนตร (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถการเขียนเรียงความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถการเขียนเรียงความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 83.41/82.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ 2) ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถการเขียนเรียงความ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่ได้รับการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถการเขียนเรียงความอยู่ในระดับดีมาก

สิทธิกรานต์ อนุกุลรังสรรค์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลของมินิเกมที่มีการกำกับตนเองที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ใช้เกมคอมพิวเตอร์ประเภทมินิเกมที่มีการกำกับตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของนักเรียนที่ใช้เกมคอมพิวเตอร์ประเภทมินิเกมที่มีการกำกับตนเองสูงกว่านักเรียนที่ใช้เกมคอมพิวเตอร์ประเภทมินิเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) พฤติกรรมการกำกับตนเองหลังเรียนของนักเรียนที่ใช้เกมคอมพิวเตอร์ประเภทมินิเกมที่มีการกำกับตนเอง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่านักเรียนที่ใช้เกมคอมพิวเตอร์ประเภทมินิเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การใช้มินิเกมที่มีการกำกับตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนมีการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณเนื่องจากการกำกับตนเองในมินิเกมที่ใช้เวลาในการเล่นช่วงสั้น ๆ มีการออกแบบที่กระตุ้นพฤติกรรมการเล่นเกมซ้ำ จึงทำให้เกิดการฝึกทำซ้ำจนกระทั่งเกิดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณได้

อิมฤทัย สาหร่าย (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมรายวิชาภาษาไทย เรื่อง หลักภาษานำรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมรายวิชาภาษาไทย เรื่อง หลักภาษานำรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประกอบด้วย ชุดกิจกรรมย่อย จำนวน 4 ชุด คือ คำที่ใช้การันต์ คำที่สะกดไม่ตรงมาตราคำที่ประและไม่ประวิสรรชนีย์ คำซ้ำ คำซ้อน แต่ละชุดใช้เวลา 4 ชั่วโมง โดยชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.93/85.43 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

สุริวรรณ ชัยเพชร, วัฒนา รัตนพรหม และประสิทธิ์ ทองแจ่ม (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเขียนสะกดภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพของกระบวนการและของผลผลิต เท่ากับ 84.77/82.50 และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.65 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำในระดับมากที่สุด

ชนดล คำคำ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเว็บควอร์สเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษและการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย คู่มือครู คู่มือนักเรียน แบบทดสอบย่อยพร้อมเฉลย แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนพร้อมเกณฑ์การประเมิน โดยมีผลการประเมินชุดการเรียนการสอนอยู่ในระดับเหมาะสม 2) ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเว็บควอร์สมีค่าเท่ากับ 76.35/77.77

พัตรสุตา ชาวผ่อง (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรม ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษโดยการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลของการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ นักเรียนผ่านเกณฑ์ มีคะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 และมีนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 3) นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบกำกับตนเองอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และระดับดีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30 4) นักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Pintrich and De-Groot (1990) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง องค์ประกอบ ด้านแรงจูงใจและการกำกับตนเองของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนเกรด 7 จากห้องเรียนวิทยาศาสตร์ 8 ห้องเรียน ภาษาอังกฤษ 7 ห้องเรียน จำนวน 173 คน โดยใช้วิธีการรายงานตนเอง (Self-report) ในเรื่องการรับรู้ความสามารถของตนเอง คำนิยมภายใน ความวิตกกังวล การกำกับตนเองและกลวิธีการเรียนรู้ ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวัดจากการกำหนดงานให้ผู้เรียนทำ ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองและค่านิยมภายในมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการวิเคราะห์ถดถอย พบว่า การกำกับตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเองและความวิตกกังวล เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีที่สุด

Shapley (1993) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง เมตาคอกนิชัน แรงจูงใจ และการเรียนรู้การศึกษาใช้และพัฒนาการของการกำกับตนเองในการเรียนของผู้เรียนเกรด 6 โดยตรวจสอบว่าจะสามารถสอนผู้เรียนให้ใช้กลวิธีกำกับตนเองในการเรียนได้หรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนเกรด 6 แบ่งเป็นกลุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 83 คน กลุ่มควบคุม 83 คน ผู้เรียนจะถูกสัมภาษณ์ การใช้กลวิธีกำกับตนเองในการเรียนและการวัดทฤษฎีทางเชาวน์ปัญญา และความเชื่อมั่นในเชาวน์ปัญญาโดยวัดในเดือนกันยายนปี 1992 และทำการทดสอบหลังการทดลองในเดือนมีนาคม ปี 1993 โดยใช้เครื่องมือเดิม ผลการวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบ ANOVA พบว่า กลุ่มทดลองจะใช้กลวิธีประเมินตนเอง การจัดรวบรวมและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการตั้งเป้าหมายและการวางแผน และการจดบันทึกและการเตือนความจำ กลุ่มควบคุมจะไม่ใช้กลวิธีที่ไม่ใช่กลวิธีกำกับตนเองในการเรียนมากไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับทฤษฎีเชาวน์ปัญญา ผู้เรียนในกลุ่มทดลองจะมีความเชื่อมั่นสูงกว่ากลุ่มควบคุม ผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะใช้กลวิธีประเมินตนเองการจัดรวบรวมและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะใช้กลวิธีขอความช่วยเหลือจากครูและใช้กลวิธีที่ไม่ใช่กลวิธีกำกับตนเองในการเรียน

Malpass (1994 อ้างถึงใน ดิเรก ชีระกูธร, 2546) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบโครงสร้างของการรับรู้ความสามารถของตนเอง การตั้งเป้าหมาย ความกังวล การกำกับตนเองในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนเกรด 10-12 จำนวน 144 คน ที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ในโปรแกรมขั้นสูง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามการกำกับตนเอง ซึ่งเพิ่มมาตรวัดการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการตั้งเป้าหมายที่เน้นการเรียนรู้และการตั้งเป้าหมายที่เน้นการกระทำ และแบบสอบถามความกังวล ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลางกับความกังวล การรับรู้ความสามารถของตนเองและการตั้งเป้าหมายที่เน้นการกระทำไม่มีผลต่อการกำกับตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการตั้งเป้าหมายที่เน้นการเรียนรู้และการตั้งเป้าหมายที่เน้นการกระทำไม่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ความกังวลมีผลทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อการกำกับตนเองในการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ การกำกับตนเองในการเรียนมีผลทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Perrey (1998) ได้ศึกษาการกำกับตนเองในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนทำงานเขียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และรวบรวมเก็บไว้เป็นแฟ้มสะสมงาน ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 6 เดือน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้เรียนเกรด 2 จำนวน 35 คนและผู้เรียนเกรด 3 จำนวน 59 คน ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนเกรด 2 และเกรด 3 ที่อยู่ในห้องเรียนที่มีระดับการกำกับตนเองในการเรียนสูงจะพัฒนาทักษะและทัศนคติที่เป็นลักษณะของผู้เรียนที่มีการกำกับตนเอง

ในขณะที่ผู้เรียนที่อยู่ในห้องเรียนที่มีระดับการกำกับตนเองในการเรียนรู้ต่ำเมื่อเกิดอุปสรรค จะปรับทัศนคติและการกระทำที่เนื่องมาจากการปกป้องตนเอง และการศึกษานี้ได้เน้น การจัดสภาพห้องเรียนและการจูงใจผู้เรียนเพื่อเพิ่มการกำกับตนเอง

Puustinen (1999 อ้างถึงใน ดิเรก ชีระภุชธร, 2546) ได้ใช้เทคนิคการควบคุมตนเอง (Self-control) เพื่อลดพฤติกรรมขอความช่วยเหลือโดยไม่จำเป็นของผู้เรียนเกรด 2 จำนวน 80 คน และผู้เรียนเกรด 4 จำนวน 87 คน โดยฝึกให้ผู้เรียนมีการกำกับตนเอง เพื่อกำกับตนเองให้ตระหนักถึงความจำเป็นในการขอความช่วยเหลือ และพบว่าระดับของการกำกับตนเอง ขึ้นอยู่กับอายุและผลสัมฤทธิ์ในการเรียน

Elawar and Lizarraga (2010) ได้ทำการออกแบบรูปแบบของการกำกับตนเองโดยเชื่อมโยงจากทฤษฎีการปฏิบัติสำหรับครูเพื่อให้เข้าใจในแก่นของความเชื่อ ความมุ่งมั่น และประสบการณ์ที่จะทำให้เป็นครูมืออาชีพ โดยทดลองกับนิสิต จำนวน 342 คน ที่ลงทะเบียน ในหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยกระบวนการสัมภาษณ์ ผลการวิจัย พบว่า มีความเกี่ยวข้องบางประการระหว่างข้อค้นพบกับเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง คือ 1) ภาพลักษณ์ของครูเป็นโครงสร้างที่ซับซ้อนซึ่งเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ครู ในด้านการประสบความสำเร็จและความยุ่งยาก อายุ และบริบททางวัฒนธรรม 2) จากการสัมภาษณ์ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ของครู 3) รูปแบบการกำกับตนเองจะช่วยให้ครู ในการประเมินการพัฒนาความเป็นมืออาชีพจากมุมมองที่เป็นแรงบันดาลใจ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่า การกำกับตนเองมีความสำคัญ ต่อความสำเร็จในการเรียนของนักเรียน เพราะนักเรียนจะรู้ว่าตนเองสามารถเรียนรู้ด้วยวิธีใด ได้ดีที่สุดในการวางแผน ควบคุมการเรียนของตนไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ งานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียน ได้แก่ การประเมินตนเอง ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด และยังมีปัจจัยอื่น เช่น การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน การจดบันทึก การตรวจสอบ การให้รางวัลต่อความสำเร็จ และการลงโทษต่อความล้มเหลว เป็นต้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายต่างอย จำนวน 5 โรงเรียน 5 ห้องเรียน ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนบ้านดงหลวง โรงเรียนบ้านนาอ่างม่วงคำ โรงเรียนบ้านนาตาลคำข่า โรงเรียนบ้านจันทร์เพ็ญ และโรงเรียนบ้านโคกกลาง รวมจำนวนทั้งหมด 150 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอต่างอย จังหวัดสกลนคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง
2. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. แบบสอบถามความพึงพอใจ
4. แบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผู้วิจัย ได้กำหนดขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอน ดังนี้
  - 1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงหลวง พุทธศักราช 2562 หนังสือเรียน หลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ และความรู้เรื่องการกำกับตนเอง
  - 1.2 วิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้
  - 1.3 กำหนดเนื้อหาที่จะสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเลือกเนื้อหา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตร สถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงหลวง พุทธศักราช 2562 ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
  - 1.4 ศึกษาวิธีการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ จากเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้
  - 1.5 สร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ จำนวน 7 ชุด ดังนี้ 1) คำนาม 2) คำสรรพนาม 3) คำกริยา 4) คำวิเศษณ์ 5) คำบุพบท 6) คำสันธาน 7) คำอุทาน ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะมีส่วนประกอบ ดังนี้ คือ ชื่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คำนำ สารบัญ คำชี้แจงสำหรับครูและนักเรียน มาตรฐาน การเรียนรู้และตัวชี้วัด จุดประสงค์ของกิจกรรม ใบความรู้ ใบกิจกรรม เฉลยคำตอบ บรรณานุกรม
  - 1.6 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนการกำกับตนเอง
  - 1.7 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนอต่อ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ ความคิดเห็นข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุง แก้ไข
  - 1.8 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ได้ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย
    - 1.8.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย ประธานคณะกรรมการ บริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร
    - 1.8.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ธนานันต์ กุลไพบุตร กรรมการบริหารหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
    - 1.8.3 ดร.พจมาน ชำนาญกิจ กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.8.4 ดร.จิราพร ราชสิงโห ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

1.8.5 ดร.ณัฐ ไซยวงศา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลนาแก
ผดุงราชกิจเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
เพื่อประเมินค่าความสอดคล้องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการ
จัดการเรียนรู้

1.9 นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณในแต่ละข้อเพื่อหา
ค่าความสอดคล้องใช้สูตร (IOC) แล้วนำข้อที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) น้อยกว่า 0.50 ไปปรับปรุง

1.10 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลอง
ใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายต่างอย ที่ไม่ใช่กลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 3 คน โดยคัดเลือกนักเรียนที่เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อหาความ
เหมาะสม นำข้อบกพร่องมาพิจารณา ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว
ไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในศูนย์อำนวยการเครือข่ายต่างอย
ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองครั้งที่ 1 จำนวน 9 คน โดยคัดเลือกนักเรียนที่เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละ 3 คน
แล้วปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

1.11 นำข้อบกพร่องมาปรับปรุง นำเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
แล้วนำไปใช้สอนจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนการสร้าง
และหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน จากผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือ ตำรา และเอกสารอื่น ๆ เพื่อเป็น
แนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 กำหนดเนื้อหา และเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครอบคลุมเนื้อหาและ
สอดคล้องกับการเรียนรู้ที่ต้องการวัด เป็นชนิดเลือกตอบ แบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 70 ข้อ
ต้องการ 30 ข้อ

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ
ของกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อประเมินคุณภาพ
ของความตรงด้านเนื้อหาจุดประสงค์

2.6 นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณในแต่ละข้อ เพื่อหา
ค่าความสอดคล้องใช้สูตร (IOC) แล้วคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC)
มากกว่า 0.50 ไว้ใช้

2.5 นำแบบทดสอบที่ได้ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านดงหลวง ปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน ซึ่งได้เรียนเรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำมาแล้ว

2.6 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบ ค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) เพื่อคัดเลือกมาใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.7 คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ ข้อคำถามที่มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20–0.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.20 ขึ้นไป แล้วคัดเลือกข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ โดยมีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.25–0.71 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ 0.29–0.64

2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่คัดเลือกไว้ จำนวน 30 ข้อ มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ค (KR-20) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ มีค่า 0.92

2.9 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ จากผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา และเอกสารอื่น ๆ

3.2 กำหนดลักษณะแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท คือ พึงพอใจมากที่สุด (5 คะแนน) พึงพอใจมาก (4 คะแนน) พึงพอใจปานกลาง (3 คะแนน) พึงพอใจน้อย (2 คะแนน) และพึงพอใจน้อยที่สุด (1 คะแนน)

3.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ประเมินคะแนนของแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

4.51–5.00 ผลการประเมิน พึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.51–4.50 ผลการประเมิน พึงพอใจในระดับมาก

2.51–3.50 ผลการประเมิน พึงพอใจในระดับปานกลาง

1.51–2.50 ผลการประเมิน พึงพอใจในระดับน้อย

1.00–1.50 ผลการประเมิน พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่แก้ไขปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC) ความถูกต้องชัดเจน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกคือ ข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตามเกณฑ์ โดยภาพรวมมีค่า 1.00 ทุกข้อ

3.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. แบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง จากผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือ ตำรา และเอกสารอื่น ๆ

4.2 กำหนดลักษณะแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง เป็นลักษณะมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ท คือ มากที่สุด (5 คะแนน) มาก (4 คะแนน) ปานกลาง (3 คะแนน) น้อย (2 คะแนน) และน้อยที่สุด (1 คะแนน)

4.3 สร้างแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง เป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ประเมินคะแนนของแบบสอบถามความพึงพอใจ ดังนี้

4.51–5.00 ผลการประเมิน การกำกับตนเองระดับมากที่สุด

3.51–4.50 ผลการประเมิน การกำกับตนเองระดับมาก

2.51–3.50 ผลการประเมิน การกำกับตนเองระดับปานกลาง

1.51–2.50 ผลการประเมิน การกำกับตนเองระดับน้อย

1.00–1.50 ผลการประเมิน การกำกับตนเองระดับน้อยที่สุด

4.4 นำแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

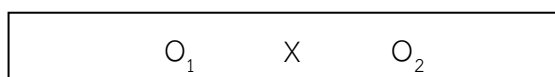
4.5 นำแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง ที่แก้ไขปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC) ความถูกต้องชัดเจน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ ข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้อง (IOC) ตามเกณฑ์ โดยภาพรวมมีค่า 1.00 ทุกข้อ

4.6 นำแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง ที่ปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบแผนการทดลอง

แบบแผนการทดลองใช้รูปแบบการทดลองกลุ่มเดียว และมีการวัดก่อนการทดลอง 1 ครั้ง และหลังการทดลอง 1 ครั้ง (One Group Pretest Posttest Design) เขียนเป็นรูปแบบการทดลอง (มนชัย เทียนทอง, 2548, หน้า 146-147) ดังนี้ รูปแบบการทดลอง

O_1 หมายถึง การวัดตัวแปรตามก่อนการทดลอง

X หมายถึง การทดลองการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยการกำกับตนเอง

O_2 หมายถึง การวัดตัวแปรตามหลังการทดลอง

2. ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ชี้แจง ทำความเข้าใจกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการเรียนรู้วิชาภาษาไทย โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ สำหรับนักเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ทำการทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ จำนวน 30 ข้อ บันทึกผลแล้วเก็บคะแนนไว้
3. ดำเนินการทดลองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 16 ชั่วโมง (ไม่นับรวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน)
4. ทำการทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ จำนวน 30 ข้อ บันทึกผลแล้วเก็บคะแนนไว้
5. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 12 ข้อ
6. ให้นักเรียนทำแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน ทดสอบความรู้ความสามารถ และการสอบถามนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียด ดังนี้
  - 1.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75
  - 1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติ t-test ชนิด dependent samples
  - 1.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การแปลความหมายตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1.00-1.50	น้อยที่สุด
1.51-2.50	น้อย
2.51-3.50	ปานกลาง
3.51-4.50	มาก
4.51-5.00	มากที่สุด

1.4 วิเคราะห์ความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การแปลความหมายตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2553, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความสามารถในการกำกับตนเอง
1.00-1.50	น้อยที่สุด
1.51-2.50	น้อย
2.51-3.50	ปานกลาง
3.51-4.50	มาก
4.51-5.00	มากที่สุด

2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การถามตอบ และการบันทึกภาพขณะดำเนินกิจกรรม แล้วนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นประเด็นหัวข้อ เพื่อสะท้อนผลการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2551, หน้า 24)

$$\text{Percentage (\%)} = \frac{f}{N}$$

เมื่อ	%	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาร้อยละ
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2551, หน้า 29)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทุกตัว
 N แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2551, หน้า 45)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนของแต่ละคน
 $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย
 N แทน จำนวนคนทั้งหมด

2. สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ แบบสอบถาม ความพึงพอใจและแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง โดยใช้สูตร โรวินเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rowinelli and Hambleton) และมีสูตรดังนี้ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2550, หน้า 150)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การหาค่าความยาก (Difficulty) (P) รายชื่อของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร
ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2550, หน้า 141)

$$P = \frac{P_H + P_L}{2n}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยาก
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ
	P _H	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
	P _L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

2.3 การหาค่าอำนาจจำแนก (r) รายชื่อของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรดังนี้
(พิชิต ฤทธิจรูญ, 2550, หน้า 141)

$$r = \frac{P_H - P_L}{n}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ
	P _H	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
	P _L	แทน	จำนวนคนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปรนัย ใช้สูตร KR-20
ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kruider-Richardson) ดังนี้ (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2550, หน้า 157)

$$r_n = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right)$$

เมื่อ	r _n	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อสอบ
	S ²	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนที่ทำผิดในแต่ละข้อ

3. สถิติตรวจสอบสมมติฐาน

สถิติตรวจสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (เผชิญ กิจระการ, 2544, หน้า 44-51) ดังนี้

$$E_1 = \frac{\sum X}{AN} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนของแต่ละชุดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกัน

A แทน คะแนนเต็มของกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนของแต่ละชุดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกัน

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\sum X}{BN} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum X$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนรวมกัน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

3.2 การทดสอบความสามารถก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้ t-test ชนิด Dependent Samples คำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต จากตาราง การแจกแจงปกติ เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D แทน ค่าผลต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอน
E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ในการจัดการเรียนการสอน

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอลำดับขั้นในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. การวิเคราะห์ความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การถามตอบ การบันทึกภาพขณะดำเนินกิจกรรม แล้วนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นประเด็นหัวข้อ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 75/75

1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ดังตาราง 12

ตาราง 12 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียน และแบบทดสอบหลังเรียนของแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ชุดกิจกรรม	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ
ชุดกิจกรรมที่ 1 คำนาม	30	20	15.95	1.51	79.73
ชุดกิจกรรมที่ 2 คำสรรพนาม	30	20	15.26	1.76	76.31
ชุดกิจกรรมที่ 3 คำกริยา	30	20	15.03	1.69	75.17
ชุดกิจกรรมที่ 4 คำวิเศษณ์	30	20	14.19	1.64	70.94
ชุดกิจกรรมที่ 5 คำบุพบท	30	20	14.71	1.93	73.54
ชุดกิจกรรมที่ 6 คำสันธาน	30	20	14.59	1.67	72.94
ชุดกิจกรรมที่ 7 คำอุทาน	30	20	16.33	1.54	81.66
รวม	30	140	106.06	11.10	75.76

จากตาราง 12 พบว่า ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมคะแนนเฉลี่ยของชุดกิจกรรมทั้ง 7 ชุด มีค่ารวม 106.06 คะแนน จากคะแนนเต็ม 140 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.76 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่ตั้งไว้

1.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ดังตาราง 13

ตาราง 13 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (E_2)

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
หลังเรียน	30	30	23.00	2.49	76.67

จากตาราง 13 พบว่า ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 23.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 2.49 คิดเป็นร้อยละ 76.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 75 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของชุดกิจกรรมทั้ง 7 ชุด มีคะแนนรวม 106.06 คะแนน จากคะแนนเต็ม 140 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.76 ซึ่งแสดงว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 75.76/76.67

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตาราง 14

ตาราง 14 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t
หลังเรียน	30	30	23.00	2.49	38.69**
ก่อนเรียน	30	30	12.23	2.93	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($t_{.01,29} = 2.462$)

จากตาราง 14 พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเท่ากับ 12.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.93 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเท่ากับ 23.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.49 ผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 38.69 ซึ่งสูงกว่าค่าวิกฤตจากการเปิดตาราง มีค่า 2.462 สรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ ได้ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ ดังตาราง 15

ตาราง 15 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	เรื่อง	n = 30		ระดับความพึงพอใจ
		$\bar{X}$	S.D.	
ด้านการจัดทำรูปเล่ม				
1	รูปเล่มสวยงามและมีความคงทนถาวร	4.17	0.79	มาก
2	ใช้ภาษาเข้าใจง่ายและสื่อความได้ตรงตามวัตถุประสงค์	4.07	0.78	มาก
3	เนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์ต่อเนื้อเรื่องลำดับจากง่ายไปหายาก	4.30	0.75	มาก
4	รูปแบบใบความรู้ แบบฝึกทักษะ เข้าใจง่าย เหมาะสมน่าสนใจ ทำให้อยากเรียน	4.07	0.83	มาก
	เฉลี่ย	4.15	0.79	มาก
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้				
5	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	4.10	0.88	มาก
6	นักเรียนมีความกระตือรือร้น	4.30	0.53	มาก
7	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.33	0.61	มาก
8	นักเรียนเลือกแหล่งวิทยาการความรู้ในการศึกษาค้นคว้า	4.33	0.48	มาก
	เฉลี่ย	4.27	0.63	มาก
ด้านประโยชน์ต่อการเรียน				
9	การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง	4.20	0.71	มาก
10	การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีสมาธิ และสามารถควบคุมตนเองได้	4.07	0.69	มาก
11	การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	4.07	0.87	มาก
12	การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถช่วยให้นักเรียนมีผลการเรียนในวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้น	4.33	0.61	มาก
	เฉลี่ย	4.17	0.72	มาก
	รวม	4.19	0.72	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.19 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.72 ซึ่งแยกเป็นด้านพบว่า ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.63) ด้านประโยชน์ต่อการเรียน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.72) ด้านการจัดทำรูปแบบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.79) โดยที่นักเรียนมีความพึงพอใจด้านกระบวนการเรียนรู้มากกว่าด้านอื่น ๆ

4. การวิเคราะห์ความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง ได้ค่าเฉลี่ยระดับการกำกับตนเอง ดังตาราง 16

ตาราง 16 ความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	เรื่อง	n = 30		ระดับความสามารถในการกำกับตนเอง
		$\bar{X}$	S.D.	
การประเมินตนเอง				
1	ข้าพเจ้าศึกษาบทเรียนวิชาภาษาไทยล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนเสมอ	3.80	0.76	มาก
2	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนในรายวิชาภาษาไทย	4.47	0.68	มาก
3	ข้าพเจ้ารู้ความสามารถตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย	4.63	0.61	มากที่สุด
	เฉลี่ย	4.30	0.69	มาก
การตั้งเป้าหมายและการวางแผน				
4	ข้าพเจ้าศึกษาจุดมุ่งหมายของรายวิชาภาษาไทย	4.03	0.67	มาก
5	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนรายวิชาภาษาไทย	3.90	0.71	มาก
6	ข้าพเจ้าคาดหวังว่าจะเรียนรายวิชาภาษาไทยให้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้	4.10	0.76	มาก
7	ข้าพเจ้าเลือกแหล่งวิทยาการความรู้ในการศึกษาค้นคว้า	4.33	0.48	มาก
	เฉลี่ย	4.09	0.65	มาก
การจัดบันทึกและการเฝ้าติดตาม				
8	ข้าพเจ้าจัดบันทึกเนื้อหาวิชาเรียนล่วงหน้าและระหว่างเรียน	4.13	0.57	มาก
9	ข้าพเจ้าตรวจทานความถูกต้องของคำตอบเสมอ	4.40	0.50	มาก
10	เมื่อคำตอบผิดจะหาความรู้เพิ่มจากแหล่งความรู้หรือบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ	4.13	0.51	มาก

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	เรื่อง	n = 30		ระดับความสามารถ ในการกำกับตนเอง
		$\bar{X}$	S.D.	
การจดบันทึกและการเฝ้าติดตาม (ต่อ)				
11	ข้าพเจ้าจะอ่านซ้ำ ๆ เพื่อให้เข้าใจบทเรียน	4.30	0.60	มาก
12	ข้าพเจ้าเขียนสรุปในสิ่งที่เรียน	4.17	0.59	มาก
13	เมื่อเตรียมสอบข้าพเจ้าจะทบทวนสมุดบันทึกของข้าพเจ้า	4.27	0.74	มาก
	เฉลี่ย	4.23	0.58	มาก
การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน				
14	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์มือถือ เพื่อให้มีสมาธิในการเรียน	4.43	0.68	มาก
15	ข้าพเจ้าเลือกนั่งในที่ที่มีเสียงสว่างเพียงพอ และมุมสงบในห้องเพื่อจะได้มีสมาธิ	4.40	0.50	มาก
16	ข้าพเจ้าขอร้องให้เพื่อนไม่ส่งเสียงดังรบกวน	4.20	0.76	มาก
	เฉลี่ย	4.34	0.58	มาก
การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง				
17	ข้าพเจ้าจะตั้งใจศึกษาหาความรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ความรู้และผ่านเกณฑ์การประเมิน	4.47	0.51	มาก
18	ข้าพเจ้าเตือนตนเองเรื่องการเรียนเสมอ	4.47	0.57	มาก
19	ข้าพเจ้าเตือนตนเองเกี่ยวกับประโยชน์จากสิ่งที่เรียนสำหรับการประกอบอาชีพ	4.47	0.51	มาก
20	ถ้าข้าพเจ้าสอบได้คะแนนดีข้าพเจ้าจะให้รางวัลตนเอง	4.40	0.56	มาก
	เฉลี่ย	4.45	0.54	มาก
	รวม	4.28	0.65	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.28 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.65 ซึ่งแยกเป็นด้านพบว่า ด้านการให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.54) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, S.D. = 0.58) ด้านการประเมินตนเองอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.68) ด้านการจดบันทึกและการเฝ้าติดตาม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.58) ด้านการตั้งเป้าหมายและการวางแผนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.65) โดยที่นักเรียนมีความสามารถในการกำกับตนเองด้านการให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเองมากกว่าด้านอื่น ๆ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพดำเนินการโดยผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรม การเรียน การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในระหว่างดำเนินกิจกรรม แล้วคัดเลือกข้อความที่สะท้อนความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับนักเรียนในระหว่างดำเนินกิจกรรม จากนั้นนำข้อความทั้งหมดจัดหมวดหมู่ และพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนต่าง ๆ เพื่อสรุปผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วยให้นักเรียนมีการสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง พัฒนากระบวนการคิด และมีบรรยากาศ ในการเรียนรู้ที่ดี รายละเอียดดังที่ปรากฏต่อไปนี้

1. ด้านการสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น นักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนมีสมาธิ และมีความตั้งใจ นักเรียนได้เรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการกำกับตนเอง มีการวางแผนในการทำงาน และการเรียนรู้เพื่อสร้างผลงานหรือชิ้นงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้มีการเสริมแรงทางบวกและทางลบ เมื่อนักเรียนทำผลงานหรือชิ้นงานได้ตามเกณฑ์การประเมิน จึงเป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน ซึ่งนักเรียนได้สะท้อนออกมา ในการบันทึกการเรียนรู้ ใบกิจกรรม การตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยขอ นำความคิดเห็นโดยสรุปของนักเรียนมานำเสนอ และภาพประกอบกิจกรรม ดังนี้

“...เนื้อหาที่เรียนคือเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในภาษาไทยทั้ง 7 ชนิด หนูชอบการเรียนรู้ในรูปแบบของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ค่ะ เพราะจำเนื้อหาได้ง่าย เข้าใจบทเรียนได้ดี สามารถอ่านทบทวนความรู้ตลอดเวลา และในการเรียนครั้งนี้ทำให้หนู มีสมาธิ มีความมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายที่หนูวางไว้ตามกระบวนการกำกับตนเองค่ะ...”

(นักเรียนคนที่ 1, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2562)

“...แต่ก่อนผมไม่ค่อยเข้าใจและสับสนระหว่างคำบุพบทและคำสันธาน แต่พอได้เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้ผมเข้าใจคำบุพบทและคำสันธานมากขึ้นรู้ว่า คำชนิดใดเป็นคำบุพบทและคำชนิดใดเป็นคำสันธานและสามารถอธิบายให้เพื่อนฟังได้ครับ...”

(นักเรียนคนที่ 2, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2562)

“...ชนิดและหน้าที่ของคำหนูยอมรับว่าเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาค่อนข้าง เยอะค่ะและยากต่อการเรียนรู้เพราะมีเนื้อหามากแต่พอหนูได้เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ทำให้เข้าใจมากขึ้นเพราะชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีเนื้อหาอ่านแล้วเข้าใจง่ายและยังมีกระบวนการ กำกับตนเองยิ่งทำให้หนูและเพื่อนตั้งใจและมุ่งมั่นในการเรียนครั้งนี้ค่ะ...”

(นักเรียนคนที่ 3, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2562)

ภาพประกอบ 5 นักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. ด้านพัฒนากระบวนการคิด

การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ จากการทำกิจกรรมในชุดกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการกำกับตนเองที่ส่งเสริมให้นักเรียนคิดวางแผนในการเรียน ซึ่งผู้วิจัยขอนำความคิดเห็นโดยสรุปของนักเรียนมานำเสนอ และภาพประกอบกิจกรรม ดังนี้

“...ได้ใช้ความคิดมากค่ะ ตอนเรียนครั้งแรก ๆ ยังไม่เข้าใจ พอได้ทำใบกิจกรรมแล้วชอบค่ะเพราะได้ใช้ทั้งความรู้และความคิดในการทำค่ะแล้วหนูก็คิดวางแผนว่าจะส่งทันตามเวลาที่กำหนดไม่ค่ะ สนุกมากค่ะ...”

(นักเรียนคนที่ 4, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2562)

“...ผมชอบใบกิจกรรมที่ 2.3 เกี่ยวอ่านคำปริศนาเกม มือ ตา ใจ ในชุดที่ 4 เรื่องคำวิเศษณ์ครับ เพราะได้ใช้สมองในการคิดหาคำตอบเหมือนเกมอะไรเอ่ย บางข้อก็ง่ายบางข้อก็ใช้เวลาานหน่อยครับและผมก็เอาคำถามในใบกิจกรรมดังกล่าวไปถามน้องผมด้วยครับเป็นการฝึกสมองดีครับ...”

(นักเรียนคนที่ 5, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2562)

“...หนูชอบตรงที่มีการกำกับตนเองเข้ามาด้วยทำให้หนูได้คิดวางแผน วางเป้าหมายว่าหนูจะทำอะไรให้การเรียนครั้งนี้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ค่ะ ถึงแม้ตอน ชั่วโมงแรกหนูจะยังงงอยู่แต่หนูก็ปรับตัวเองมาเรื่อยๆจนหนูทำคะแนนอยู่ในเกณฑ์ที่ดีค่ะ...”

(นักเรียนคนที่ 6, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2562)

“...ผมได้ใช้ทั้งความรู้และความคิดครับ เพราะในการทำใบกิจกรรม ผมต้องคิดวิเคราะห์ว่าคำตอบที่ได้ถูกหรือผิดใหม่ถ้าผิด ผิดตรงไหนอะไรบ้าง แล้วคำตอบที่ถูก คืออะไร และอีกอย่างคือถ้านักเรียนคนไหนทำผลงานออกมาอยู่ในเกณฑ์ดีครูก็จะชมเชย และได้ รางวัลเมื่อตนเองทำงานได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ซึ่งทำให้ผมและเพื่อนหลายคนกระตือรือร้น ในการเรียนครั้งนี้ครับ...”

(นักเรียนคนที่ 7, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2562)

ภาพประกอบ 6 นักเรียนที่ทำชิ้นงานผ่านเกณฑ์จะได้รับคำชมเชยและรางวัล

3. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้

ด้านบรรยากาศในการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักความสามารถ ของตนเอง ตลอดจนเปิดโอกาสให้นักเรียนสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ดี และมีความสุข ในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความตั้งใจ เอาใจใส่ สนใจ กระตือรือร้น ในการเรียน เมื่อถึงชั่วโมงเรียน นักเรียนที่อยู่ในห้องเรียนจะมีสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์ดี เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผู้วิจัยขอความคิดเห็นโดยสรุปของนักเรียนมานำเสนอ และภาพประกอบกิจกรรม ดังนี้

“...หนูชอบการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำค่ะ เพราะจำเนื้อหาง่าย และเข้าใจง่ายและสามารถนำไปใช้ในชั้น ๆ ต่อไปได้ค่ะ...”

(นักเรียนคนที่ 8, สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2562)

“...ผมชอบครับสนุกด้วยครับมีการให้รางวัลตนเองด้วยครับและลงโทษตนเองตัวครับถึงแม้ว่ารางวัลที่ได้จะเล็กน้อยก็ตามครับ...”

(นักเรียนคนที่ 9, สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2562)

“...หนูชอบบรรยากาศแบบนี้ค่ะไม่มีเสียงคุยกัน เพื่อนในห้องนั่งที่ใครที่เราไม่เดินไปเดินมา ไม่ส่งเสียงดัง ทำให้หนูมีสมาธิในการเรียน มากค่ะ...”

(นักเรียนคนที่ 10, สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2562)

ภาพประกอบ 7 นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

โดยสรุปแล้วการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นอกจากนักเรียนจะมีกระบวนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองแล้ว นักเรียนยังสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนของกระบวนการกำกับตนเองได้ มีการวางแผนในการทำงาน และการเรียนรู้เพื่อสร้างผลงานหรือชิ้นงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน มีระเบียบ วินัย มีความอดทน ความรับผิดชอบ และมีความสุขในการเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ส่งผลให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 75/75
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
4. เพื่อศึกษาความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

สรุปผล

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 75.76/76.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.72)

4. ความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.65)

อภิปรายผล

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 75.76/76.67 หมายความว่า คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนของแต่ละชุดกิจกรรมการเรียนรู้รวมกัน คิดเป็นร้อยละ 75.76 เมื่อทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน นักเรียนได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 76.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ชุดกิจกรรมการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงหลวง พุทธศักราช 2562 คู่มือครู เทคนิค และวิธีการจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในด้านเนื้อหา ภาษา เวลา และผ่านการทดลองเพื่อนำมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ โดยนำผลการทดลองไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง ในการจัดการเรียนการสอนนั้นได้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามแผนการจัดการเรียนรู้

ซึ่งในแผนการจัดการเรียนรู้จะระบุขั้นตอนการกำกับตนเองเอาไว้ ในการเรียนนักเรียนมีบทบาทในการทำกิจกรรม เช่น การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้อื่นซึ่งนอกเหนือจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การสรุปผลการทำกิจกรรม และรู้จักคิดอภิปรายร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิ่นแก้ว ทรัพย์สนอง (2550, หน้า 51) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพชุดกิจกรรม มีค่าเท่ากับ 90.47/93.70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนดล คำคำ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้การสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเว็บควเอสท์ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษและการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพชุดกิจกรรม มีค่าเท่ากับ 76.35/77.77 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก 1) การสร้างเครื่องมือในการวิจัยที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและมีการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างก่อนที่จะนำมาใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 2) กระบวนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกค้นคว้า ข้อมูล และสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง โดยมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทั้งทางร่างกาย อารมณ์และสังคม อีกทั้งยังมีแรงจูงใจจากการประเมินผลงานของนักเรียน ทำให้นักเรียนพยายามพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น เกิดความภาคภูมิใจเมื่อประสบความสำเร็จและเกิดเป็นแรงจูงใจในการเรียนต่อไป และ 3) กระบวนการกำกับตนเอง ซึ่งนักเรียนจะมีการวางแผนจัดการ ควบคุม และการใช้กลยุทธ์ทางปัญญาปรับปรุงพฤติกรรมในการเรียนของตน โดยเกิดจากการจูงใจของตนเองไม่มีใครบังคับ เพื่อส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายในการเรียนที่ตนเองตั้งไว้ นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการกำกับตนเอง 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การประเมินตนเอง 2) การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน 3) การตั้งเป้าหมายและการวางแผน 4) การจดบันทึกและการและการเฝ้าติดตาม และ 5) การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชินะพัฒน์ ชื่นแด่ชุ่ม (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้กระบวนการเรียนการสอน ตามแนวคิดการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ ของไวโกตสกี ที่มีต่อทักษะทางภาษาไทย และการกำกับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองโดยรวม มีคะแนนทักษะภาษาไทยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิกรานต์ อนุกุลรังสรรค์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลของมินิเกมที่มีการกำกับตนเองที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจาร์ณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้เกมคอมพิวเตอร์ประเภทมินิเกมที่มีการกำกับตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจาร์ณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.72 แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีบทบาทมากที่สุด และครูได้แจ้งผลการประเมินแบบทดสอบหลังเรียนให้นักเรียนทราบทันที ซึ่งการที่ได้รับทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ จะทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง อีกทั้งการได้รับการเสริมแรงทางบวกจะเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนต้องการมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์มล แสนนาม (2553, หน้า 121) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนระดับมากที่สุด ชุดกิจกรรมมีการเรียงเนื้อหาจากง่ายไปยาก นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามลำดับความยากง่ายของชุดกิจกรรม ส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมและมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมฤทัย สาหร่าย (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการสร้างชุดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมรายวิชาภาษาไทย เรื่อง หลักภาษานำรู้โดยใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

4. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.65 แสดงว่านักเรียนมีความสามารถในการกำกับตนเองอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ทำให้นักเรียนมีการประเมินตนเอง มีการตั้งเป้าหมายและการวางแผนในการเรียน มีการจดบันทึกและเฝ้าติดตาม มีการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน อีกทั้งยังมีการให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง นำไปสู่ความสำเร็จในการเรียน ทำให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการกำกับตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิกรานต์ อนุกุลรังสรรค์ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องผลของมินิเกมที่มีการกำกับตนเองที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ใช้เกมคอมพิวเตอร์ประเภทมินิเกมที่มีการกำกับตนเอง มีพฤติกรรมการกำกับตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่านักเรียนที่ใช้เกมคอมพิวเตอร์ประเภทมินิเกมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การใช้มินิเกมที่มีการกำกับตนเอง ส่งผลให้นักเรียนมีการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณเนื่องจากการกำกับตนเองในมินิเกมที่ใช้เวลาในการเล่นช่วงสั้น ๆ มีการออกแบบที่กระตุ้นพฤติกรรมการเล่นเกมซ้ำ จึงทำให้เกิดการฝึกทำซ้ำ จนกระทั่งเกิด

ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรสุดา ชาวผ่อง (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ โดยการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักเรียน มีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบกำกับตนเองอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70 และระดับดี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการสังเกตพฤติกรรมตามสภาพจริงของนักเรียนระหว่างเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนกลุ่มอ่อนจะมีการเรียนรู้ช้า และไม่คอยสนใจเรียนทำให้บางครั้งงานเสร็จ ไม่ทันตามเวลาที่กำหนด การเสริมแรงจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในจัดกิจกรรมการเรียน การสอน เมื่อมีการเสริมแรงจะทำให้เด็กมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี

1.2 การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง จะเห็นผลย้อนกลับรวดเร็วและชัดเจน ว่านักเรียนคนใดผ่านหรือไม่ผ่านจุดประสงค์ที่กำหนด ดังนั้น ครูต้องสร้างความตระหนักถึงความรับผิดชอบ และความสำคัญของการเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ในเนื้อหาอื่น ๆ และระดับชั้นต่าง ๆ ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นร่วมด้วย เช่น กระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม การพัฒนาทักษะการคิด ความคิดสร้างสรรค์ และเจตคติต่อวิชาภาษาไทย เพื่อเป็นการพัฒนา การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยโดยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ไปเปรียบเทียบกับการสอน โดยวิธีอื่น หรือเป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต่างรูปแบบกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2546). *การจักสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตร การศีกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กระทรวงศีกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการรศีกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมนสทรณการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศีกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ศุรสภาลาดพร้าว.
- กัลยวรรธน์ ฉันทจิตปรีชา. (2561). *ผลการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการสร้างความคิดรวบยอด ที่ส่งเสริมผลลัษณ์ฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จารุณี ใจชื่อ. (2551). *ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง อาหารและสารอาหาร สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศีกษาการสอน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2556). *การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน*. *วารสารศิลปการ ศีกษาศาสตร์วิจัย*, 5, 7-8.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์, บุญเลิศ ส่องสว่าง และวาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2551). *ประมวนสาระวิชา ชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชินะพัฒน์ ชื่นแตงชุม. (2542). *ผลของการใช้กระบวนการเรียนการสอน ตามแนวคิดการพัฒนา ความสามารถในการเรียนรู้ ของไวกอตสกี ที่มีต่อทักษะทางภาษาไทย และการกำกับ ตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณภัทร พุทธสรณ์. (2551). *การศีกษาผลลัษณ์ฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ และความคิด สร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการตุนวิทยาศาสตร์*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐกานต์ ตันทิพย์. (2547). *การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ. (2545). *ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ ของครูมืออาชีพตามหลักสูตรการศีกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: เยลโล่การพิมพ์.

- ดิเรก ชีระกูธร. (2546). การใช้กลวิธีการกำกับตนเองในการเรียนบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ สำหรับนิสิตนักศึกษาปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีทรัพย์ มาละอินทร์. (2555). การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นโดยใช้โปรแกรมการกำกับตนเอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร.
- ทองสุข วงศ์ทิพย์. (2549). การสร้างชุดกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทย ตามมาตราตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ทิวากร วงษ์เสน. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการรักษาคุณภาพของร่างกาย มนุษย์และสัตว์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การสอนแบบวัฏจักรการสืบเสาะหา ความรู้ 5 ชั้น (5E) ร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือด้วย STAD. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิตินา แคมมณี. (2534). ชุดกิจกรรมการสอนและการฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2552). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ต้นทัพไทย. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และค่านิยม การบริโภคอาหาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนา ศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชนดล คำคำ. (2560). การพัฒนาชุดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้น ภาระงานร่วมกับเว็บควอสท์เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษ และการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธัญกร คำแวง. (2552). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาแคลคูลัส 1 ของนักศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขต กรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีประทุม.
- ธิดารัตน์ พลหนองคูณ. (2556). การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามแนวทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ รูปแบบ STAD. เรื่อง พื้นที่ผิวและ ปริมาตร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.

- นภาพร ปรีชามารถ. (2545). การสร้างแบบวัดวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการสำหรับนักศึกษา
ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- นลินี อินดีคำ. (2551). ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เรื่องสารรอบตัว
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- นารณารีย์ อินตะสอน. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย
เรื่องคำและชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอน
โดยการเรียนแบบร่วมมือเทคนิค TAI กับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิตยา แก้วชื่นชัย. (2549). การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมโครงงาน เรื่องการวาดภาพ
ระบายสีด้วยเทคนิคหลากหลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิมน้อย แพงปัสสา. (2551). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4MAT
และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพุทปัญญา เรื่อง การบวกและ
การลบจำนวนที่มีผลลัพธ์และตัวตั้งไม่เกิน 100 ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญแก้ว ควรหาเวช. (2542). นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____. (2543). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. นนทบุรี: SR printing.
- _____. (2545). นวัตกรรมการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: เอสอาพรินติ้ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. กทม: ประสานการพิมพ์.
- บุรชัย ศิริมหาสาคร. (2541). การสร้างและการใช้แฟ้มสะสมผลงาน. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ปฐมพงษ์ ใจบุญ. (2561). การพัฒนารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปราณี กองจินดา. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะ
การคิดเลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบซิปปาโดยใช้แบบฝึกหัด
ที่เน้นทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู. วิทยานิพนธ์
ค.ม. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- ปรีชา เครือวรรณ และสมพงษ์ พันธุ์รัตน์. (2551). เอกสารประกอบการสอนวิชาวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ การสร้างแบบทดสอบ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปิ่นแก้ว ทรัพย์สนอง. (2550). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการเขียนสะกด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิยมั่นส วรวิทย์รัตนกุล. (2557). พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนผ่านบทเรียนแสวงรู้บนเว็บ โดยใช้กลวิธีการกำกับตนเองในการเรียน เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียน สำหรับนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เผชัญ กิจระการ. (2544). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา E₁/E₂. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 5(11), 44-51.
- _____. (2546). ดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงศ์ หรดาล. (2540). จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพมหานคร.
- พรทิพย์ อนุแสน. (2554). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โรงเรียนกมลาไสย อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระยาอุปกิตศิลปสาร. (2539). หลักภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พัตรสุดา ขาวม่วง. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ โดยการเรียนรู้แบบกำกับตนเอง ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- พิชิต ฤทธิจรรย์. (2550). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: เข้า ออฟ เคอร์มิสท์.
- พิมพา โพธิ์ปัสสา. (2550). ผลการเรียนรู้ภาษาไทยด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบ 4 MAT เรื่องชนิดและหน้าที่ของคำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข. (2548). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแบบเนจเม้นท์.
- พิมพิมล แสนนาม. (2553). การพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกการอ่านภาษาไทยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พิศมัย คำทะเนตร. (2553). การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมสร้างความสามารถการเขียนเรียงความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เพ็ญศรี สร้อยเพชร. (2542). บทเรียนสำเร็จรูป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภัทรภรณ์ สังข์ทอง. (2550). พัฒนาการของการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองของนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 2 ที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษานนทบุรี เขต 1. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). สถิติและวิธีการวิจัยทางเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2548). การพัฒนาระบบประเมินเชาว์อารมณ์ โดยใช้กิจกรรมเกม
สำหรับนักเรียนระดับปฐมวัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วารสารวิจัย มข.
ฉบับบัณฑิตศึกษา, 2(ฉบับพิเศษ (2545)), 149-161.
- รวีวรรณ พงษ์พวงเพชร. (2552). การพัฒนาชุดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสร้างความสามารถ
ในการคิดวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องอาหารและสารอาหาร ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลนครพนม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รวีวรรณ ลำสัน. (2552). การพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง ชีวิตสัมพันธ์ โดยใช้แบบฝึกทักษะ
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยอีสาน.
- ระพีพันธ์ ฉายวิมล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัชนิวรรณ สุขเสนา. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง บทประยุกต์
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่าง
การจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) กับการเรียนรู้
ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัตนา บุตรอุดม. (2559). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TGT โดยใช้ชุดฝึกทักษะ
การอ่านและเขียนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ภาษาถิ่น
ในชีวิตประจำวัน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- รุจิรี ภูสาระ. (2552). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- โรงเรียนบ้านดงหลวง. (2562). หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงหลวง ฉบับปรับปรุง 2561.
สกลนคร: โรงเรียนบ้านดงหลวง.
- วรรณิ ลิ้มอักษร. (2543). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วารณี แต่งพันธ์. (2550). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องการอ่าน
เชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสตรีวิทยา 2
ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เขตลาดพร้าว
กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2545). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2550). แนวคิดแบบ *Backward Design*. กภาพสินธุ์: ช้างทอง.
- วิไลวรรณ วิภาจักษณ์กุล. (2549). เอกสารประกอบการสอนรายวิชาธรรมชาติของผู้เรียน.
เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- วีระพงศ์ ศรีอินทร์. (2552). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
โรงเรียนโนนกระสังวิทยาคม อำเภอปราสาท จังหวัดศรีสะเกษ.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศศิธร เวียงวงษ์. (2556). การจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: พรินติ้งเฮาส์.
- ศรินภา อธิสุวรรณศิลป์. (2548). การพัฒนาชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ เรื่อง “ระบบของร่างกาย”
สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริลักษณ์ หนองเส. (2545). การศึกษาความสามารถทางการพึ่งพาตนเองด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรม
ส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย. (2558). วิธีสอนทั่วไป. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สดดี นามารุ่ง. (2554). การพัฒนาบุคลากรด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
โรงเรียนโคกก่อพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมจิต สวณไพบูลย์. (2535). ธรรมชาติวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การวัดผลการศึกษา. กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
_____. (2560). การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 11). กภาพสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สมพร เชื้อพันธ์. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างความรู้ด้วยตนเอง
กับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. พระนครศรีอยุธยา:
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สมยศ นาวิการ. (2545). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์. (2550). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียน
สะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน
อนุบาลศรีวิไล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- สาลินี จงใจสุธรรม. (2559). การวิจัยผลงานวิจัยปัจจัยเชิงพหุระดับของการกำกับตนเอง
ในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินูญานินพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). แนวดำเนินการของสถานศึกษา
เพื่อจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). การพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน
สถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำลี รักสุทธี. (2546). วิธีการจัดการเรียนการสอนการเขียนและแผนการสอนโดยยึดผู้เรียน
เป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.
- _____. (2552). เทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนและเขียนแผนการสอนโดยยึดผู้เรียน
เป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: อี เค บุ๊คส์.
- สิทธิกรานต์ อนุกุลรังสรรค์. (2554). ผลของมินิเกมที่มีการกำกับตนเองที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์
ในการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิริรัตน์ นาकिन. (2560). รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมตามแนวคิดปัญญาศึกษา.
นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุพินญา คำขจร. (2550). การเปรียบเทียบผลการเรียนด้วย CTPPA กับ CIPPA ที่จัดกลุ่ม
แบบ TAI ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถการคิดวิเคราะห์
และความพึงพอใจ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาวดี คำนาดี. (2551). การวิจัยและพัฒนากระบวนการกำกับตนเองสำหรับการจัดการเรียน
การสอนคณิตศาสตร์เพื่อพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง เจตคติและ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2544). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุริวรรณ ชัยเพชร, วัฒนา รัตนพรหม และประสิทธิ์ ทองแจ่ม. (2558). การพัฒนาชุดกิจกรรม
การเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.
วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2(2), 77-86.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2551). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. กรุงเทพฯ:
ภาพพิมพ์.

- สุวิมล สุวรรณจันดี. (2554). การพัฒนาแผนการเรียนรู้สาระพุทธศาสนาโดยใช้กรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดอรัญญาราม อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสาวภา อนุเพชร. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีผลการเรียนต่ำ เรื่องอัตราส่วนและร้อยละ โดยได้รับการสอนเสริมด้วยชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์นันทนาการ. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แสงศรี ศิลลาอ่อน. (2553). ผลการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นบูรณาการ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ประกอบชุดกิจกรรม การทดลองวิทยาศาสตร์ เรื่อง สารละลายกรด-เบส ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เหมวดี ทาศรีภู. (2559). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับการคิด แบบโยนิโสมนสิการ เพื่อเสริมสร้างความพึงพอใจ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2549). สถิติเพื่อการวิจัย. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- อภิญา เคนบุปผา. (2546). การพัฒนาชุดกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ เรื่อง “สารและสมบัติของสาร” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรทัย หอยตะคุ. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยตามทฤษฎีพหุปัญญา หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อลงกรณ์ อันปัญญา. (2553). การพัฒนาบุคลากรด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โรงเรียนเทศบาลบ้านหนองใหญ่ สำนักการศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อวยพร เรื่องตระกูล. (2554). เอกสารประกอบการอบรมเทคนิคการสร้างเครื่องมือในการวิจัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อัญชญา โปธิพลการ. (2545). การพัฒนาชุดการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่เน้นทักษะการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ด้วยการเรียนแบบร่วมมือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). หลักการสอน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2553). หลักการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- อารี ราชสาร. (2555). *การพัฒนาชุดกิจกรรมชุมนุมทรายสีในแก้วใส เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนโรงเรียนโนนหันวิทยายน*. ขอนแก่น: โรงเรียนโนนหันวิทยายน.
- อำนาจพร นันทา. (2552). *ผลการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น เรื่องโลกและการเปลี่ยนแปลง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยสาขาม.
- อิมฤทัย สาหร่าย. (2554). *การสร้างชุดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมรายวิชาภาษาไทย เรื่อง หลักภาษา นำรู้โดยใช้ทักษะการสร้างความรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า อุตรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- อุมาพร ภาสภิรมย์. (2550). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อุษา รัตนบุปผา. (2547). *การพัฒนาชุดการจัดการเรียนรู้ เรื่อง แบบรูปและความสัมพันธ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2552). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาแนวคิดสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: บั๊คพอยท์.
- Bandura, A. (1986). *Social foundation of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Borkowski, J.G. (1996). *Metacognition: Theory or chapter heading*. Retrieved from <http://www.sciencedirect.com/science> April 8th, 2011.
- Dervito, A. & Krockover, G. (1976). *Creative Sciencing Ideas: Activities for Teacher and Children*. Little: Brown and Compсны.
- Duane, J. (1973). *Individualized Instruction Programs and Materials*. New Jersey: Educational Technology Publication.
- Elawar, C. M. & Lizarraga, M. L. S. A. (2010). *Looking at teacher identity through self-regulation*. Retrieved from <http://www.redalyc.org/> August 21st, 2010.
- Good, G. V. (1973). *Dictionary of education*. New York: Hill Book.
- Green, E. (1985). *Towards Independent Learning in Science*, London: Billng and Sons. *Dissertation Abstracts International*, 46(OBA).
- Houston, R. W. & Others. (1972). *Developing Instruction Modules: A Modular System for Writing Modules* College of Education. Houston: University of Houston.

- Kapfer & Marian. (1972). *Learning package in American education*. Englewood Cliffs, New Jersey: Education Technology Publication.
- Perrey, N. E. (1998). Young Children's Self-Regulated Academic Learning and Contexts That Support It. *Journal of Education Psychology*, 90(4), 715-729.
- Pintrich, P. R. & De Groot, E. V. (1990). Motivational and Self-Regulated Academic Learning Components of Classroom Academic Performance. *Journal of Education Psychology*, 82(1), 33-40.
- Shapley, K.S. (1993). *Metacognition, motivation and learning: A study of sixth-grade middle school students' use and development of self-regulated learning strategies*. [CD-ROM]. Abstract from ProQuest File: Dissertation Abstract Item: 9403382.
- Winne, P. H. (2010). *Improving measurements of self-regulated learning*. Retrieved from http://pdfserve.informaworld.Com/156003_928457197.pdf April 8th, 2011.
- Zimmerman. (1989). A Social Cognitive View of Self-Regulated Academic Learning. *Journal of Education Psychology*, 81(3), 329-339.
- Zimmerman, B. J. & Martinez-Pons, M. (1988). Construct Validation of a Strategy Model of Student Self-Regulated Learning. *Journal of Educational Psychology*, 80(3), 284-290.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ กำจัดภัย ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนานันต์ กุลไพบุตร กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร.พจมาน ชำนาญกิจ กรรมการบริหารหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. ดร.จิราพร ราชสิงโห ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
5. ดร.ญาณิ ไชยวงศา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลนาแกผดุงราชกิจเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามความพึงพอใจ
- แบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้
- ตัวอย่างชุดกิจกรรมการเรียนรู้

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม
การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจหรือความรู้สึกรักของนักเรียนต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจากที่นักเรียนได้เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มาแล้ว

2. ข้อคำถามแต่ละข้อไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ดังนั้นจึงขอให้นักเรียนตอบตามความคิดเห็นของนักเรียนจริง ๆ และแบบสอบถามฉบับนี้ไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด

รายละเอียดเกณฑ์การประเมิน

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางที่สุด
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
ด้านการจัดทำรูปเล่ม						
1	รูปเล่มสวยงามและมีความคงทนถาวร					
2	ใช้ภาษาเข้าใจง่ายและสื่อความได้ตรงตามวัตถุประสงค์					
3	เนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก					
4	รูปแบบใบความรู้ แบบฝึกทักษะ เข้าใจง่าย เหมาะสมน่าสนใจ ทำให้อยากเรียน					
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้						
5	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง					
6	นักเรียนมีความกระตือรือร้น					
7	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
8	นักเรียนเลือกแหล่งวิทยาการความรู้ในการศึกษาค้นคว้า					
ด้านประโยชน์ต่อการเรียน						
9	การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยให้นักเรียน มีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง					
10	การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีสมาธิ และสามารถควบคุมตนเองได้					
11	การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้					
12	การเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถช่วยให้นักเรียน มีผลการเรียนในวิชาภาษาไทยเพิ่มขึ้น					

**แบบวัดความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม
การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้แบบวัดความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. ข้อคำถามแต่ละข้อไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด ดังนั้นจึงขอให้นักเรียนตอบตามความคิดเห็นของนักเรียนจริง ๆ และแบบสอบถามฉบับนี้ไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนแต่อย่างใด

รายละเอียดเกณฑ์การประเมิน

- 5 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับมาก
- 3 หมายถึง ระดับปานกลางที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับน้อย
- 1 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	การประเมินตนเอง					
1	ข้าพเจ้าศึกษาบทเรียนวิชาภาษาไทยล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนเสมอ					
2	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนในรายวิชาภาษาไทย					
3	ข้าพเจ้ารู้ความสามารถตนเองในการเรียนวิชาภาษาไทย					
	การตั้งเป้าหมายและการวางแผน					
4	ข้าพเจ้าศึกษาจุดมุ่งหมายของรายวิชาภาษาไทย					
5	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนรายวิชาภาษาไทย					
6	ข้าพเจ้าคาดหวังว่าจะเรียนรายวิชาภาษาไทยให้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้					
7	ข้าพเจ้าเลือกแหล่งวิทยาการความรู้ในการศึกษาค้นคว้า					
	การจดบันทึกและการเฝ้าติดตาม					
8	ข้าพเจ้าจดบันทึกเนื้อหาวิชาเรียนล่วงหน้าและระหว่างเรียน					
9	ข้าพเจ้าตรวจทานความถูกต้องของคำตอบเสมอ					
10	เมื่อคำตอบผิดจะหาความรู้เพิ่มจากแหล่งความรู้หรือบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ					
11	ข้าพเจ้าจะอ่านซ้ำ ๆ เพื่อให้เข้าใจบทเรียน					
12	ข้าพเจ้าเขียนสรุปในสิ่งที่เรียน					
13	เมื่อเตรียมสอบข้าพเจ้าจะทบทวนสมุดบันทึกของข้าพเจ้า					
	การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน					
14	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์มือถือ เพื่อให้มีสมาธิในการเรียน					
15	ข้าพเจ้าเลือกนั่งในที่ที่มีเสียงสว่างเพียงพอ และมุมสงบในห้องเพื่อจะได้มีสมาธิ					
16	ข้าพเจ้าขอร้องให้เพื่อนไม่ส่งเสียงดังรบกวน					
	การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง					
17	ข้าพเจ้าศึกษาจุดมุ่งหมายของรายวิชาภาษาไทย					
18	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนรายวิชาภาษาไทย					
19	ข้าพเจ้าคาดหวังว่าจะเรียนรายวิชาภาษาไทยให้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้					
20	ข้าพเจ้าเลือกแหล่งวิทยาการความรู้ในการศึกษาค้นคว้า					

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและปฏิบัติตามรายละเอียด ดังนี้

1. ข้อสอบชุดนี้มีทั้งหมด 30 ข้อ
  2. ข้อสอบชุดนี้เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก
  3. เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยทำเครื่องหมาย × ลงในช่อง ก ข ค ง
ในกระดาษคำตอบที่แจกให้
  4. หากต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดฆ่าด้วยปากกาสีแดง แล้วจึงทำเครื่องหมาย × ลงในคำตอบใหม่ได้
  5. ส่งข้อสอบพร้อมกระดาษคำตอบคืนครูก่อนออกจากห้อง
1. ข้อใดใช้ลักษณนาม เหมือนกัน ทุกคำ

ก. ยักษ์ ผี ฤาษี เทวดา	ข. กลอง ชั้น ฮ่อง กริ่ง
ค. พัด หนังสือ สมุด ค้อน	ง. จดหมาย ธนบัตร ใบเสร็จ บัตรประจำตัว
  2. ข้อใดไม่มีอาการนาม

ก. เขามีความทุกข์ที่อยากปรึกษา	ข. การอ่านเป็นรากฐานที่ดีของชีวิต
ค. ความกตัญญูเป็นคุณสมบัติของคนดี	ง. การเมืองเป็นเรื่องสำคัญควรศึกษา
  3. คำว่า “ดี” ในข้อใดเป็นคำนาม

ก. ราชธิดาเป็นหนังสือดี	ข. ฝนทิ้งให้เป็นชุ่มได้เป็นดี
ค. รักดีหามจั่ว รักชั่วหามเสา	ง. จ้อยเป็นเด็กที่มีสติปัญญาดี
  4. แม่น้ำ่านไหลผ่านจังหวัดพิษณุโลก คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำนามชนิดใด

ก. สมุหนาม	ข. อาการนาม
ค. ลักษณะนาม	ง. วิสามานยนาม
  5. ข้อใดมีคำสรรพนามมากที่สุด

ก. ฉันคิดถึงเธอทุกวัน	ข. เขาบอกให้ผมมาหาคุณ
ค. ท่านมีพระคุณต่อดิฉันมาก	ง. ฉันอยากให้เธอไปพบเขาที่บ้านท่าน
  6. “ใครอยากได้เลือดเราหยดหนึ่งก็ให้อาเลือดตัวชั้นหนึ่งมาแลกไปเถิด” ใคร เป็นคำสรรพนามชนิดใด

ก. อนิยมสรรพนาม	ข. ประพันธสรรพนาม
ค. ปฤจฉาสรรพนาม	ง. นิยมสรรพนาม

7. คำสรรพนาม “ท่าน” ในข้อใดแตกต่างจากข้ออื่น
- ผมเรียนท่านไปแล้วว่าคุณจะมาวันนี้
  - ท่านเดินทางไปต่างประเทศ เมื่อวานนี้แล้ว
  - ดิฉันเห็นท่านเดินไปที่ห้องประชุม เมื่อสักครู่
  - ขอเชิญท่านถ่ายรูป เพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าภาพ
8. ใคร ๆ ก็ชอบเด็กดี คำว่าใคร ๆ เป็นสรรพนามชนิดใด
- สรรพนามชี้ระยะ
  - สรรพนามใช้ถาม
  - สรรพนามเชื่อมประโยค
  - สรรพนามบอกความไม่เจาะจง
9. ผู้แทนราษฎรทุกคนต่างทำหน้าที่ของตน คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำสรรพนามชนิดใด
- นิยมสรรพนาม
  - อนิยมสรรพนาม
  - วิภาคสรรพนาม
  - ประพันธสรรพนาม
10. ข้อใดเป็นคำกริยาทุกคำ
- กล้ากลืน กำสรดเถลิง
  - กัลยา แถลง ขมา
  - บัณชुर อนุมติ สมดุล
  - สลอน อนุมาน สัมมาคารวะ
11. ข้อใดมีกริยานุเคราะห์
- วีระเดินเร็วมาก
  - ต้นไม้ล้มหน้าบ้าน
  - อาหารเมืองไทยมีมาก
  - ครูต้องเดินไปตรวจการบ้านภาษาไทย
12. คำว่า “ชน” ในข้อใดทำหน้าที่เป็นกริยาของประโยค
- การก่อกำไม้ชนไก่ปัดฝุ่น
  - กล่องแก้วมีชนตางอนงาม
  - สนุขชนชาวดูนารัก
  - นภาใช้รถชนผักไปตลาด
13. ประโยคในข้อใดมีกริยานุเคราะห์
- การก่อกำเดินเร็วมาก
  - ต้นไม้ล้มที่หน้าบ้าน
  - อาหารเมืองไทยมีมาก
  - ครูต้องไปตรวจการบ้านภาษาไทย
14. ข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกสถานที่
- เขาอ่านหนังสือดัง
  - รถไฟขบวนนั้นหยุดอยู่กับที่
  - เขาล่องเรือไปทางทิศใต้
  - พวกเราทุกคนต้องขยันเรียน
15. ข้อใดหมายถึงคำวิเศษณ์
- เป็นคำที่ขยายคำอื่น
  - เป็นคำที่บอกชื่อสิ่งของ
  - เป็นคำที่ใช้แสดงความรู้สึก
  - เป็นคำที่แสดงขนาดของสิ่งของ

16. คำขีดเส้นใต้ข้อใดไม่ใช่คำวิเศษณ์
ก. เด็กคนนี้ <u>เป็นเด็กดี</u>	ข. คุณจะไปกับฉัน <u>ไหม</u>
ค. <u>ใคร</u> จะมาพรุ่งนี้เช้า	ง. ผลไม้ <u>อะไร</u> น่ากินจริง ๆ
17. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดเป็นคำวิเศษณ์ขยายกริยา
ก. เขาวิ่ง <u>เร็ว</u>	ข. บุญมาก <u>สวมเสื้อเก่า</u>
ค. อารี <u>คิด</u> ลายมือ <u>ได้สวยงาม</u>	ง. กางเกง <u>สีดำ</u> ตากอยู่บนราวผ้า
18. จากประโยค “คุณแม่ตักบาตรทุกเช้า” คำใดเป็นคำวิเศษณ์ และเป็นคำวิเศษณ์ชนิดใด
ก. <u>คุณแม่</u> เป็นคำวิเศษณ์บอกลักษณะ	ข. <u>ตักบาตร</u> เป็นคำวิเศษณ์บอกสถานที่
ค. <u>ทุก</u> เป็นคำวิเศษณ์บอกปริมาณ	ง. <u>เช้า</u> เป็นคำวิเศษณ์บอกเวลา
19. คำใดในประโยคทำหน้าที่เป็นคำบุพบทขยายคำนาม
ก. นักเรียน <u>อยู่ในห้อง</u>	ข. ฉันจะ <u>อยู่ใกล้เธอ</u>
ค. ปากกาของ <u>ฉันอยู่ที่เขา</u>	ง. เขาเก็บอาหารไว้ <u>สำหรับรับประทาน</u>
20. ข้อใดใช้คำบุพบทไม่ถูกต้อง
ก. สถาบันที่มีอิทธิพลกับความคิดของเด็กมากคือ <u>โรงเรียน</u>
ข. เด็กจะถูกผลักดันเข้าสู่ระบบการศึกษาด้วย <u>วิธีการแข่งขัน</u>
ค. เด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับบรรทัดฐานของสังคมจาก <u>โรงเรียน</u>
ง. รางวัลสำหรับผู้ชนะการแข่งขันก็คือการ <u>ได้เข้าเรียน</u> ในโรงเรียนที่ต้องการ
21. “วันหยุดนี้ครอบครัวของฉันจะไปพักผ่อน.....พัทยา.....ลงเรือไปเที่ยวเกาะด้วย”
ควรเติมคำใดจึงจะทำให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์
ก. ณ	ที่	ข. ที่	และ	ค. และ	ที่	ง. ที่	เพราะ
22. คำเชื่อมในข้อใดเมื่อเติมในช่องว่างแล้วมีความถูกต้องเหมาะสมที่สุด
- “การประกันอุบัติเหตุ.....จะเป็นการประกันภัยที่เอื้อประโยชน์.....ประชาชนให้ได้รับความคุ้มครองกรณีเสียชีวิต.....ทุพพลภาพถาวร.....อุบัติเหตุแต่ก็ไม่ได้รับความนิยม”
ก. แม้	กับ	และ	จาก	ข. ถึงแม้	กับ	หรือ	ด้วย
ค. แม้	แก่	หรือ	จาก	ง. ถึงแม้	แก่	และ	ด้วย
23. ข้อความต่อไปนี้ไม่มีบุพบทและคำสันธานที่คำ
- “คนไทยสมัยโลกาภิวัตน์ได้เปรียบคนไทยรุ่นก่อนในด้านที่มีความกว้างขวางเพราะสามารถแสวงหาความรู้ได้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งหนังสือโทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์”
ก. บุพบท 1 คำ สันธาน 3 คำ	ข. บุพบท 2 คำ สันธาน 3 คำ
ค. บุพบท 1 คำ สันธาน 4 คำ	ง. บุพบท 2 คำ สันธาน 4 คำ

24. ข้อใดใช้คำสันธานไม่ถูกต้อง

- ก. ง่วงก็นอนเสียหรือไม่ว่าก็ลุกขึ้นล้างหน้า
- ข. เพราะเขาขับรถประมาทจึงเกิดอุบัติเหตุ
- ค. พอฝนตกฉันก็เข้านอนและหลับไปโดยไม่รู้สีกตัว
- ง. ทีมฟุตบอลโรงเรียนของเราชนะเลิศแต่ได้รับคำชมเชยเป็นอย่างมาก

25. ข้อใดมีคำสันธานเชื่อมความเป็นเหตุเป็นผลกัน

- ก. โอนิกซ์เป็นสุนัขก็จริงแต่มันฉลาดนะ
- ข. การก่อกุศลแต่ทว่ากลองแก้วกลับ
- ค. ทั้งการก่อกุศลและกลองแก้วอ้วนจริงหรือ
- ง. การก่อกุศลเป็นคนรักความยุติธรรมจึงทำตามกฎระเบียบ

26. ข้อใดใช้คำเชื่อมไม่ถูกต้อง

- ก. จำเลยยื่นประกันตัวต่อศาล
- ข. บริษัทจะจัดอบรมให้แก่พนักงานขาย
- ค. คำบรรยายครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อครูและนักเรียนอย่างยิ่ง
- ง. ผู้บริหารโรงเรียนต้องตระหนักถึงความสัมพันธ์ของหน่วยงานของตนกับหน่วยงานอื่น

27. ข้อใดใช้คำสันธานเชื่อมประโยคที่ขัดแย้งกันได้ถูกต้อง

- ก. ถึงแม้จะเป็นนักมวยฉันก็ไม่กลัวเขา
- ข. เพราะเขาอยากมีเงินแต่เขาก็ต้องทำงาน
- ค. ไปไม่ร่วงเพราะฉะนั้นสนามจึงสกปรก
- ง. ถ้าเขามีความสุขฉันก็ยินดีกับเขาด้วย

28. ข้อใดใช้คำอุทานเพื่อแสดงความรำพึง รำพัน ได้ถูกต้อง

- ก. โอ้ว ! รักหนอรักนี้ นักจิตบางคราว คิดว่าสนุกเป็นสุขซี
- ข. เฮ้ย ! รักหนอรักนี้ นักจิตบางคราว คิดว่าสนุกเป็นสุขซี
- ค. เอ๊ะ ! รักหนอรักนี้ นักจิตบางคราว คิดว่าสนุกเป็นสุขซี
- ง. แหม่ ! รักหนอรักนี้ นักจิตบางคราว คิดว่าสนุกเป็นสุขซี

29. ข้อใดใช้คำอุทานเสริมบทไม่ถูกต้อง

- ก. ลูกเต้า เล่าอ่อน
- ข. ผักหญ้า ปลาอย่า
- ค. สิงห์ สา หน้าไม้
- ง. ลดลา วาซอก

30. ข้อใดมีคำอุทาน

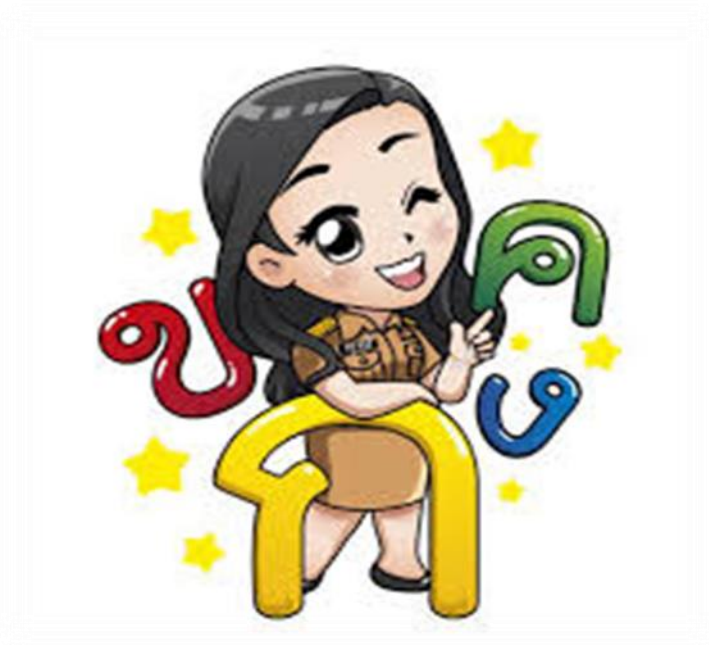
- ก. จากมามาลิ้วล้า ลำบาง
- ข. ไบพ้อพันห่อหุ้ม กฤษณา
- ค. หอมระระรวยรสพา เปริศด้วย
- ง. แม่พ้อตายตายด้วย จอมใจ แม่เอย

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	เฉลยคำตอบ	ข้อที่	เฉลยคำตอบ
1	ง	16	ค
2	ง	17	ก
3	ข	18	ง
4	ง	19	ก
5	ง	20	ก
6	ก	21	ข
7	ง	22	ค
8	ง	23	ข
9	ค	24	ค
10	ก	25	ง
11	ง	26	ค
12	ง	27	ก
13	ง	28	ก
14	ค	29	ค
15	ก	30	ง

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง
เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 4 คำวิเศษณ์

นางทาริกา สมพงษ์
โรงเรียนบ้านดงหลวง
อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ก

คำนำ

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้จัดทำเนื้อหาเกี่ยวกับชนิดและหน้าที่ของคำ เพื่อให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในเรื่องดังกล่าว และผู้วิจัยยังได้เห็นถึงประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้ชุดกิจกรรมนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนแต่ละคนสามารถเรียนด้วยชุดกิจกรรมตามความสามารถ ความสนใจของตนเอง และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประกอบกิจกรรม แก้ปัญหา ค้นคว้าคำตอบ สรุปความคิดรวบยอด และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งจะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนมากขึ้น และเกิดความเชื่อมั่นในการเรียน ซึ่งชุดกิจกรรมมีจำนวน 7 ชุด ประกอบไปด้วย

ชุด 1 เรื่อง คำนาม

ชุด 2 เรื่อง คำสรรพนาม

ชุด 3 เรื่อง คำกริยา

ชุด 4 เรื่อง คำวิเศษณ์

ชุด 5 เรื่อง คำบุพบท

ชุด 6 เรื่อง คำสันธาน

ชุด 7 เรื่อง คำอุทาน

ภายในเล่มประกอบด้วย 1) คำชี้แจงสำหรับครู 2) คำชี้แจงสำหรับนักเรียน 3) ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) ใบความรู้ 5) ใบกิจกรรม 6) แบบทดสอบหลังเรียน 7) เฉลยใบกิจกรรม และ 8) เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาภาษาไทย เรื่อง คำวิเศษณ์ จากชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเองเล่มนี้ได้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 7 ชุดนี้ จะมีผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้อาวุธวิชาภาษาไทยของนักเรียน ทั้งความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อาวุธวิชาภาษาไทยสูงขึ้น และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงสำหรับครู	ค
คำชี้แจงสำหรับนักเรียน	ง
มาตรฐานการเรียนรู้	จ
ตัวชี้วัด	จ
จุดประสงค์การเรียนรู้	จ
สาระการเรียนรู้	จ
แบบทดสอบก่อนเรียน	1
แผนผังความคิด	3
ใบความรู้ที่ 1 ความหมายของคำวิเศษณ์	4
ใบกิจกรรมที่ 1.1	6
ใบกิจกรรมที่ 1.2	7
ใบความรู้ที่ 2 ชนิดของคำวิเศษณ์	8
ใบกิจกรรมที่ 2.1	10
ใบกิจกรรมที่ 2.2	11
ใบกิจกรรมที่ 2.3	12
ใบความรู้ที่ 3 หน้าที่ของคำวิเศษณ์	13
ใบกิจกรรมที่ 3.1	14
ใบความรู้ที่ 4 สรุปรูปชนิดและหน้าที่ของคำวิเศษณ์	15
แบบทดสอบหลังเรียน	17
เฉลยใบกิจกรรม เล่มที่ 4 คำวิเศษณ์	19
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	20
เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.1	21
เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.2	22
เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.1	23
เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.2	24
เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.3	25
เฉลยใบกิจกรรมที่ 3.1	26
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	27
บรรณานุกรม	28

ค

คำชี้แจงสำหรับครู

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีทั้งหมด 7 ชุด ได้แก่

ชุด 1 เรื่อง คำนาม

ชุด 2 เรื่อง คำสรรพนาม

ชุด 3 เรื่อง คำกริยา

ชุด 4 เรื่อง คำวิเศษณ์

ชุด 5 เรื่อง คำบุพบท

ชุด 6 เรื่อง คำสันธาน

ชุด 7 เรื่อง คำอุทาน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ครูควรศึกษาขั้นตอนการจัดกิจกรรม จากแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียด

3. ครูชี้แจงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ให้นักเรียนเข้าใจ ก่อนเรียนทุกครั้ง เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในคำชี้แจงสำหรับนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 4 เรื่อง คำวิเศษณ์ ใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 5 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 60 นาที นักเรียนจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. นักเรียนศึกษาตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้
2. อ่านคำสั่งแล้วปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจ
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
4. นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 1, 2, 3 และ 4
5. นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3 และ 3.1
6. นักเรียนเฉลยใบกิจกรรมที่ 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3 และ 3.1
7. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
8. นำผลงานทั้งหมดส่งครู เพื่อบันทึกผลคะแนนในแบบบันทึกคะแนน

ข้อตกลง

การตอบคำถามในชุดกิจกรรมการเรียนรู้นี้ นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง โดยไม่เปิดดูเฉลย เพราะถ้านักเรียนเปิดดูเฉลยก่อนจะคล้ายกับว่านักเรียนลอกคำตอบ ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนไม่ได้ผลอะไรเลย การตอบผิดไม่ใช่เรื่องเสียหาย แต่จะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น

จ

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ค 4.1 ม. 3/1 วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของวิเศษณ์ได้
2. นักเรียนสามารถจำแนกคำวิเศษณ์ออกเป็นชนิดต่าง ๆ และนำไปใช้ในประโยคได้ถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

คำวิเศษณ์

แบบทดสอบก่อนเรียน

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย × ทับหน้าตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุด

1. คำวิเศษณ์บอกสถานที่ตรงกับข้อใด

ก. อย่างมานั่งใกล้ฉันนะ

ข. เราควรคบคนใกล้ไว้ดีกว่า

ค. ฉันชอบนั่งใกล้เขา

ง. บ้านฉันอยู่ใกล้บ้านเขา

2. คำที่ขีดเส้นใต้คำใดเป็นคำวิเศษณ์ขยายกริยา

ก. เขาวิ่งเร็ว

ข. บุญมาสวมเสื้อเก่า

ค. การก่อกัดลายมือได้สวยมาก

ง. กางเกงสีดำตากอยู่บนราวผ้า

3. ข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกสถานที่

ก. เขาอ่านหนังสือดัง

ข. รถไฟขบวนนั้นหยุดอยู่กับที่

ค. เขาล่องเรือไปทางทิศใต้

ง. พวกเราทุกคนต้องขยันเรียน

4. ข้อใดหมายถึงคำวิเศษณ์

ก. เป็นคำที่ขยายคำอื่น

ข. เป็นคำที่บอกชื่อสิ่งของ

ค. เป็นคำที่ใช้แสดงความรู้สึก

ง. เป็นคำที่แสดงขนาดของสิ่งของ

5. คำขีดเส้นใต้ข้อใดไม่ใช่คำวิเศษณ์

ก. เด็กคนนี้เป็นเด็กดี

ข. คุณจะไปกับฉันไหม

ค. ใครจะมาพรุ่งนี้เช้า

ง. ผลไม้อะไรน่ากินจริง ๆ

6. ข้อใดเป็นคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ

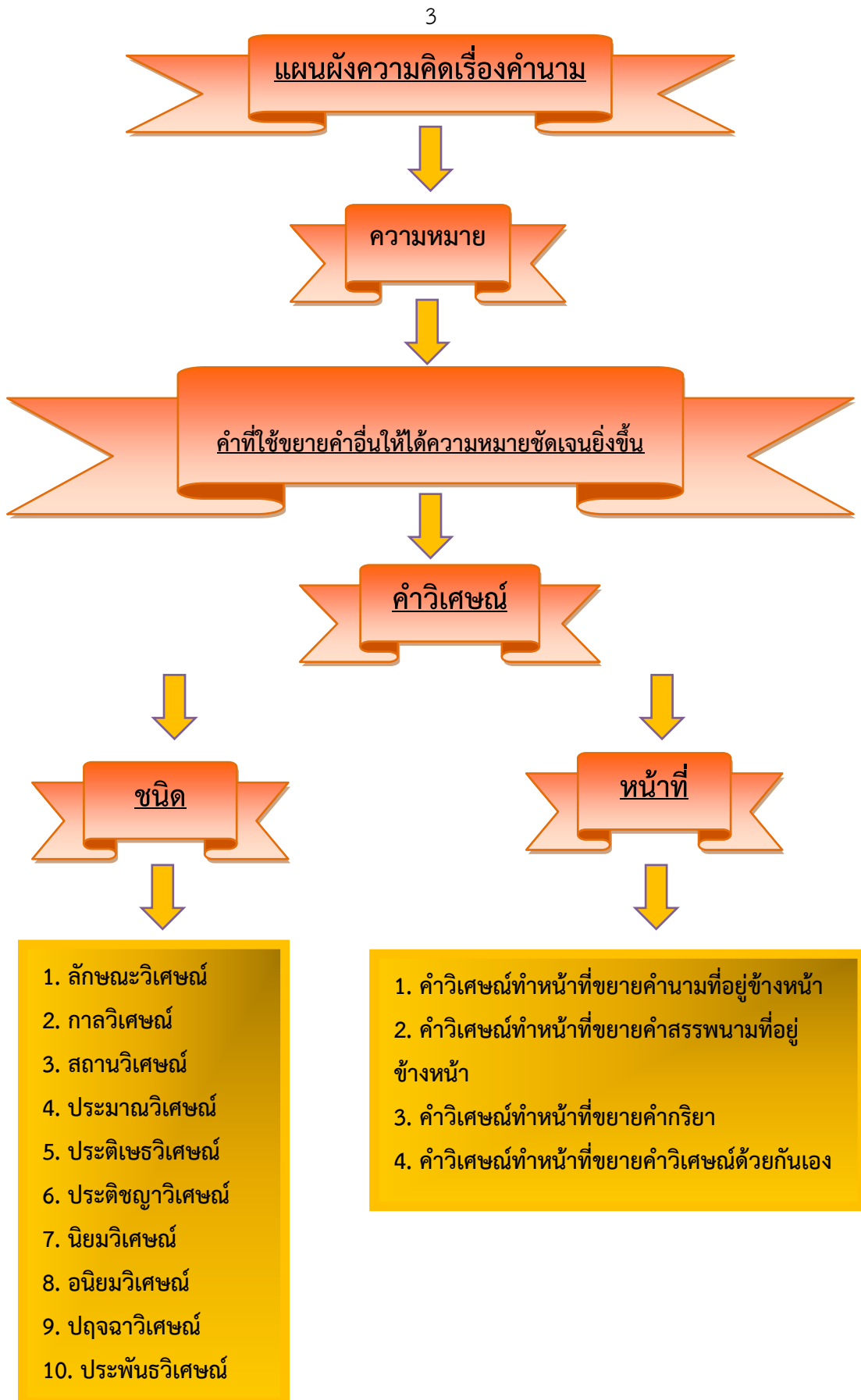
ก. คนไหนก็ได้ออกมานี้

ข. เธอนี้ไม่รู้จักคนนั้นหรือ

ค. ปีนี้เธอสูงเท่าไหร่

ง. วันนี้การก่อกินจุมมาก

กลอนดอกสร้อย

วิเศษณ์คำขยาย	เด็กหญิงชายจงจดจำ
สั้นยาวและขาวดำ	ทั้งสูงต่ำและชั่วดี
ขยายความหมายชัด	ควรเรียงจัดให้ถูกที่
ทุกคำวิเศษณ์นี้	ขยายความตามต้องการ

(ณัฐิกา ธาระ)

คำวิเศษณ์ หมายถึง คำที่ทำหน้าที่ขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ด้วยกัน เพื่อให้ได้ความชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น

ใกล้	ไกล	เช้า	สาย	บ่อย
หอม	เหม็น	บ่อย	เย็น	หลาย
อดีต	อนาคต	ผอม	อ้วน	ต่าง
ใหญ่	เล็ก	บน	ล่าง	บรรดา
ขาว	ดำ	เปรี้ยว	หวาน	ครบ
ร้อน	เย็น	เหนียว	ได้	ไหน
ซ้าย	ขวา	มาก	น้อย	อะไร
ต่าง	บ้าง	ดี	ชั่ว	ทำไม

นักเรียนลองสังเกตดู ประโยคที่มีคำวิเศษณ์ตามตารางข้างล่างนี้ นะคะ

ประโยค	ประโยคที่มีคำวิเศษณ์
เมฆลอย	เมฆดำลอยต่ำ
คนเดิน	คนอ้วนเดินช้า
นกบิน	นกน้อยบินสูง
ใบไม้ปลิว	ใบไม้แห้งปลิวไปไกล
ลิงเก็บมะพร้าว	ลิงจอมซนเก็บมะพร้าวเก่ง
พวกเราเป็นนักกีฬา	พวกเราทั้งหมดเป็นนักกีฬา
คุณแม่คิดเลขเร็วมาก	คุณแม่คิดเลขเร็วมาก

ใบกิจกรรมที่ 1.1

คำชี้แจง ตอนที่ 1 ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ มีทั้งหมด 15 คำ
(นำคะแนนที่ได้ทั้งหมดเฉลี่ยเป็นคะแนนเต็ม 10 คะแนน)

ทักทาย	รำคาญ	เก่าแก่	หัวเราะ
แต่งตัว	รุกรัง	ย่ำค่ำ	ใกล้ชิด
บรรดา	จำจี๊ะ	เหตุผล	พวกเรา
วอดวาย	สาปแช่ง	งดงาม	กลาดเกลื่อน
แก้ไข	สะเพร่า	นิมนวล	หาไม่
ดูดัน	รบพุ่ง	รูปภาพ	หนักเบา
ห้องหับ	สรรเสริญ	เปรี้ยวหวาน	ทั้งสิ้น

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ในประโยคต่อไปนี้

1. เคนทีนสะอาดมันใจ
2. เบอร์ดีหนึ่งในใจคุณ
3. ไบกอนพลังในมือคุณ
4. ไอวีอรรอยให้ประโยชน์
5. นมสดหนองโพ นมโคแท้ ๆ

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

คะแนน

ใบกิจกรรมที่ 1.2

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาคำวิเศษณ์จากนิทานแล้วขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง มีทั้งหมด 13 คำ (นำคะแนนที่ได้ทั้งหมดเฉลี่ยเป็นคะแนนเต็ม 10 คะแนน)

นิทาน เรื่อง หมาป่ากับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์

นานมาแล้ว มีหมาป่าจอมโหดตัวหนึ่ง ไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ขอเป็น
 วัวบ้านตัวอ้วนพี เมื่อกลายร่างเป็นวัว ถูกชาวบ้านใช้ไถนา เกิดความเหนื่อย
 เมื่อยล้าจึงไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ว่า ขอเป็นม้า แต่กลับถูกพระราช
 ผู้ครองนครสั่งให้ทหารจับตัวไปเป็นพาหนะ เกิดความเบื่อหน่ายอีกจึงไปบนบาน
 กับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ว่าขอเป็นพระราชเสียบเอง เมื่อได้เป็นพระราชเสียบแล้ว
 เขายังมีความต้องการเรือเดินทะเลขนาดใหญ่ จึงสั่งทหารให้ไปตัดต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์
 เพื่อต่อเรือ ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์โกรธมากที่ทำคุณไม่ขึ้น จึงบอกให้ทหารไปตามพระราช
 มาตัดเองเมื่อพระราชามาถึง ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ได้กล่าวตำหนิในความไม่รู้จักพอ
 และสาปให้กลายร่างกลับเป็นหมาป่าจอมโหดเช่นเดิม

(นิทานสอนใจ)

แนวคิด

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “โลภนักรักลาภหาย” ความโลภไม่รู้จักพอ
 ของมนุษย์ ซึ่งในที่สุดก็ไม่ได้อะไรเลย

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

คะแนน

คำวิเศษณ์แบ่งออกเป็น 10 ชนิด ดังนี้

1. ลักษณะวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่บอกลักษณะต่าง ๆ เช่น ความรู้สึก เช่น ดี ชั่ว ใหญ่ ขาว ร้อน เย็น หอม หวาน กลม แบน
บอกชนิด สี ขนาด สัณฐาน กลิ่น รส บอก เป็นต้น เช่น
  - น้ำร้อนอยู่ในกระทิกสีขาว
  - งานใบใหญ่ราคาแพงกว่างานใบเล็ก
2. กาลวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์บอกเวลา เช่น เช้า สาย บ่าย เย็น อดีต อนาคต เป็นต้น เช่น
  - พรุ่งนี้เป็นวันเกิดของคุณแม่
  - เขามาโรงเรียนสาย
3. สถานวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์บอกสถานที่ เช่น ใกล้ ไกล บน ล่าง เหนือ ใต้ ซ้าย ขวา เป็นต้น เช่น
  - บ้านฉันอยู่ใกล้ตลาด
  - นกอยู่บนต้นไม้
4. ประมาณวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์บอกจำนวน หรือ ปริมาณ เช่น หนึ่ง สอง สาม มาก น้อย บ่อย หลาย บรรดา ต่าง บ้าง เป็นต้น เช่น
  - เขามีเงินห้าบาท
  - เขามาหาฉันบ่อย ๆ
5. ประดิษะวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่แสดงความปฏิเสธ หรือไม่ยอมรับ เช่น ไม่ ไม่ใช่ มิ มิใช่ ไม่ได้ ห้ามได้ เป็นต้น เช่น
  - เขามีได้มาคนเดียว
  - ของนี้ไม่ใช่ของฉัน ฉันจึงรับไว้ไม่ได้

6. ประติขณวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่ใช้แสดงการขานรับหรือโต้ตอบ เช่น
 ครับ ขอรับ ค่ะ เป็นต้น เช่น

- คุณครับมีคนมาหาขอรับ
- คุณครูขา สวัสดีค่ะ

7. นิยมวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่บอกความชี้เฉพาะ เช่น นี้ นั้น โน่น ทั้งนี้
ทั้งนั้น แน่นอน เป็นต้น เช่น

- บ้านนั้นไม่มีใคร ๆ อยู่
- เขาเป็นคนขยันแน่ ๆ

8. อนิยมวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่บอกความไม่ชี้เฉพาะ เช่น ใด อื่น ไหน
อะไร ใคร ฉันใด เป็นต้น เช่น

- เธอจะมาเวลาใดก็ได้
- คุณจะนั่งเก้าอี้ตัวไหนก็ได้

9. ปฤจฉาวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์แสดงคำถามหรือแสดงความสงสัย เช่น ใด
ไร ไหน อะไร สิ่งใด ทำไม เป็นต้น เช่น

- เสื้อตัวนี้ราคาเท่าไร
- เขาจะมาเมื่อไร

10. ประพันธวิเศษณ์ คือ คำวิเศษณ์ที่ทำหน้าที่เชื่อมคำหรือประโยคให้มี
 ความเกี่ยวข้องกัน เช่น คำว่า ที่ ซึ่ง อัน อย่าง ที่ว่า เพื่อว่า ให้ เป็นต้น เช่น

- เขาทำงานหนักเพื่อว่าเขาจะได้มีเงินมาก
- เขาทำความดี อัน หาที่สุดมิได้

ใบกิจกรรมที่ 2.1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำวิเศษณ์ที่ไม่เข้าพวกเติมลงในช่องว่าง

1. มาก	แก่	บางส่วน	เก่า	.....
2. ขวา	ใกล้	หอม	ล่าง	.....
3. สาย	ชั่ว	ผอม	เล็ก	.....
4. ใคร	ไหน	อะไร	นี่	.....
5. อดีต	เที่ยง	แพง	บ่าย	.....
6. กลม	แสด	ลึก	เรียว	.....
7. เออ	ครับผม	เจ้าค่ะ	มิได้	.....
8. เอง	อื่น	อะไร	ไหน	.....
9. นี้	โน้น	นั่น	ไหน	.....
10. มิได้	เปล่า	จริง	ไม่ได้	.....

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

คะแนน

ใบกิจกรรมที่ 2.2

คำชี้แจง นำอักษรด้านขวามาใส่หน้าข้อความที่สัมพันธ์กัน

_____ 1. คำวิเศษณ์บอกลักษณะ	ก. ใคร ๆ ก็ช่วยพ่อแม่ทำงาน
_____ 2. คำวิเศษณ์บอกเวลา	ข. เขาชอบดื่มกาแฟเย็น
_____ 3. คำวิเศษณ์บอกสถานที่	ค. ยายมีบ้านให้เช่าหลายหลัง
_____ 4. คำวิเศษณ์บอกจำนวน	ง. เรารู้ไหมว่าเขาประชุมเรื่องอะไรกัน
_____ 5. คำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ	จ. คุณยายขา หนูขอดอกมะลิหน่อยนะคะ
_____ 6. คำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ	ฉ. เขาออกจากบ้านตั้งแต่เช้าตรู่
_____ 7. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม	ช. เขาเป็นลูกกตัญญูที่น่ายกย่อง
_____ 8. คำวิเศษณ์แสดงคำขานรับ	ซ. บ้านฉันอยู่ใกล้โรงเรียน
_____ 9. คำวิเศษณ์แสดงความรู้สึก	ฅ. พ่อไม่ชอบให้ลูก ๆ ขัดคำสั่ง
_____ 10. คำวิเศษณ์เชื่อมประโยค	ญ. เขาก็หมวกใหม่พรมไปนี้เอง

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

คะแนน

ใบกิจกรรมที่ 2.3

คำชี้แจง อ่านคำปริศนาเกม “มือ ตา ใจ” แล้วเติมคำตอบลงในช่องว่าง

ตัวอย่าง	- ทำไม่ไม่หลายใจ	ใจเดียว
	- กล้าทำกล้าพูด	ใจถึง
1. ไม่ง่วง		.....
2. เห็นผิดพลาดไป		.....
3. อาการที่ตาเหม่อ		.....
4. แสดงอาการขลาดกลัว		.....
5. เริ่มแสดงอาการคลั่ง ไม่พอใจ		.....
6. ซ้ำโมย		.....
7. มีโชคดีในการพนัน		.....
8. อาการที่มีอยู่ไม่สุข		.....
9. ไม่ค่อยไหว้คนง่าย ๆ		.....
10. เรียกคนที่มักปลุกต้นไม้ได้งอกงาม		.....

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

คะแนน

หน้าที่ของคำวิเศษณ์

หน้าที่หลักของคำวิเศษณ์ คือเป็นส่วนขยายใน ประโยค อาจขยาย คำนาม คำสรรพนาม ประโยค อาจขยาย คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา หรือขยาย คำวิเศษณ์ด้วยกันเองก็ได้

หน้าที่ของคำวิเศษณ์ มีดังนี้คือ

1. ทำหน้าที่ขยายคำนาม เช่น
  - คนอ้วนกินจุ
  - ผลไม้สดอยู่ในตะกร้า
  - บ้านเก่าทาสีใหม่
  - ตำรวจหลายคนจับโจรผู้ร้าย
2. ทำหน้าที่ขยายคำสรรพนาม เช่น
  - เราทั้งหมดช่วยกันทำงานให้
  - เธอสวยมาก
  - ฉันนี้แหละเป็นคนช่วยเหลือ
  - ฉันเองเป็นคนพูด
  - เราทั้งหมดขอออกกำลังกาย
3. ทำหน้าที่ขยายคำกริยา เช่น
  - เด็กคนนั้นนั่งดูนก
  - พืต้นเข้า
  - ม้าวิ่งเร็ว
4. ทำหน้าที่เหมือนคำนาม เช่น
  - เด็กชอบเดิน
5. ทำหน้าที่เป็นตัวแสดงในภาคแสดง เช่น
  - ขนมนี้อร่อยดี
  - เธอสูงกว่าคนอื่น

อ้วน สด เก่า ใหม่ สวย ทั้งหมด นี้แหละ เป็นคำวิเศษณ์ นักเรียน อ่านแล้วเข้าใจ
ชัดเจนยิ่งขึ้นไหมคะ

นักเรียนสังเกตดูนะคะ ว่าคำวิเศษณ์มักจะเขียนไว้ข้างหลังคำที่จะขยายความ
ช่วยให้ประโยคมีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น

ใบกิจกรรมที่ 3.1

คำชี้แจง จงเรียงคำต่อไปนี้ให้เป็นประโยคและขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์

1. สีแดง โตะ อยู่ ห้อง ใน

.....

2. เสื้อ ตัว ใหม่ แม่ รีด

.....

3. วิ่ง เร็ว เจ้า ปุย มาก

.....

4. ตัว ช้ำ ใหญ่ เต่า คลาน

.....

5. เพลง น้ำ หวาน ไพเราะ ร้อง

.....

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้ คะแนน

ใบความรู้ที่ 4

สรุปชนิดและหน้าที่ของคำวิเศษณ์

คำวิเศษณ์ หมายถึง คำที่ใช้ประกอบหรือขยายคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา

หรือคำวิเศษณ์ด้วยกันเองให้มีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น มีทั้งหมด 10 ชนิด

1. คำวิเศษณ์บอกลักษณะ (ลักษณวิเศษณ์) เช่น ชั่ว ดี ขาว ดำ เป็นต้น
2. คำวิเศษณ์บอกเวลา (กาลวิเศษณ์) เช่น เข้า เย็น อดีต ปัจจุบัน เป็นต้น
3. คำวิเศษณ์บอกสถานที่ (สถานวิเศษณ์) เช่น บน ล่าง เหนือ ใต้ เป็นต้น
4. คำวิเศษณ์บอกจำนวน (ประมาณวิเศษณ์) เช่น มาก น้อย จุ หนึ่ง เป็นต้น
5. คำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ (นิยมวิเศษณ์) เช่น นี่ นั่น โน้น ทั้งนี้ เป็นต้น
6. คำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ (อนิยมวิเศษณ์) เช่น ไต ไหน อะไร ก็ เช่นไร เป็นต้น
7. คำวิเศษณ์บอกคำถาม (ปฤจฉาวิเศษณ์) เช่น อย่างไร ไต เท่าไร เป็นต้น
8. คำวิเศษณ์บอกเสียงร้องเรียกและเสียงขานรับ (ประติชยาวิเศษณ์) เช่น คะ ขา ครับ
จำ ขอรับ เป็นต้น
9. คำวิเศษณ์บอกความปฏิเสธหรือไม่ยอมรับ (ประติเชธาวิเศษณ์) เช่น มิใช่ ไม่ใช่ หาไม่
หาไม่ได้ ไม่ เป็นต้น
10. คำวิเศษณ์เชื่อมประโยคให้มีความเกี่ยวข้องกัน (ประพันธวิเศษณ์) เช่น ที่ ซึ่ง
อย่างไร เพื่อ ให้ เพราะว่า เป็นต้น

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง จงทำเครื่องหมาย × ทับหน้าตัวอักษรหน้าคำตอบที่ถูกที่สุด

1. จากประโยค “คุณแม่ตักบาตรทุกเช้า” คำใดเป็นคำวิเศษณ์ และเป็นคำวิเศษณ์ชนิดใด
  - ก. คุณแม่ เป็นคำวิเศษณ์บอกลักษณะ
  - ข. ตักบาตร เป็นคำวิเศษณ์บอกสถานที่
  - ค. ทุก เป็นคำวิเศษณ์บอกปริมาณ
  - ง. เช้า เป็นคำวิเศษณ์บอกเวลา
2. คำที่ขีดเส้นใต้คำใดเป็นคำวิเศษณ์ขยายกริยา

ก. เขาวิ่ง <u>เร็ว</u>	ข. บุญมาสวมเสื้อ <u>เก่า</u>
ค. การก่อกัดลายมือได้ <u>สวยงาม</u>	ง. กางเกง <u>สีดำ</u> ตากอยู่บนราวผ้า
3. ข้อใดหมายถึงคำวิเศษณ์

ก. เป็นคำที่ขยายคำอื่น	ข. เป็นคำที่บอกชื่อสิ่งของ
ค. เป็นคำที่ใช้แสดงความรู้สึก	ง. เป็นคำที่แสดงขนาดของสิ่งของ
4. ข้อใดเป็นคำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ

ก. คน <u>ไหน</u> ก็ได้ออกมา	ข. เธอ <u>นี้</u> ไม่รู้จักคน <u>นั้น</u> หรือ
ค. ปี <u>นี้</u> เธอสูง <u>เท่า</u> ไหร่	ง. วัน <u>นี้</u> การก่อกิน <u>จุ</u> มาก
5. ข้อใดมีคำวิเศษณ์บอกสถานที่

ก. เขาอ่านหนังสือ <u>ดัง</u>	ข. รถไฟ <u>ขบวน</u> นั้นหยุดอยู่กับที่
ค. เขาล่องเรือไปทาง <u>ทิศ</u> ใต้	ง. พวกเราทุกคนต้อง <u>ขยัน</u> เรียน
6. ประโยคใดมีคำวิเศษณ์มากที่สุด

ก. ลูก <u>สุนัข</u> ข <u>เกรง</u> กัด <u>ตรง</u> เท้า	ข. หนู <u>ช่วย</u> หยิบ <u>สมุด</u> สี <u>ฟ้า</u>
ค. คน <u>อ้วน</u> กิน <u>จุ</u> กว่า <u>คน</u> ผอม	ง. นักร้อง <u>ร้อง</u> เพลง <u>เพราะ</u> มาก

7. ข้อใดเป็นคำวิเศษณ์บอกสถานที่

ก. เปรี๊ยะ หวาน	ข. ผอม อ้วน
ค. ใกล้ ไกล	ง. แดง เขียว

8. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดเป็นคำวิเศษณ์ขยายกริยา

ก. เขาวิ่ง <u>เร็ว</u>	ข. บุญ <u>มาก</u> สวมเสื้อ <u>เก่า</u>
ค. อาริ <u>ศั</u> ตลายมือ <u>ได้</u> สวย <u>มาก</u>	ง. กางเกง <u>สี</u> ดำตาก <u>อยู่</u> บนราว <u>ผ้า</u>

9. คำวิเศษณ์บอกสถานที่ตรงกับข้อใด

ก. อย่าง <u>มานั่ง</u> ใกล้ <u>ฉัน</u> นะ	ข. เรา <u>ควร</u> คบ <u>คน</u> ใกล้ <u>ไว้</u> ดีกว่า
ค. <u>ฉัน</u> ชอบ <u>นั่ง</u> ใกล้ <u>เขา</u>	ง. <u>บ้าน</u> ฉัน <u>อยู่</u> ใกล้ <u>บ้าน</u> เขา

10. คำที่ขีดเส้นใต้ข้อใดไม่ใช่คำวิเศษณ์

ก. เด็ก <u>คน</u> นี้เป็น <u>เด็ก</u> ดี	ข. คุณ <u>จะ</u> ไป <u>กับ</u> ฉัน <u>ใหม่</u>
ค. <u>ใคร</u> จะ <u>มา</u> พ <u>รึ</u> ง <u>นี้</u> เข้า	ง. ผล <u>ไม้</u> อะ <u>ไร</u> น่า <u>กิน</u> จริง ๆ

*****

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

คะแนน

เฉลยใบกิจกรรม เล่มที่ 4

คำวิเศษณ์

1. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
2. เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.1
3. เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.2
4. เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.1
5. เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.2
4. เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.3
5. เฉลยใบกิจกรรมที่ 3.1
6. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

เสร็จแล้วดูเฉลยคำตอบได้
นะคะ

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อที่	คำตอบ
1	ง
2	ก
3	ค
4	ก
5	ค
6	ข
7	ค
8	ค
9	ก
10	ง

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.1

คำชี้แจง ตอนที่ 1 ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ มีทั้งหมด 15 คำ
(นำคะแนนที่ได้ทั้งหมดเฉลี่ยเป็นคะแนนเต็ม 10 คะแนน)

ทักทาย	รำคาญ	เก่าแก่	หัวเราะ
แต่งตัว	รุ่งรัง	ย่ำค่ำ	ใกล้ชิด
บรรดา	จำจ๊ะ	เหตุผล	พวกเรา
วอดวาย	สาปแช่ง	งดงาม	กลาดเกลื่อน
แก้ไข	สะเพร่า	นิ่มนวล	หาไม่
ดูดัน	รบฟุ้ง	รูปภาพ	หนักเบา
ห้องหับ	สรรเสริญ	เปรี้ยวหวาน	ทั้งสิ้น

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ในประโยคต่อไปนี้

1. เดิน ทีน สะอาด มัน ใจ
2. เบอร์ดี หนึ่ง ใน ใจ คุณ
3. ใบ ก่อน พลัง ใน มือ คุณ
4. ไอ วี ร่อย ให้ ประโยชน์
5. นม สด หนอง โพ นม โค แท้ ๆ

เฉลยใบกิจกรรมที่ 1.2

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาคำวิเศษณ์จากนิทานแล้วขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง มีทั้งหมด 13 คำ (นำคะแนนที่ได้ทั้งหมดเฉลี่ยเป็นคะแนนเต็ม 10 คะแนน)

นิทาน เรื่อง หมาป่ากับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์

นานมาแล้ว มีหมาป่าผอมโซตัวหนึ่ง ไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ขอเป็น
 วั**บ้านตัวอ้วนพี** เมื่อกลายร่างเป็นวัว ถูกชาวบ้านใช้ไถนา เกิดความเหนื่อย**เมื่อยล้า** จึง
 ไปบนบานกับต้นไม้**ศักดิ์สิทธิ์**ว่า ขอเป็น**ม้า** แต่กลับถูกพระราชารู้ครองนครสั่งให้ทหาร
 จับตัวไปเป็นพาหนะ เกิดความ**เบื่อหน่าย**อีกจึงไปบนบานกับต้นไม้**ศักดิ์สิทธิ์**ว่าขอเป็น
 พระราชา**เสียเอง** เมื่อได้เป็นพระราชาสมใจแล้ว เขายังมีความต้องการเรือเดินทะเล
 ขนาด**ใหญ่** จึงสั่งทหารให้ไปตัดต้นไม้**ศักดิ์สิทธิ์**เพื่อต่อเรือ ต้นไม้**ศักดิ์สิทธิ์**โกรธมากที่ทำ
 คุณ**ไม่ขึ้น** จึงบอกให้ทหารไปตามพระราชามาตัดเองเมื่อพระราชามาถึง ต้นไม้**ศักดิ์สิทธิ์**
 ได้กล่าว**ตำหนิ**ในความไม่รู้**จักพอ** และสาปให้กลายร่างกลับเป็นหมาป่า**ผอมโซ**เช่นเดิม

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำวิเศษณ์ที่ไม่เข้าพวกเติมลงในช่องว่าง

1. มาก	แก่	บางส่วน	เก่า	....แก่.....
2. ขวา	ใกล้	หอม	ล่าง	....หอม.....
3. สาย	ชั่ว	ผอม	เล็ก	....สาย.....
4. ใคร	ไหน	อะไร	นี่	....นี่.....
5. อดีต	เพียง	แพง	ป่วย	....แพง.....
6. กลม	แสด	ลึก	เร็ว	....แสด.....
7. เออ	ครับผม	เจ้าค่ะ	มิได้	....มิได้.....
8. เอง	อื่น	อะไร	ไหน	....เอง.....
9. นี่	โน้น	นั่น	ไหน	....ไหน.....
10. มิได้	เปล่า	จริง	ไม่ได้	....จริง.....

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.2

คำชี้แจง นำอักษรด้านขวามาใส่หน้าข้อความที่สัมพันธ์กัน

<u>ข</u> 1. คำวิเศษณ์บอกลักษณะ	ก. ใคร ๆ ก็ช่วยพ่อแม่ทำงาน
<u>ฉ</u> 2. คำวิเศษณ์บอกเวลา	ข. เขาชอบดื่มกาแฟเย็น
<u>ช</u> 3. คำวิเศษณ์บอกสถานที่	ค. ยายมีบ้านให้เช่าหลายหลัง
<u>ค</u> 4. คำวิเศษณ์บอกจำนวน	ง. เรารู้ไหมว่าเขาประชุมเรื่องอะไรกัน
<u>ญ</u> 5. คำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ	จ. คุณยายขา หนูขอดอกมะลิหน่อยนะคะ
<u>ก</u> 6. คำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ	ฉ. เขาออกจากบ้านตั้งแต่เช้าตรู่
<u>ง</u> 7. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม	ช. เขาเป็นลูกกตัญญูที่น่ายกย่อง
<u>จ</u> 8. คำวิเศษณ์แสดงคำขานรับ	ซ. บ้านฉันอยู่ใกล้โรงเรียน
<u>ณ</u> 9. คำวิเศษณ์แสดงความรู้สึก	ณ. พ่อไม่ชอบให้ลูก ๆ ขัดคำสั่ง
<u>ช</u> 10. คำวิเศษณ์เชื่อมประโยค	ญ. เขาถักหมวกไหมพรมไปนี้เอง

เฉลยใบกิจกรรมที่ 2.3

คำชี้แจง อ่านคำปริศนาเกม “มือ ตา ใจ” แล้วเติมคำตอบลงในช่องว่าง

ตัวอย่าง	- ทำไม่ไม่หลายใจ	ใจเดียว
	- กล่าวทำกล่าวพูด	ใจถึง
1. ไม่เง้ง		...ตาแข็ง...
2. เห็นผิดพลาดไป		...ตาผาด...
3. อาการที่ตาเหม่อ		...ตาลอย...
4. แสดงอาการขลาดกลัว		...ตาขาว...
5. เริ่มแสดงอาการคลั่ง ไม่พอใจ		...ตาขวาง...
6. ชี้ขโมย		...มือกาว...
7. มีโชคดีในการพนัน		...มือขึ้น...
8. อาการที่มีมืออยู่ไม่สุข		...มือบอน...
9. ไม่ค่อยไหว้คนง่าย ๆ		...มือแข็ง...
10. เรียกคนที่มักปลุกต้นไม้ตั้งอกงาม		...มือเย็น...

เฉลยใบกิจกรรมที่ 3.1

คำชี้แจง จงเรียงคำต่อไปนี้ให้เป็นประโยคและขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์

1. สีแดง โต๊ะ อยู่ ห้อง ใน
...โต๊ะสีแดงอยู่ในห้อง.....
2. เสื้อ ตัว ใหม่ แม่ รีด
...มีรีดเสื้อตัวใหม่.....
3. วิ่ง เร็ว เจ้า ปุย มาก
...เจ้าปุยวิ่งเร็วมาก.....
4. ตัว ข้า ใหญ่ เต่า คลาน
...เต่าตัวใหญ่คลานข้า.....
5. เพลง น้ำ หวาน ไพเราะ ร้อง
...น้ำกึ่งร้องเพลงไพเราะ.....

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อที่	คำตอบ
1	ง
2	ก
3	ก
4	ข
5	ค
6	ค
7	ค
8	ก
9	ง
10	ค

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชีวิตและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ณัฐิกา โตประเสริฐพงษ์. (2553). *หลักการใช้ภาษาไทย การใช้ภาษาไทย ป.5*. กรุงเทพฯ: ไอเอ็ดพับลิชชิ่ง.
- นาวิณี หลำประเสริฐ และคณะ. (ม.ป.ป.). *หลักการและการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- ประยูร ทรงศิลป์. (2553). *หลักการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พรทิพย์ แผงสด. (2553). *สื่อเสริมสาระการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ม.1*. กรุงเทพฯ: ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง และคณะ. (ม.ป.ป.). *หลักภาษาและการใช้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- เอกรัตน์ อุดมพร. (2554). *ลักษณะนาม*. กรุงเทพฯ: เรื่องแสงการพิมพ์.

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ		เวลาทั้งหมด 16 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง คำวิเศษณ์		เวลา 3 ชั่วโมง ชั่วโมงละ 60 นาที
สอนวันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2562		สอนโดย นางทริกา สมพงษ์

---

1. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
ม.1/3 วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

2. สาระสำคัญ

คำวิเศษณ์ คือ คำที่ทำหน้าที่ ประกอบคำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ด้วยกันเพื่อให้ได้เนื้อความชัดเจนยิ่งขึ้น

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

นักเรียนสามารถบอกความหมายและจำแนกชนิดของคำวิเศษณ์ได้

ด้านทักษะและกระบวนการ (P)

การเชื่อมโยง (นำความรู้ หลักการ และวิธีการทางภาษาในการเชื่อมโยงกับสาระภาษาไทย/ สาระอื่น/ในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสม

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (A)

1. ความมีระเบียบวินัย
2. ความรับผิดชอบ
3. ความซื่อสัตย์

4. สาระการเรียนรู้

1. ความหมายของคำวิเศษณ์
2. ชนิดของคำวิเศษณ์ สามารถจำแนกได้ 10 ชนิด
  - 2.1 ลักษณ์วิเศษณ์
  - 2.2 กาลวิเศษณ์
  - 2.3 สถานที่วิเศษณ์
  - 2.4 ปริมาณวิเศษณ์
  - 2.5 นิยมวิเศษณ์
  - 2.6 อนิยมวิเศษณ์
  - 2.7 ปฤจฉาวิเศษณ์
  - 2.8 ประพันธวิเศษณ์

2.9 ประดิษฐ์วีดิทัศน์

2.10 ประดิษฐ์วีดิทัศน์

5. ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

5.1 การประเมินตนเอง

5.1.1 ครูทบทวนข้อปฏิบัติและข้อตกลง วิธีการ ขั้นตอนการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

5.1.2 ครูชมเชยนักเรียนที่มีทำใบกิจกรรมและแบบทดสอบย่อยหลังเรียนสูงในช่วงที่แล้ว

5.1.3 นักเรียนทราบผลการประเมินทำใบกิจกรรมและแบบทดสอบย่อยหลังเรียนของตนเอง ในเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำจากผลคะแนนสอบที่ครูแจ้งเบื้องต้นและทราบว่าตนเองมีจุดอ่อนในเนื้อหาใด

5.1.4 ครูให้กำลังใจนักเรียนในการเรียนให้มีความพยายามตั้งใจเรียน

5.1.5 ครูตรวจสอบบันทึกบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนของนักเรียน และเน้นย้ำให้นักเรียน ได้ศึกษาและจดบันทึกบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนทุกครั้ง

5.2 การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน

5.2.1 ก่อนที่นักเรียนจะศึกษาชุดกิจกรรมนักเรียนตรวจสอบตนเองและเตือนเพื่อนให้ปิดเสียง โทรศัพท์มือถือ รวมทั้งขอร้องเพื่อนให้ไม่ส่งเสียงดัง เพื่อให้มีสมาธิในการทำงาน

5.2.2 นักเรียนช่วยกันออกแบบที่นั่งหรือเลือกที่นั่งในที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอ และมุมที่สงบ ในห้องสมุดหรือในห้องอื่น ๆ เพื่อจะได้สมาธิ

5.3 การตั้งเป้าหมายและการวางแผน

5.3.1 นักเรียนแต่ละคนศึกษาชื่อเรื่อง จุดประสงค์การเรียนรู้วางแผนการอ่าน

5.3.2 นักเรียนแต่ละคนจดบันทึกวางแผนการทำงาน รวมทั้งกำหนดเวลาในการศึกษา ใบความรู้และใบกิจกรรม ให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนด

5.3.3 นักเรียนตั้งความคาดหวังว่าจะศึกษาชุดกิจกรรมให้ผ่านตามเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 75

5.3.4 นักเรียนศึกษาและเลือกแหล่งวิทยาการความรู้ในการศึกษาค้นคว้าที่เหมาะสมกับ กิจกรรมในช่วงหรือนอกชั้นเรียน จากห้องสมุด หรืออินเทอร์เน็ตโดยการใช้โทรศัพท์มือถือ

5.4 การจดบันทึกและการเฝ้าติดตาม

5.4.1 นักเรียนแต่ละคนศึกษาใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ความหมายของคำวิเศษณ์ ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ชนิดของคำวิเศษณ์ ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง หน้าที่ของคำวิเศษณ์ และใบความรู้ที่ 4 เรื่อง สรุปรูปคำวิเศษณ์ และนักเรียนสามารถใช้โทรศัพท์มือถือค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต

5.4.2 นักเรียนสรุปเนื้อหาสาระที่สำคัญในใบความรู้ลงในสมุดจดบันทึกของตนเอง

5.4.3 หลังจากนั้น นักเรียนทำใบกิจกรรมที่ 1.1, 1.2 เรื่องความหมายของคำวิเศษณ์ ใบกิจกรรมที่ 2.1, 2.2, 2.3 เรื่องชนิดของคำวิเศษณ์ และใบกิจกรรมที่ 3.1 เรื่องหน้าที่ของคำวิเศษณ์ และนักเรียนสามารถใช้โทรศัพท์มือถือค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตด้วยตนเองเพื่อหาคำตอบ

5.4.4 นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนท้ายชุดกิจกรรม จำนวน 10 ข้อ

5.4.5 ก่อนที่นักเรียนจะเฉลยคำตอบนักเรียนต้องตรวจทานคำตอบของตนเองก่อนเสมอ

5.4.6 นักเรียนเฉลยและสรุปเนื้อหาความรู้จากใบกิจกรรมที่ 1.1 และ 1.2

เรื่องความหมายของคำวิเศษณ์ ใบกิจกรรมที่ 2.1, 2.2 และ 2.3 เรื่องชนิดของคำวิเศษณ์ และใบกิจกรรมที่ 3.1 เรื่องหน้าที่ของคำวิเศษณ์ ว่ามีลักษณะอย่างไร นักเรียนจับคู่และช่วยเหลือกันหรือปรึกษา แก้อัปเดตที่ยังไม่ถูกต้องให้ถูกต้องและสามารถหาความรู้เพิ่มจากแหล่งความรู้หรือบุคคลที่มีความรู้เรื่องนั้น ๆ

5.4.7 นักเรียนสรุปเนื้อหาสาระที่สำคัญในความรู้ลงในสมุดจดบันทึกของตนเอง พร้อมทั้งอ่านเนื้อหาซ้ำ ๆ

5.5 การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง

5.5.1 นักเรียนส่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง ชุดที่ 4 เรื่อง คำวิเศษณ์

ให้ครูตรวจดูความเรียบร้อยและตรวจผลงานนักเรียนอีกครั้งให้ถูกต้อง

5.5.2 ครูกล่าวชมเชยนักเรียนที่ทำใบกิจกรรมที่ถูกต้องที่สุดและเรียบร้อยที่สุด

5.5.3 นักเรียนที่ทำใบกิจกรรมที่ถูกต้องที่สุดและเรียบร้อยที่สุดสามารถให้รางวัลกับตนเองได้

โดยนักเรียนแต่ละคนระบุรางวัลที่จะให้ตนเองให้เพื่อนทราบ ครูและนักเรียนช่วยกันบันทึกประโยชน์จากสิ่งที่เรียน และบันทึกเตือนตนเองในเรื่องการเรียนว่านักเรียนจะตั้งใจศึกษาหาความรู้ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมิน

5.5.4 ครูบันทึกคะแนนของนักเรียนทุกคนในการทำใบกิจกรรมและแบบทดสอบย่อยหลังเรียน

6. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 4 เรื่อง คำวิเศษณ์
2. ห้องสมุด
3. โทรศัพท์มือถือ
4. อินเทอร์เน็ต

7. การวัดและประเมินผล

1. วิธีกรวัด/สิ่งที่วัด

1.1 ตรวจแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 4 เรื่อง คำวิเศษณ์ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

1.2 ตรวจใบกิจกรรมที่ 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3 และ 3.1

1.3 ประเมินตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

- บอกความหมายของคำ ข้อความที่อ่าน มีมารยาท ในการอ่าน และเขียนด้วยตัวบรรจงตามหลักการคัดลายมือช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์

1.4 ประเมินพฤติกรรมตามสภาพจริง หัวข้อดังต่อไปนี้

1.4.1 ประเมินทักษะด้านการเชื่อมโยง

- นำความรู้ หลักการ และวิธีการทางภาษาในการเชื่อมโยงกับสาระภาษาไทย/ สาระอื่นในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสม

1.4.2 ประเมินผลด้านความมีระเบียบวินัย

- สมุดงาน ชิ้นงาน สะอาดเรียบร้อย ปฏิบัติอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกันทุกครั้ง

1.4.3 ประเมินผลด้านความรับผิดชอบ

- ส่งงานก่อนหรือตรงกำหนดเวลานัดหมาย รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและ ปฏิบัติตนเองจนเป็นนิสัย เป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น และแนะนำชักชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้

1.4.4 ประเมินผลด้านความซื่อสัตย์

- มีแนวคิดในการทำงานด้วยตนเองทุกครั้ง ไม่นำผลงานคนอื่น มาเลียนแบบ ไม่นำผลงานผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเอง

2. เครื่องมือ

2.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิด และหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 4 เรื่อง คำวิเศษณ์ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

2.2 ใบกิจกรรมที่ 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 2.3 และ 3.1

2.3 แบบประเมินตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้

2.4 แบบประเมินพฤติกรรมตามสภาพจริง หัวข้อดังต่อไปนี้

2.4.1 ประเมินทักษะด้านการเชื่อมโยง

2.4.2 ประเมินผลด้านความมีระเบียบวินัย

2.4.3 ประเมินผลด้านความรับผิดชอบ

2.4.4 ประเมินผลด้านความซื่อสัตย์

3. เกณฑ์การประเมิน

3.1 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนในชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 4 เรื่อง คำวิเศษณ์ จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน (เกณฑ์ผ่าน 60%)

9-10 คะแนน ระดับคุณภาพ ดีมาก

7-8 คะแนน ระดับคุณภาพ ดี

5-6 คะแนน ระดับคุณภาพ พอใช้

0-4 คะแนน ระดับคุณภาพ ควรปรับปรุง

3.2 แบบฝึกทักษะ (เกณฑ์ผ่าน 75%)

90% ขึ้นไป	ระดับคุณภาพ	ดีมาก
80-89%	ระดับคุณภาพ	ดี
70-79%	ระดับคุณภาพ	พอใช้
60-69%	ระดับคุณภาพ	ควรแก้ไข
ต่ำกว่า 60%	ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง

3.3 แบบประเมินตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ (เกณฑ์ผ่าน 75%)

4 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก
3 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี
2 คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้
1 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ควรแก้ไข
0 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง

3.4 แบบประเมินพฤติกรรมตามสภาพจริง รายละเอียดดังนี้ (เกณฑ์ผ่าน 75%)

3.4.1 ประเมินทักษะด้านการเชื่อมโยง

4 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก
3 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี
2 คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้
1 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ควรแก้ไข
0 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ควรปรับปรุง

3.4.2 ประเมินผลด้านความมีระเบียบวินัย

3 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก
2 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี
1 คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้

3.4.3 ประเมินผลด้านความรับผิดชอบ

3 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก
2 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี
1 คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้

3.4.4 ประเมินผลด้านความซื่อสัตย์

3 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดีมาก
2 คะแนน	ระดับคุณภาพ	ดี
1 คะแนน	ระดับคุณภาพ	พอใช้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

( )

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ความเห็นและข้อเสนอแนะของรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

ได้ทำการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ของ นางทาริกา สมพงษ์ และมีความคิดเห็นดังนี้

1. เป็นแผนจัดการเรียนรู้ที่

( ) ดีมาก ( ) ดี ( ) พอใช้ ( ) ควรปรับปรุง

2. การจัดกิจกรรมได้นำเอากระบวนการเรียนรู้

( ) ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำมาใช้ในการสอนได้อย่างเหมาะสม

( ) ที่ยังไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรปรับปรุงพัฒนาต่อไป

3. เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่

( ) นำไปใช้ได้จริง ( ) ควรปรับปรุงก่อนนำไปใช้

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

( )

รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษา

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

( )

ผู้อำนวยการโรงเรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

บันทึกผลหลังการสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

2. ปัญหา/อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

3. แนวทางแก้ไข/ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....

(นางทาริกา สมพงษ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เกณฑ์การวัดและประเมินพฤติกรรมตามสภาพจริงมีดังนี้

การวัดการประเมินตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ (การอ่าน/การเขียน)

คะแนน : ระดับคุณภาพ	การวัดการประเมินตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ (การอ่าน/การเขียน)
4 : ดีมาก	- บอกความหมายของคำ ข้อความที่อ่าน มีมารยาท ในการอ่าน และเขียนด้วยตัวบรรจงตามหลักการคัดลายมือช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์
3 : ดี	- บอกความหมายของคำ ข้อความที่อ่าน มีมารยาทในการอ่าน และเขียนด้วยตัวบรรจงตามหลักการคัดลายมือช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ได้บางส่วน
2 : พอใช้	- บอกความหมายของคำ ข้อความที่อ่าน และเขียนด้วยตัวบรรจงตามหลักการคัดลายมือช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ได้บางส่วน
1 : ควรแก้ไข	- บอกความหมายของคำ ข้อความที่อ่าน และเขียนด้วยตัวบรรจงตามหลักการคัดลายมือช่วยให้การสื่อสารยังไม่เหมาะสม
0 : ควรปรับปรุง	- ไม่สามารถบอกความหมายของคำ ข้อความที่อ่าน มีมารยาทในการอ่านและ เขียนด้วยตัวบรรจงตามหลักการคัดลายมือช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์

เกณฑ์การประเมินทักษะด้านการเชื่อมโยง

คะแนน : ระดับคุณภาพ	ความสามารถในการเชื่อมโยงที่ปรากฏให้เห็น
4 : ดีมาก	- นำความรู้ หลักการ และวิธีการทางภาษาในการเชื่อมโยงกับสาระภาษาไทย/สาระอื่น/ในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้ได้อย่างสอดคล้องเหมาะสม
3 : ดี	- นำความรู้ หลักการ และวิธีการทางภาษาในการเชื่อมโยงกับสาระภาษาไทย/สาระอื่น/ในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยในการแก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้ได้บางส่วน
2 : พอใช้	- นำความรู้ หลักการ และวิธีการทางภาษาในการเชื่อมโยงกับสาระภาษาไทย ได้บางส่วน
1 : ควรแก้ไข	- นำความรู้ หลักการ และวิธีการทางภาษาในการเชื่อมโยงยังไม่เหมาะสม
0 : ควรปรับปรุง	- ไม่มีการเชื่อมโยงกับสาระอื่นใด

เกณฑ์การประเมินผลแบบประเมินผลด้านความมีระเบียบวินัย

คะแนน : ระดับคุณภาพ	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 : ดีมาก	- สมุดงาน ชำนาญ สะอาดเรียบร้อย - ปฏิบัติอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกันทุกครั้ง
2 : ดี	- สมุดงาน ชำนาญ ส่วนใหญ่สะอาดเรียบร้อย - ปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกันเป็นส่วนใหญ่
1 : พอใช้	- สมุดงาน ชำนาญ ไม่ค่อยเรียบร้อย - ปฏิบัติตนอยู่ในข้อตกลงที่กำหนดให้ร่วมกันเป็นบางครั้ง ต้องอาศัยการแนะนำ

เกณฑ์การประเมินผลแบบประเมินผลด้านความรับผิดชอบ

คะแนน : ระดับคุณภาพ	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 : ดีมาก	- ส่งงานก่อนหรือตรงกำหนดเวลานัดหมาย - รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติตนเองจนเป็นนิสัย เป็นตัวอย่างแก่ผู้อื่น และแนะนำชักชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้
2 : ดี	- ส่งงานช้ากว่ากำหนด แต่ได้มีการติดต่อชี้แจงผู้สอน มีเหตุผลที่รับฟังได้ - รับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายและปฏิบัติตนเองจนเป็นนิสัย
1 : พอใช้	- ส่งงานช้ากว่ากำหนด - ปฏิบัติงานโดยต้องอาศัยการชี้แนะ แนะนำ ตักเตือนหรือให้กำลังใจ

เกณฑ์การประเมินผลแบบประเมินผลด้านความซื่อสัตย์

คะแนน : ระดับคุณภาพ	คุณลักษณะที่ปรากฏให้เห็น
3 : ดีมาก	- มีแนวคิดในการทำงานด้วยตนเองทุกครั้ง ไม่นำผลงานคนอื่นมาเลียนแบบ ไม่นำผลงานผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเอง
2 : ดี	- มีแนวคิดในการทำงานด้วยตนเองเป็นบางครั้ง เลียนแบบงานจากคนอื่นบางครั้ง ไม่นำผลงานผู้อื่นมาเป็นผลงานของตนเอง
1 : พอใช้	- ไม่มีแนวคิดของตนเอง ทำงานทุกครั้งต้องเลียนแบบจากงานเพื่อน

แบบประเมินพฤติกรรมตามสภาพจริง
คำชี้แจง ประเมินพฤติกรรมดังต่อไปนี้ลงในช่องพฤติกรรม
ตามสภาพจริงที่พบเห็น ตามเกณฑ์ที่กำหนดให้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	การเชื่อมโยง	ความมีระเบียบวินัย	ความรับผิดชอบ	ความซื่อสัตย์	รวม	ผลการประเมิน	
		4	3	3	3		13	ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน ผู้ผ่านการประเมิน ต้องได้คะแนนร้อยละ 75 หรือ 9.75 คะแนนขึ้นไป

ลงชื่อ.....

(นางทริกา สมพงษ์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ค่าความสอดคล้องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง
- ค่าความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน
- ค่าความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเอง

ตาราง 17 ค่าความสอดคล้องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ ที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ผล รวม	IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านคำชี้แจง									
1	องค์ประกอบมีความชัดเจน ครบถ้วนเพียงพอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุม สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	ข้อปฏิบัติในการใช้ชุดกิจกรรม การเรียนรู้เข้าใจง่าย ชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านคำชี้แจงสำหรับครู									
5	บทบาทของครูผู้สอน สามารถ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจ อยากเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	ระบุหน้าที่ของครูผู้สอนได้ละเอียด ครบถ้วนเพียงพอสำหรับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	ระบุสิ่งที่ครูผู้สอนต้องเตรียม ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ละเอียดครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านคำชี้แจงสำหรับนักเรียน									
8	คำแนะนำในการปฏิบัติชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	ระบุกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติได้ ชัดเจนและสอดคล้องกับ จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10	การวัดและประเมินผลวัดได้ ครอบคลุมและสอดคล้องกับ จุดประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ผล รวม	IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5			
11	มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและ สาระการเรียนรู้ ตรงตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้									
12	สาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์ การเรียนรู้สอดคล้องกับตัวชี้วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
13	กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับ จุดประสงค์และสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
14	เนื้อหาเหมาะสมกับวัยและ ความสนใจของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
15	กิจกรรมการเรียนรู้มีความ สอดคล้องตามขั้นตอนของ กระบวนการกำกับตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
16	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม เหมาะสมต่อการเรียนในเนื้อหา แต่ละชุดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านสื่อการเรียนรู้									
17	คำแนะนำในการใช้สื่อ มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
18	สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
19	สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
20	เหมาะกับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
21	ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและเกิด ความคิดรวบยอดและสรุป องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
22	ช่วยให้นักเรียนรู้วิธีการใช้สื่อและ แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ผล รวม	IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการวัดและประเมินผล									
23	สามารถวัดและประเมินผล ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
24	การวัดและประเมินผลตรงกับ ลักษณะของกระบวนการกำกับ ตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
25	เน้นการวัดและประเมินผลตาม สภาพจริง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

จากตาราง 17 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของชุดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ ทุกข้อมีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

ตาราง 18 ค่าความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรม
การเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC	สรุปผล
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

จากตาราง 18 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ ทุกข้อมีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

ตาราง 19 ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	p	r	คุณภาพ	ข้อ	p	r	คุณภาพ
1	0.43	0.29	ใช้ได้	16	0.54	0.36	ใช้ได้
2	0.43	0.29	ใช้ได้	17	0.71	0.43	ใช้ได้
3	0.61	0.36	ใช้ได้	18	0.25	0.36	ใช้ได้
4	0.43	0.43	ใช้ได้	19	0.25	0.36	ใช้ได้
5	0.71	0.29	ใช้ได้	20	0.32	0.50	ใช้ได้
6	0.43	0.29	ใช้ได้	21	0.32	0.50	ใช้ได้
7	0.68	0.36	ใช้ได้	22	0.36	0.43	ใช้ได้
8	0.39	0.36	ใช้ได้	23	0.46	0.36	ใช้ได้
9	0.68	0.36	ใช้ได้	24	0.39	0.50	ใช้ได้
10	0.61	0.50	ใช้ได้	25	0.61	0.50	ใช้ได้
11	0.36	0.29	ใช้ได้	26	0.46	0.36	ใช้ได้
12	0.61	0.36	ใช้ได้	27	0.54	0.50	ใช้ได้
13	0.46	0.64	ใช้ได้	28	0.46	0.36	ใช้ได้
14	0.57	0.29	ใช้ได้	29	0.57	0.29	ใช้ได้
15	0.36	0.29	ใช้ได้	30	0.25	0.50	ใช้ได้
						r_n	0.92

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อ 1-30 มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.25-0.71 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ตั้งแต่ 0.29-0.64 และเมื่อวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของ คูเดอร์ ริชาร์ค (KR-20) มีค่าเท่ากับ 0.92

ตาราง 20 ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียน
ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ผล รวม	IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5			
ด้านการจัดทำรูปเล่ม									
1	รูปเล่มสวยงามและมีความคงทน ถาวร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	ใช้ภาษาเข้าใจง่ายและสื่อความได้ ตรงตามวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	เนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
4	รูปแบบใบความรู้ แบบฝึกทักษะ เข้าใจง่าย เหมาะสมน่าสนใจ ทำให้อยากเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้									
5	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	นักเรียนมีความกระตือรือร้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริม ให้ใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
8	นักเรียนเลือกแหล่งวิทยาการ ความรู้ในการศึกษาค้นคว้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านประโยชน์ต่อการเรียน									
9	การเรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้ช่วยให้นักเรียน มีความรับผิดชอบและมีวินัย ในตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
10	การเรียนด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีสมาธิ และสามารถควบคุมตนเองได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ผล รวม	IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5			
11	การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
ด้านประโยชน์ต่อการเรียน									
12	การเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการ เรียนรู้สามารถช่วยให้นักเรียน มีผลการเรียนในวิชาภาษาไทย เพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

จากตาราง 20 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจ
ของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่
ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ
ทุกข้อมีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

ตาราง 21 ค่าความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียน
ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ผล รวม	IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5			
การประเมินตนเอง									
1	ข้าพเจ้าศึกษาบทเรียนวิชาภาษาไทย ล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
2	ข้าพเจ้าตั้งใจเรียนในรายวิชา ภาษาไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
3	ข้าพเจ้ารู้ความสามารถตนเอง ในการเรียนวิชาภาษาไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
การตั้งเป้าหมายและการวางแผน									
4	ข้าพเจ้าศึกษาจุดมุ่งหมาย ของรายวิชาภาษาไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
5	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนรายวิชา ภาษาไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
6	ข้าพเจ้าคาดหวังว่าจะเรียนรายวิชา ภาษาไทยให้ได้บรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
7	ข้าพเจ้าเลือกแหล่งวิทยาการความรู้ ในการศึกษาค้นคว้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
การจดบันทึกและการเฝ้าติดตาม									
8	ข้าพเจ้าจดบันทึกเนื้อหาวิชาเรียน ล่วงหน้าและระหว่างเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
9	ข้าพเจ้าตรวจทานความถูกต้อง ของคำตอบเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
การจดบันทึกและการเฝ้าติดตาม									
10	เมื่อคำตอบผิดจะหาความรู้เพิ่ม จากแหล่งความรู้หรือบุคคลที่มี ความรู้ในเรื่องนั้น ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
11	ข้าพเจ้าจะอ่านซ้ำ ๆ เพื่อให้เข้าใจ บทเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการ	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ผล รวม	IOC	สรุป ผล
		1	2	3	4	5			
การจัดบันทึกและการเฝ้าติดตาม									
12	ข้าพเจ้าเขียนสรุปในสิ่งที่เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
13	เมื่อเตรียมสอบข้าพเจ้าจะทบทวน สมุดบันทึกของข้าพเจ้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียน									
14	ข้าพเจ้าปิดโทรทัศน์มือถือ เพื่อให้มีสมาธิในการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
15	ข้าพเจ้าเลือกนั่งในที่ที่มีเสียงสว่าง เพียงพอ และมุมสงบในห้อง เพื่อจะได้มีสมาธิ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
16	ข้าพเจ้าขอร้องให้เพื่อนไม่ส่งเสียงดัง รบกวน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
การให้รางวัลต่อความสำเร็จและการลงโทษต่อความล้มเหลวของตนเอง									
17	ข้าพเจ้าศึกษาจุดมุ่งหมาย ของรายวิชาภาษาไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
18	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนรายวิชา ภาษาไทย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
19	ข้าพเจ้าคาดหวังว่าจะเรียนรายวิชา ภาษาไทยให้ได้บรรลุจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้
20	ข้าพเจ้าเลือกแหล่งวิทยาการความรู้ ในการศึกษาค้นคว้า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0	ใช้ได้

จากตาราง 21 พบว่า ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการกำกับตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้เชี่ยวชาญ ทุกข้อมีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ใช้ได้ทุกข้อ

ภาคผนวก ง

คะแนนจากการทดลองการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง
- ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง
- คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบระหว่างเรียน

ตาราง 22 วิเคราะห์คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ของการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	คะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบระหว่างเรียน							คะแนนเต็ม (140)
	1 (20)	2 (20)	3 (20)	4 (20)	5 (20)	6 (20)	7 (20)	
1	16.20	15.50	15.60	14.83	14.50	15.00	16.33	107.96
2	18.20	17.38	17.40	16.00	18.00	16.89	18.17	122.04
3	14.60	13.25	13.00	11.00	13.00	12.56	14.67	92.08
4	14.80	16.00	16.00	13.33	14.50	14.33	16.50	105.46
5	15.20	13.88	14.20	13.33	12.50	12.33	15.50	96.94
6	17.60	16.88	17.00	15.50	15.50	15.22	17.33	115.03
7	15.80	17.50	17.40	15.83	16.50	16.33	17.67	117.03
8	14.20	15.13	14.60	13.17	14.25	14.00	14.83	100.18
9	16.00	15.63	15.40	13.50	13.25	13.22	16.50	103.50
10	15.60	14.25	14.00	12.17	12.75	13.11	15.67	97.55
11	19.20	17.88	18.20	17.67	18.50	17.44	19.33	128.22
12	19.20	17.63	18.00	16.33	17.25	17.56	19.33	125.30
13	15.20	14.25	14.20	12.67	12.75	12.78	15.50	97.35
14	14.20	14.00	14.00	13.50	12.50	13.89	15.00	97.09
15	16.40	17.25	15.60	15.33	15.75	15.44	16.33	112.10
16	16.20	13.63	13.80	14.17	14.75	14.56	16.00	103.11
17	15.00	13.38	13.20	14.17	14.75	14.33	15.33	100.16
18	15.80	14.38	14.60	13.83	14.00	13.89	15.83	102.33
19	14.20	12.75	12.80	12.50	12.75	12.33	14.50	91.83
20	13.80	13.63	12.60	12.33	13.25	13.44	14.50	93.55
21	17.00	16.88	16.00	14.50	15.00	15.56	17.33	112.27
22	16.40	15.88	15.60	14.33	15.00	15.44	17.33	109.98
23	17.20	15.00	14.80	15.33	15.50	15.11	17.67	110.61
24	16.40	15.50	15.40	14.83	14.75	14.78	16.00	107.66
25	15.00	13.63	13.80	14.00	14.50	14.11	14.67	99.71
26	16.80	17.38	17.60	16.00	17.75	17.11	19.00	121.64
27	13.80	12.63	12.40	11.67	11.00	12.22	14.83	88.55
28	13.80	13.13	12.80	12.17	12.50	11.78	13.33	89.51

ตาราง 22 (ต่อ)

เลขที่	คะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบ ระหว่างเรียน							คะแนน เต็ม (140)
	1 (20)	2 (20)	3 (20)	4 (20)	5 (20)	6 (20)	7 (20)	
29	17.00	14.75	14.60	14.33	16.25	15.67	17.17	109.77
30	17.60	18.88	16.40	17.33	18.00	17.22	17.83	123.26
รวม	478.40	457.84	451.00	425.65	441.25	437.65	489.98	3181.77
เฉลี่ย	15.95	15.26	15.03	14.19	14.71	14.59	16.33	106.06
S.D.	1.51	1.76	1.69	1.64	1.93	1.67	1.54	11.10
ร้อยละ	79.73	76.31	75.17	70.94	73.54	72.94	81.66	75.76 (E ₁)

จากตาราง 22 พบว่า คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (E₁) ของการเรียนรู้ ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวม คะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 106.06 คะแนน จากคะแนนเต็ม 140 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.76

ตาราง 23 วิเคราะห์คะแนนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E₂) และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เลขที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนเรียน (30)	หลังเรียน (30)
1	17	26
2	14	27
3	18	27
4	16	25
5	17	27
6	15	26
7	17	26
8	16	24
9	15	25
10	15	26
11	13	25
12	11	23
13	12	23
14	10	21
15	11	21
16	11	21
17	10	22
18	9	24
19	11	22
20	10	20
21	9	23
22	10	21
23	11	21
24	11	22
25	10	21
26	9	20
27	11	22
28	9	21

ตาราง 23 (ต่อ)

เลขที่	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ก่อนเรียน (30)	หลังเรียน (30)
29	10	19
30	9	19
รวม	367	690
เฉลี่ย	12.23	23.00
S.D.	2.93	2.49
ร้อยละ	40.78	76.67 (E ₂)

จากตาราง 23 พบว่า คะแนนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E₂) ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการกำกับตนเอง เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 23.00 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 76.67

ตาราง 24 คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบระหว่างเรียน ชุดที่ 1 คำนาม และชุดที่ 2 คำสรพนาม

เลขที่	ชุดที่ 1 คำนาม							ชุดที่ 2 คำสรพนาม									
	1.1 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	3.1 (10)	3.2 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)	1.1 (10)	1.2 (10)	1.3 (10)	1.4 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	2.3 (10)	3.1 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)
1	8	8	9	9	7	8.20	8	7	8	8	8	7	8	8	6	7.50	8
2	9	9	9	10	9	9.20	9	9	8	7	8	9	8	9	9	8.38	9
3	8	8	7	7	8	7.60	7	8	7	8	7	8	6	6	8	7.25	6
4	8	8	8	8	7	7.80	7	9	8	7	8	8	8	8	8	8.00	8
5	7	8	8	6	7	7.20	8	6	6	7	8	7	7	7	7	6.88	7
6	9	8	9	10	7	8.60	9	8	7	8	9	8	6	8	9	7.88	9
7	9	9	9	8	9	8.80	7	10	7	8	9	8	9	8	9	8.50	9
8	7	8	7	7	7	7.20	7	7	8	8	7	6	8	7	6	7.13	8
9	8	8	8	8	8	8.00	8	8	8	7	7	8	7	8	8	7.63	8
10	7	7	8	9	7	7.60	8	8	6	8	8	7	6	7	8	7.25	7
11	9	9	9	10	9	9.20	10	10	8	8	9	9	8	9	10	8.88	9
12	9	9	9	9	10	9.20	10	10	8	8	9	7	9	9	9	8.63	9
13	7	8	8	6	7	7.20	8	6	8	8	8	7	8	6	7	7.25	7
14	7	8	7	7	7	7.20	7	9	7	6	7	7	6	7	7	7.00	7
15	9	8	9	8	8	8.40	8	9	9	7	9	7	7	8	10	8.25	9
16	8	8	8	9	8	8.20	8	7	7	8	8	8	8	7	8	7.63	6
17	8	8	8	8	8	8.00	7	8	7	7	8	6	7	8	8	7.38	6
18	8	8	7	8	8	7.80	8	8	6	8	7	8	7	7	8	7.38	7

ตาราง 24 (ต่อ)

เลขที่	ชุดที่ 1 คำนาม							ชุดที่ 2 คำสรรพนาม									
	1.1 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	3.1 (10)	3.2 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)	1.1 (10)	1.2 (10)	1.3 (10)	1.4 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	2.3 (10)	3.1 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)
19	7	8	7	7	7	7.20	7	7	6	7	7	6	8	6	7	6.75	6
20	7	8	6	6	7	6.80	7	6	7	7	6	7	6	7	7	6.63	7
21	9	8	9	9	10	9.00	8	9	8	7	8	7	8	8	8	7.88	9
22	8	8	9	9	8	8.40	8	8	7	8	9	7	7	9	8	7.88	8
23	9	8	7	9	8	8.20	9	9	8	6	8	8	8	9	8	8.00	7
24	8	8	9	9	8	8.40	8	8	7	8	7	8	7	8	7	7.50	8
25	7	8	7	10	8	8.00	7	8	7	7	7	8	8	8	8	7.63	6
26	9	9	8	8	10	8.80	8	10	7	9	9	8	8	8	8	8.38	9
27	7	7	7	6	7	6.80	7	7	6	7	7	7	6	7	6	6.63	6
28	7	7	7	6	7	6.80	7	8	7	7	7	7	7	7	7	7.13	6
29	9	8	9	10	9	9.00	8	8	7	7	9	7	8	7	9	7.75	7
30	9	9	8	9	8	8.60	9	9	9	8	10	8	8	9	10	8.88	10
เฉลี่ย	8.03	8.10	8.00	8.17	7.93	8.05	7.90	8.13	7.30	7.47	7.93	7.43	7.40	7.67	7.93	7.66	7.60
ร้อยละ	80.33	81.00	80.00	81.67	79.33	80.47	79.00	81.33	73.00	74.67	79.33	74.33	74.00	76.67	79.33	76.61	76.00

ตาราง 25 คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบระหว่างเรียน ชุดที่ 3 คำกริยา และชุดที่ 4 คำวิเศษณ์

เลขที่	ชุดที่ 3 คำกริยา							ชุดที่ 4 คำวิเศษณ์							
	1.1 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	3.1 (10)	3.2 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)	1.1 (10)	1.2 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	2.3 (10)	3.1 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)
1	8	7	8	8	7	7.60	8	7	8	9	7	8	8	7.83	7
2	9	8	8	8	9	8.40	9	7	8	8	8	8	9	8.00	8
3	7	7	8	7	6	7.00	6	6	6	6	6	6	6	6.00	5
4	8	8	8	8	8	8.00	8	7	7	8	7	7	8	7.33	6
5	7	8	7	6	8	7.20	7	6	6	7	7	6	6	6.33	7
6	9	8	8	8	7	8.00	9	8	7	9	8	6	7	7.50	8
7	9	8	8	9	8	8.40	9	8	7	9	8	7	8	7.83	8
8	7	6	8	6	6	6.60	8	7	7	8	7	7	7	7.17	6
9	8	7	7	7	8	7.40	8	7	8	7	8	7	8	7.50	6
10	7	8	6	7	7	7.00	7	7	6	6	6	6	6	6.17	6
11	10	9	8	9	10	9.20	9	9	8	9	9	7	10	8.67	9
12	10	9	8	9	9	9.00	9	8	9	9	8	7	9	8.33	8
13	7	7	8	7	7	7.20	7	7	6	7	7	7	6	6.67	6
14	8	7	6	7	7	7.00	7	6	6	6	7	7	7	6.50	7
15	9	7	7	7	8	7.60	8	8	7	6	8	7	8	7.33	8
16	8	8	8	7	8	7.80	6	7	7	6	8	7	8	7.17	7
17	8	6	7	8	7	7.20	6	7	7	7	7	7	8	7.17	7
18	7	8	7	8	8	7.60	7	7	6	7	7	7	7	6.83	7

ตาราง 25 (ต่อ)

เลขที่	ชุดที่ 3 คำกริยา							ชุดที่ 4 คำวิเศษณ์							
	1.1 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	3.1 (10)	3.2 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)	1.1 (10)	1.2 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	2.3 (10)	3.1 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)
19	7	7	8	6	6	6.80	6	6	7	6	6	8	6	6.50	6
20	7	7	7	6	6	6.60	6	6	7	6	7	6	6	6.33	6
21	9	7	8	8	8	8.00	8	8	7	7	7	8	8	7.50	7
22	8	7	7	9	7	7.60	8	8	7	7	6	7	9	7.33	7
23	9	8	8	7	7	7.80	7	8	8	9	8	8	9	8.33	7
24	8	7	7	8	7	7.40	8	7	8	8	8	7	9	7.83	7
25	8	7	8	8	8	7.80	6	7	7	6	7	8	7	7.00	7
26	10	9	8	8	8	8.60	9	8	8	8	8	8	8	8.00	8
27	7	7	6	6	6	6.40	6	6	6	7	8	6	7	6.67	5
28	7	7	7	6	7	6.80	6	6	6	6	6	7	6	6.17	6
29	9	7	8	7	7	7.60	7	7	7	9	7	7	7	7.33	7
30	9	8	8	9	8	8.40	8	9	9	8	7	8	9	8.33	9
เฉลี่ย	8.13	7.47	7.50	7.47	7.43	7.60	7.43	7.17	7.10	7.37	7.27	7.07	7.57	7.26	6.93
ร้อยละ	81.33	74.67	75.00	74.67	74.33	76.00	74.33	71.67	71.00	73.67	72.67	70.67	75.67	72.55	69.33

ตาราง 26 คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบระหว่างเรียน ชุดที่ 5 คำบุพบท และชุดที่ 6 คำสันธาน

เลขที่	ชุดที่ 5 คำบุพบท						ชุดที่ 6 คำสันธาน											
	1.1 (10)	2.1 (10)	3.1 (10)	3.2 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)	1.1 (10)	1.2 (10)	1.3 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	2.3 (10)	3.1 (10)	3.2 (10)	3.3 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)	
1	7	9	8	6	7.50	7	7	9	9	9	7	8	9	6	8	8.00	7	
2	9	8	10	9	9.00	9	7	8	6	8	8	8	10	8	8	7.89	9	
3	7	7	6	8	7.00	6	6	7	7	6	6	6	6	8	7	6.56	6	
4	7	8	8	7	7.50	7	7	8	5	8	7	7	8	7	9	7.33	7	
5	7	7	6	6	6.50	6	6	6	7	7	6	7	6	6	6	6.33	6	
6	10	7	7	6	7.50	8	8	8	7	7	8	6	7	6	8	7.22	8	
7	8	9	8	9	8.50	8	8	8	8	9	8	7	8	9	10	8.33	8	
8	7	8	8	6	7.25	7	7	7	7	8	7	8	7	6	6	7.00	7	
9	6	6	8	9	7.25	6	6	8	6	6	7	8	8	9	7	7.22	6	
10	6	6	6	5	5.75	7	6	7	7	6	6	6	6	6	5	6.11	7	
11	10	9	10	9	9.50	9	9	9	8	7	9	7	9	8	10	8.44	9	
12	10	9	9	9	9.25	8	9	9	7	9	8	7	9	10	9	8.56	9	
13	7	7	6	7	6.75	6	7	7	7	7	7	8	6	6	6	6.78	6	
14	6	6	7	7	6.50	6	6	8	7	6	7	7	7	7	7	6.89	7	
15	9	6	8	8	7.75	8	9	7	6	6	8	7	8	8	8	7.44	8	
16	8	6	9	8	7.75	7	8	7	8	6	7	8	8	8	8	7.56	7	
17	7	7	8	9	7.75	7	7	7	8	7	6	7	8	9	7	7.33	7	
18	7	7	7	7	7.00	7	7	6	7	7	6	7	7	8	7	6.89	7	

ตาราง 26 (ต่อ)

เลขที่	ชุดที่ 5 คำบุพบท						ชุดที่ 6 คำสันธาน										
	1.1 (10)	2.1 (10)	3.1 (10)	3.2 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)	1.1 (10)	1.2 (10)	1.3 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	2.3 (10)	3.1 (10)	3.2 (10)	3.3 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)
19	7	8	6	6	6.75	6	6	8	5	6	6	8	6	6	6	6.33	6
20	6	7	6	6	6.25	7	6	7	7	6	7	6	6	6	7	6.44	7
21	9	7	8	8	8.00	7	9	8	7	7	7	8	6	8	8	7.56	8
20	6	7	6	6	6.25	7	6	7	7	6	7	6	6	6	7	6.44	7
21	9	7	8	8	8.00	7	9	8	7	7	7	8	6	8	8	7.56	8
22	8	7	9	8	8.00	7	8	8	6	7	6	7	9	8	8	7.44	8
23	9	9	8	8	8.50	7	9	8	6	9	8	8	9	8	8	8.11	7
24	8	8	9	6	7.75	7	8	8	8	8	7	8	9	6	8	7.78	7
25	8	6	8	8	7.50	7	7	7	7	6	6	8	7	8	8	7.11	7
26	10	8	8	9	8.75	9	8	8	8	8	8	8	8	8	9	8.11	9
27	6	6	7	5	6.00	5	6	6	7	6	8	6	5	6	6	6.22	6
28	6	7	7	6	6.50	6	6	6	6	5	6	7	5	6	5	5.78	6
29	8	9	7	9	8.25	8	7	8	7	9	7	7	7	9	8	7.67	8
30	9	8	10	9	9.00	9	9	9	6	8	7	8	9	8	10	8.22	9
เฉลี่ย	7.73	7.40	7.73	7.43	7.58	7.13	7.30	7.57	6.90	7.13	7.03	7.27	7.43	7.40	7.57	7.29	7.30
ร้อยละ	77.33	74.00	77.33	74.33	75.75	71.33	73.00	75.67	69.00	71.33	70.33	72.67	74.33	74.00	75.67	72.88	73.00

ตาราง 27 คะแนนจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบระหว่างเรียน ชุดที่ 7 คำอุทาน

เลขที่	ชุดที่ 7 คำอุทาน								เลขที่	ชุดที่ 7 คำอุทาน							
	1.1 (10)	1.2 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	3.1 (10)	3.2 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)		1.1 (10)	1.2 (10)	2.1 (10)	2.2 (10)	3.1 (10)	3.2 (10)	เฉลี่ย (10)	สอบ (10)
1	10	9	9	7	9	6	8.33	8	17	10	8	9	7	8	8	8.33	7
2	10	10	9	8	9	9	9.17	9	18	10	6	9	6	8	8	7.83	8
3	10	7	8	6	7	8	7.67	7	19	10	7	8	7	7	6	7.50	7
4	10	9	9	8	8	7	8.50	8	20	10	8	8	6	6	7	7.50	7
5	10	8	9	7	6	5	7.50	8	21	10	10	10	9	9	8	9.33	8
6	10	8	8	7	10	7	8.33	9	22	10	9	8	6	9	8	8.33	9
7	10	8	9	8	8	9	8.67	9	23	10	8	9	8	9	8	8.67	9
8	10	7	9	7	7	7	7.83	7	24	10	8	9	6	9	6	8.00	8
9	10	9	9	7	8	8	8.50	8	25	10	7	8	6	7	8	7.67	7
10	10	8	9	6	7	6	7.67	8	26	10	10	10	7	8	9	9.00	10
11	10	9	10	8	10	9	9.33	10	27	10	8	8	8	6	7	7.83	7
12	10	9	10	8	9	10	9.33	10	28	10	8	8	6	6	6	7.33	6
13	10	8	8	6	6	7	7.50	8	29	10	10	9	9	8	9	9.17	8
14	10	8	9	7	7	7	8.00	7	30	10	9	8	9	9	8	8.83	9
15	10	9	8	7	8	8	8.33	8	เฉลี่ย	10	8.30	8.77	7.10	7.87	7.57	8.27	8.07
16	10	7	9	6	8	8	8.00	8	ร้อยละ	100	83.00	87.67	71.00	78.67	75.67	82.66	80.67

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างผลงานนักเรียน

ใบกิจกรรมที่ 1.1

คำชี้แจง ตอนที่ 1 ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ มีทั้งหมด 15 คำ
(นำคะแนนที่ได้ทั้งหมดเฉลี่ยเป็นคะแนนเต็ม 10 คะแนน)

ทักทาย	จำกาญ ~~X~~	เก่าแก่ ✓	หัวเราะ
แต่งตัว	รุ่งรัง ✓	ย่ำคำ ✓	ใกล้ชิด ✓
บรรดา ✓	จำจ๊ะ ✓	เหตุผล	พวกเรา
วอดวาย	สาปแช่ง ~~X~~	งดงาม ✓	กลาดเกลื่อน
แก้ไข ✓	สะเพร่า	นิ่มนวล ✓	หาไม่ ✓
ดูต้น ✓	รบฟุ้ง	รูปภาพ	หนักเบา ✓
ห้องหับ	สรรเสริญ	เปรี้ยวหวาน ✓	ทั้งสิ้น ✓

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์ในประโยคต่อไปนี้

1. เคนตีนสะอาดมันใจ ✓
2. เบอร์ดีหนึ่งในใจคุณ ✓
3. ไบกอนพลังในมือคุณ ✓
4. ไอว้อร่อยให้ประโยชน์ ✓
5. นมสดหนองโพ นมโคแท้ๆ ✓

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

9

คะแนน

ใบกิจกรรมที่ 1.2

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาคำวิเศษณ์จากนิทานแล้วขีดเส้นใต้ให้ถูกต้อง มีทั้งหมด 13 คำ (นำคะแนนที่ได้ทั้งหมดเฉลี่ยเป็นคะแนนเต็ม 10 คะแนน)

นิทาน เรื่อง หมาป่ากับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์

นานมาแล้ว มีหมาป่าผอมโซตัวหนึ่ง ไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ขอเป็นวัวบ้านตัวอ้วนพี เมื่อกลายเป็นวัว ถูกชาวบ้านใช้ไถนา เกิดความเหนื่อยเมื่อยล้าจึงไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ว่า ขอเป็นม้า แต่กลับถูกพระราชารู้ครองนครสั่งให้ทหารจับตัวไปเป็นพาหนะ เกิดความเบื่อหน่ายจึงไปบนบานกับต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ว่าขอเป็นพระราชาน้อย เมื่อได้เป็นพระราชาน้อยแล้ว เขายังมีความต้องการเรือเดินทะเลขนาดใหญ่มาก จึงสั่งทหารให้ไปตัดต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์เพื่อต่อเรือ ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์โกรธมากที่ทำคุณไม่ขึ้น จึงบอกให้ทหารไปตามพระราชาน้อยเองเมื่อพระราชาน้อยมาถึง ต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ได้กล่าวคำหยาบคายในใจและไม่รู้จักพอ และสาปให้กลายเป็นหมาป่าผอมโซเช่นเดิม

(นิทานสอนใจ)

แนวคิด

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “โลภนักรักลาภหาย” ความโลภไม่รู้จักพอของมนุษย์ซึ่งในที่สุดก็ไม่ได้อะไรเลย

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

8

คะแนน

ใบกิจกรรมที่ 2.1

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำวิเศษณ์ที่ไม่เข้าพวกเติมลงในช่องว่าง

1. มาก	แก่	บางส่วน	เก่า	..... <u>เก่า</u> ✓
2. ขวา	ใกล้	หอม	ล่าง	..... <u>หอม</u> ✓
3. สาย	ชั่ว	พอม	เล็ก	..... <u>ชั่ว</u> ✓
4. ใคร	ไหน	อะไร	นี่	..... <u>นี่</u> ✓
5. อดีต	เที่ยง	แพง	ป่วย	..... <u>แพง</u> ✓
6. กลม	แสด	ลึก	เรียว	..... <u>ลึก</u> ✓
7. เออ	ครับผม	เจ้าค่ะ	มิได้	..... <u>มิได้</u> ✓
8. เอง	อื่น	อะไร	ไหน	..... <u>อื่น</u> ✓
9. นี่	โน้น	นั่น	ไหน	..... <u>นั่น</u> ✓
10. มิได้	เปล่า	จริง	ไม่ได้	..... <u>จริง</u> ✓

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

9

คะแนน

ใบกิจกรรมที่ 2.2

คำชี้แจง นำอักษรด้านขวามาใส่หน้าข้อความที่สัมพันธ์กัน

<u>ข</u> 1. คำวิเศษณ์บอกลักษณะ	ก. ใคร ๆ ก็ช่วยพ่อแม่ทำงาน
<u>ง</u> 2. คำวิเศษณ์บอกเวลา	ข. เขาชอบดื่มกาแฟเย็น
<u>ช</u> 3. คำวิเศษณ์บอกสถานที่	ค. ยายมีบ้านให้เช่าหลายหลัง
<u>ศ</u> 4. คำวิเศษณ์บอกจำนวน	ง. เราสู้ใหม่ว่าเขาประชุมเรื่องอะไรกัน
<u>ญ</u> 5. คำวิเศษณ์บอกความชี้เฉพาะ	จ. คุณยายขา หนูขอดอกมะลิหน่อยนะคะ
<u>ก</u> 6. คำวิเศษณ์บอกความไม่ชี้เฉพาะ	ฉ. เขาออกจากบ้านตั้งแต่เช้าตรู่
<u>ง</u> 7. คำวิเศษณ์แสดงคำถาม	ช. เขาเป็นลูกกตัญญูที่น่ายกย่อง
<u>จ</u> 8. คำวิเศษณ์แสดงคำขานรับ	ซ. บ้านฉันอยู่ใกล้โรงเรียน
<u>ฉ</u> 9. คำวิเศษณ์แสดงความรู้สึก	ณ. พ่อไม่ชอบให้ลูก ๆ ขัดคำสั่ง
<u>ก</u> 10. คำวิเศษณ์เชื่อมประโยค	ญ. เขาลักหมวกไหมพรมไปนี้เอง

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

9

คะแนน

ใบกิจกรรมที่ 2.3

คำชี้แจง อ่านคำปริศนาเกม “มือ ตา ใจ” แล้วเติมคำตอบลงในช่องว่าง

ตัวอย่าง - ทำไมไม่หลายใจ

ใจเดียว

- กล้าทำกล้าพูด

ใจถึง

1. ไม่ง่วง

ตาแข็ง ✓

2. เห็นผิดพลาดไป

ตาผิด ✓

3. อาการที่ตาเหม่อ

ตาลอย ✓

4. แสดงอาการขาดกลัว

ตาขาว ✓

5. เริ่มแสดงอาการคลังไม่พอใจ

ตาแข็ง ✗

6. ชี้อภัย

มือขาว ✓

7. มีโชคดีในการพนัน

มือดี ✗

8. อาการที่มีมืออยู่ไม่สุข

มือบอบ ✓

9. ไม่ค่อยไหวค่าง่าย ๆ

มือแข็ง ✓

10. เรียกคนที่มักปลุกต้นไม้ได้งอกงาม

มือถึง ✗

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

7

คะแนน

ใบกิจกรรมที่ 3.1

คำชี้แจง จงเรียงคำต่อไปนี้ให้เป็นประโยคและขีดเส้นใต้คำวิเศษณ์

1. สีแดง โต๊ะ อยู่ ห้อง ใน

โต๊ะสีแดงอยู่ในห้อง

2. เสื้อ ตัว ใหม่ แม่ รีด

แม่รีดเสื้อตัวใหม่

3. ริ่ง เร็ว เจ้า ปุย มาก

เจ้าปุยริ่งเร็วมาก

4. ตัว ช้ำ ใหญ่ เต่า คลาน

เต่าตัวใหญ่คลานช้า

5. เพลง น้ำ หวาน ไพเราะ ร้อง

น้ำจืดร้องเพลงไพเราะ

คะแนนเต็ม 10 คะแนน ทำได้

10

คะแนน

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางทาริกา สมพงษ์
วัน เดือน ปีเกิด	29 ธันวาคม 2533
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 108 ตำบลธาตุนั่งช้าง อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47000
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครูผู้ช่วย
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47260
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านกุดไผ่ ตำบลกุดไผ่ อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2548	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านกุดไผ่ ตำบลกุดไผ่ อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2552	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุดบากพัฒนาศึกษา ตำบลกุดบาก อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2557	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2563	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2561	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร